

Univerzita Karlova v Praze

Filozofická fakulta

Ústav informačních studií a knihovnictví

Studijní program: informační studia a knihovnictví

Studijní obor: informační studia a knihovnictví

Petra Bártková

**Evidence publikační činnosti v ČR : zpracování dat, dostupné
informační systémy a jejich hodnocení z hlediska potřeb vědeckých
pracovníků.**

Diplomová práce

Praha 2006

Vedoucí diplomové práce: PhDr. Ivana Kadlecová

Oponent diplomové práce:

Datum obhajoby:

Hodnocení:

Prohlášení:

Prohlašuji, že jsem diplomovou práci zpracovala samostatně a že jsem uvedla všechny použité informační zdroje.

V Praze, 16. dubna 2006

.....

podpis diplomanta

Identifikační záznam

BÁRTKOVÁ, Petra. Evidence publikační činnosti v ČR : zpracování dat, dostupné informační systémy a jejich hodnocení z hlediska potřeb vědeckých pracovníků [Registration of public activity in CR: data processing, available information systems and their evaluation with the aspect of academic's needs]. Praha, 2006. 110 s., 9 s. příl. Diplomová práce. Univerzita Karlova v Praze, Filozofická fakulta, Ústav informačních studií a knihovnictví 2006. Vedoucí diplomové práce PhDr. Ivana Kadlecová.

Abstrakt

Tématem práce je agenda publikační činnosti v ČR z hlediska její evidence. V úvodu práce je uvedena základní legislativa a popsán Informační systém vědy a výzkumu v ČR. Práce popisuje systém sběru dat publikační činnosti a jejich zpracování ve vybraných institucích (Akademie věd ČR, Univerzita Palackého a Univerzita Jana Evangelisty Purkyně). V práci jsou vyjmenovány obecné požadavky na informační systémy publikační činnosti a jejich srovnání s osobními bibliografickými databázemi. Z hlediska funkčnosti jsou porovnány informační systémy Advanced Rapid Library a OBD Pro, které jsou implementovány ve výše uvedených institucích. Praktická část práce je zaměřena na dotazníkový průzkum, provedený mezi uživateli systémů Advanced Rapid Library a OBD Pro. Cílem dotazníkového šetření bylo zjistit, jak vědečtí pracovníci s informačním systémem pracují a zda jim systém vyhovuje. Významnou součástí práce jsou prezentované výsledky dotazníkového šetření ohledně vkládání údajů o publikacích ke grantovým projektům (výzkumným záměrům) do informačního systému, využívání elektronických katalogů a vytváření seznamů literatury a citací. V závěru práce jsou popsány výsledky dotazníkového šetření a navrhnutá řešení.

Klíčová slova

vědecké publikování, výzkum a vývoj, RIV (Registr informací o výsledcích), legislativa, akademické knihovny, informační systémy, Advanced Rapid Library (program), OBD Pro (program), dotazníkové šetření

OBSAH

PŘEDMLUVA	8
1. ÚVOD	10
2. PUBLIKAČNÍ ČINNOST V ČR	11
2.1 Institucionální a legislativní podklady	11
2.2. Informační systém VaV	13
2.2.1. RIV – registr inf. o výsledcích státem podporovaného výzkumu a vývoje.....	15
2.2.2. Struktura dat pro RIV.....	17
2.3. RVV Vklap - Sada nástrojů pro podporu sběru dat do IS VaV	19
2.3.1. Průběh sběru dat:.....	21
2.3.2. Ukázka systému VKLAP	25
2.4. Webová kontrolní služba pro IS VaV	26
3. INFORMAČNÍ SYSTÉMY PRO EVIDENCI PUBLIKAČNÍ ČINNOSTI	30
3.1. Požadavky na informační systémy evidence publikační činnosti	30
3.1.1. Systémy pro vedení osobní bibliografické databáze (citační software).....	31
3.1.2. Informační systémy evidence publikační činnosti versus citační software.....	33
3.2. Systémy pro evidenci publikační činnosti v ČR	34
4. ZPRACOVÁNÍ DAT VE VYBRANÝCH INSTITUCÍCH ČR	36
4.1. Zpracování dat v Akademii věd ČR	36
4.1.1. Informační systém ARL.....	37
4.1.2. Struktura a organizace sběru v AV ČR.....	39
4.1.3. Kontroly.....	41
4.1.4. Klient.....	42
4.1.5. IPAC.....	43
4.1.6. Personální zajištění.....	44
4.2. Zpracování dat na Univerzitě Palackého v Olomouci	45
4.2.1. Informační systém OBD Pro.....	45
4.2.2. Struktura a organizace sběru dat v UPOL.....	46
4.2.3. Kontroly, klient OBD Pro, výstupy.....	46
4.3. Zpracování dat na Univerzitě J. E. Purkyně v Ústí nad Labem	48
4.3.1. Informační systém OBD Pro.....	48
4.3.2. Struktura a organizace sběru dat v UJEP.....	48
4.3.3. Kontroly, výstupy	49
5. POPIS SYSTÉMŮ ARL A OBD PRO A JEJICH SROVNÁNÍ	50
5.1. Popis systému Advanced Rapid Library	50
5.1.1. Architektura systému	51
5.1.2. Moduly systému ARL.....	53

5.1.2.1. Modul Evidence publikační činnosti a aktivit – EPCA.....	54
5.1.2.2. Webové formuláře.....	58
5.1.2.3. Modul IPAC.....	61
5.1.3. Reference, instalace.....	66
5.2. Popis systému OBD PRO.....	67
5.2.1. Architektura systému OBD Pro.....	68
5.2.2. Struktura programu OBD Pro.....	71
5.2.3. Moduly systému OBD Pro.....	72
5.2.3.1. Modul WEB INPUT.....	72
5.2.3.2. Klient OBD Pro.....	75
5.2.3.3. Modul WWW vyhledávač.....	77
5.2.3.4. Modul OBD Pro Publik.....	79
5.2.4. Reference, instalace.....	81
5.3. Srovnání systémů ARL a OBD Pro.....	82
6. DOTAZNÍK.....	88
6.1. Zdůvodnění.....	88
6.1.1. Části dotazníku.....	89
6.1.2. Respondenti dotazníku.....	89
6.1.3. Průběh šetření a výsledky.....	90
6.2. Okruh otázek v dotazníku.....	91
6.2.1. I. okruh otázek – zápis dat publikační činnosti.....	91
6.2.2. II. okruh otázek – práce s elektronickým katalogem.....	94
6.2.3. III. Okruh otázek – práce se záznamy.....	98
6.3. Vyhodnocení dotazníku.....	102
ZÁVĚR.....	105
SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY.....	106
PŘÍLOHY.....	112
.....	121

PŘEDMLUVA

Téma diplomové práce jsem si vybrala, protože pracuji v Knihovně AV ČR v oddělení, zabývající se sběrem, uchováváním, zpracováním a zveřejňováním dat o publikační činnosti v AV ČR. Jednou z nejdůležitějších částí této práce je sběr dat publikační činnosti pro poskytovatele, kteří je dále odevzdávají do RIV. Odevzdávání dat publikační činnosti je povinné ze zákona; informační systémy mají tuto povinnost vědeckým pracovníkům usnadňovat. Někteří vědečtí pracovníci v AV ČR vyjádřili averzi k sběru dat a systému ARL (dříve ASEP). Provedené dotazníkové šetření mělo zjistit, zda jsou vědečtí pracovníci spokojeni či nikoliv a jaká je situace v jiných akademických institucích.

Cílem práce bylo popsat a základně zanalyzovat nejrozšířenější informační systémy sloužící k evidenci publikační činnosti v ČR v oblasti výzkumu a vývoje. Dále se práce zabývá srovnáním informačních systémů tohoto typu na základě výzkumu, provedeného v akademické sféře (AV ČR, UPOL, UJEP). V akademických institucích je systémů velké množství, většinou jsou ale vytvářeny a provozovány pouze v prostředí univerzity, kde vznikly. Ukázalo se, že v akademické sféře jsou nejvíce implementovány systémy Advanced Rapid Library a OBD Pro, jejichž popisu a srovnání je věnována část práce. Hlavní pozornost je věnována funkčnosti v jednotlivých modulech z pohledu uživatele – vědeckého pracovníka. Vzhledem k rozdílnosti instalací systémů jsem po dohodě s vedoucí práce upustila popisu informačních systémů, implementovaných na Slovensku.

První část diplomové práce se zabývá institucionálními a legislativními podklady v ČR, popisuje Informační systém vědy a výzkumu, softwarovou aplikaci VKLAP a webovou kontrolní službu pro IS VaV. Dále se věnuje obecnému popisu informačních systémů pro evidenci publikační činnosti a zmiňuje citační software.

V dalších kapitolách práce popisuje systém sběru a zpracování dat ve třech akademických institucích, kde jsou systémy ARL a OBD Pro implementovány (ARL - Akademie věd ČR, OBD Pro - Univerzita Palackého v Olomouci a Univerzita Jana Evangelisty Purkyně v Ústí nad Labem). Systém sběru a zpracování dat na obou univerzitách jsem konzultovala s univerzitními správci.

V dalších kapitolách jsou systémy ARL a OBD Pro popsány a porovnány. Praktická část práce je zaměřena na dotazníkové šetření, provedené mezi vědeckými

pracovníky výše uvedených institucí, které mělo zjistit, zda jsou spokojeni se systémem sběru dat i s možnostmi, které jim informační systémy ARL a OBD Pro nabízí. V závěrečném shrnutí je uvedeno vyhodnocení dotazníkového šetření a navržená řešení.

Poděkování

Děkuji za cenné rady, odborné vedení a připomínky vedoucí své diplomové práce PhDr. Ivaně Kadlecové.

1. Úvod

Informace o využívání prostředků, určených pro vědu, výzkum a vývoj jsou dnes již řadu let veřejně přístupné. Výstupy publikační činnosti jsou důležitým prvkem pro procesy hodnocení, ze kterého vycházejí záměry vědní politiky. Na základě výsledků hodnocení jsou alokovány finanční zdroje na podporu veřejného výzkumu. Výstupem za tyto poskytnuté prostředky jsou tzv. poznatky výzkumu a vývoje.

Zákon č. 130/2002 Sb. o podpoře výzkumu a vývoje z veřejných prostředků a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o podpoře výzkumu a vývoje) v §2 odst. 2g uvádí: „*výsledkem...(výzkumu a vývoje)..jsou nové poznatky ve výzkumu a vývoji, vzniklé činností v rámci řešení projektu nebo výzkumného záměru, nebo jejich využití*“. Výsledky výzkumu a vývoje jsou tedy kvalitativně nebo kvantitativně formulované nové poznatky, které vznikly jako výsledek duševní činnosti související s řešením úkolu výzkumu a vývoje.

Informační systém výzkumu a vývoje ČR je vytvářen a spravován Radou vlády pro výzkum a vývoj. Nemá být centrálním registrem publikační činnosti v ČR, k tomuto účelu slouží právě informační systémy v jednotlivých akademických institucích. Tyto informační systémy mají svá specifika. Data o publikační činnosti musí být odevzdávána v daných termínech a v pevně předepsané struktuře. Do těchto systémů zadává vědecký pracovník údaje o publikační činnosti osobně nebo prostřednictvím tzv. zpracovatelů.

Díky těmto systémům jsou data o publikační činnosti zveřejněna v elektronických katalozích akademických institucí téměř okamžitě. Slouží potom nejen jako jedinečný zdroj informací o výzkumu ale i jako nástroj pro tvorbu statistik, evaluací a hodnocení.

2. Publikační činnost v ČR

2.1 Institucionální a legislativní podklady

Institucí, která byla vládou zřízena jako hlavní orgán v oblasti výzkumu a vývoje, je Rada pro výzkum a vývoj (dále jen Rada VaV). Rada VaV je odborným a poradním orgánem vlády České republiky, který byl zřízen výše zmíněným **zákonem č. 130/2002 Sb., o podpoře výzkumu a vývoje z veřejných prostředků a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o podpoře výzkumu a vývoje)** s účinností od 1. července 2002. Rada VaV pokračuje v činnosti Rady vlády České republiky pro výzkum a vývoj, zřízené **zákonem č. 300/1992 Sb., o státní podpoře výzkumu a vývoje**, ve znění pozdějších předpisů.

Rada VaV

Rada VaV zpracovává dlouhodobé základní směry a proporce rozvoje výzkumu a vývoje České republiky prostřednictvím svých poradních orgánů, kterými jsou odborné komise pro jednotlivé směry výzkumu a vývoje, zpracovává pravidelné roční analýzy a hodnocení stavu výzkumu a vývoje v České republice a jejich srovnání se zahraničím a předkládá je vládě, vypracovává pro vládu stanoviska k návrhům programů výzkumu a vývoje nebo k návrhům jejich změn, které zpracovávají poskytovatelé podpory výzkumu a vývoje z veřejných prostředků, zpracovává návrh střednědobého výhledu podpory výzkumu a vývoje a navrhuje výši celkových výdajů na výzkum a vývoj jednotlivých rozpočtových kapitol a jejich rozdělení, zpracovává stanoviska k materiálům předkládaným vládě za oblast výzkumu a vývoje, zajišťuje jednání s poradními orgány pro výzkum a vývoj Evropských společenství a s radami pro výzkum a vývoj jednotlivých členských států Evropských společenství i dalších zemí, **plní úlohu správce informačního systému výzkumu a vývoje**, schvaluje jeho provozní řád,

shromažďuje, zpracovává, zveřejňuje, poskytuje a využívá informace o výzkumu a vývoji podporovaném z veřejných prostředků z informačního systému výzkumu a vývoje v rozsahu a s cíli stanovenými zákonem a nařízením vlády, uděluje souhlas s postupem při zadávání řešení projektů výzkumu a vývoje v případech, kdy by zveřejnění podmínek veřejné soutěže ve výzkumu a vývoji mohlo ohrozit ochranu utajovaných skutečností nebo obranu a bezpečnost státu, navrhuje vládě jmenování a odvolání předsedy a dalších členů předsednictva Grantové agentury České republiky, zabezpečuje plnění dalších úkolů a povinností stanovených zvláštními právními předpisy nebo uloženými vládou.

Rada VaV předkládá jednou za rok vládě ČR zprávu o své činnosti a podle potřeby informace o situaci v oblasti výzkumu a vývoje.

Rada VaV také spravuje veřejně přístupný **Informační web výzkumu a vývoje** v ČR, který obsahuje odkazy do Informačního systému VaV (dále jen IS VaV), dále veškerou legislativu spojené s VaV, závěry z hodnocení výsledků VaV, zásadní dokumenty, týkající se národní politiky VaV, národního programu výzkumu a mezinárodní spolupráce.

Legislativní rámec

Základními zákony a předpisy, jež ovlivňují oblast výzkumu a vývoje, jsou zejména:

Zákon o veřejných výzkumných institucích (zákon č. 341/2005 Sb. a zákon č. 342/2005 Sb.). Zákon o podpoře výzkumu a vývoje č. 130/2002 Sb. (změněn zákonem č. 41/2004 Sb., zákonem č. 215/2004 Sb., zákonem č. 342/2005 Sb. a zákonem č. 227/2006 Sb.)

Zákon č. 283/1992 Sb., o Akademii věd České republiky, ve znění pozdějších předpisů (úplné znění vyhlášeno pod č. 420/2005 Sb.).

Nařízení vlády č. 267/2002 Sb., o informačním systému výzkumu a vývoje.

Nařízení vlády č. 461/2002 Sb., o účelové podpoře výzkumu a vývoje z veřejných prostředků a o veřejné soutěži ve výzkumu a vývoji.

Nařízení vlády č. 462/2002 Sb., o institucionální podpoře výzkumu a vývoje z veřejných prostředků a o hodnocení výzkumných záměrů.

Nařízení vlády č. 28/2003 Sb., kterým se mění nařízení vlády č. 462/2002 Sb., o institucionální podpoře výzkumu a vývoje z veřejných prostředků a o hodnocení výzkumných záměrů.

Statut Rady pro výzkum a vývoj (příloha k usnesení vlády ze dne 19. ledna 2005 č. 82+P).

Statut Grantové agentury České republiky (příloha k usnesení vlády ze dne 7. srpna 2002, č. 770+P).

Podle zákona č. 130/2002 Sb. o podpoře výzkumu a vývoje z veřejných prostředků a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o podpoře výzkumu a vývoje) je podpora výzkumu a vývoje z veřejných prostředků poskytována za podmínky zveřejňování pravdivých a včasných informací příjemcem i poskytovatelem o prováděném výzkumu vývoji a jeho výsledcích prostřednictvím IS VaV.

Zákonnou povinností poskytovatele je kontrola plnění cílů projektu nebo výzkumného záměru a dále kontrola čerpání a využívání podpory. V případě schválení podpory je řešitelem projektu (grantu, záměru) vědecký pracovník (vědecký tým, instituce). Podpora je mu poskytnuta za určitých podmínek, které jsou obsaženy ve smlouvě, kterou povinně uzavře s poskytovatelem (cíle projektu, termíny zahájení a ukončení řešení projektu, výše uznaných nákladů, úprava užívacích a vlastnických práv k výsledkům, způsob kontroly atd.). Je povinen informovat poskytovatele takzvanými dílčími zprávami o průběhu řešení projektu.

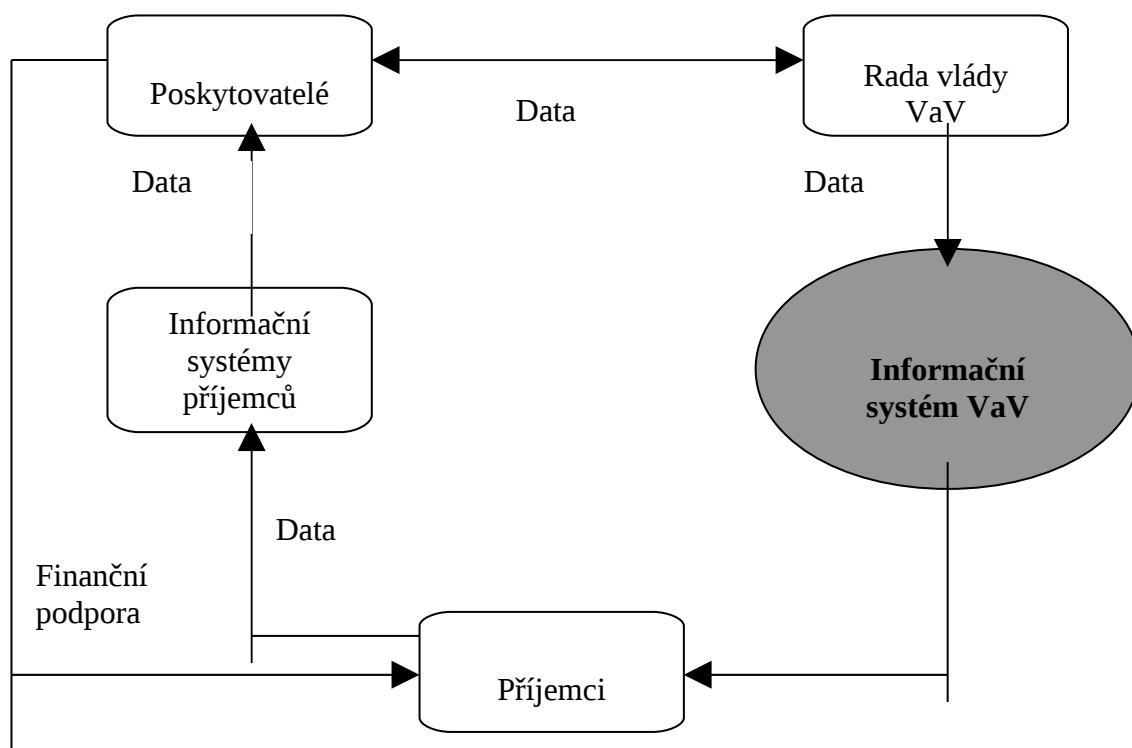
Po uplynutí doby, na kterou byla podpora udělena, ohodnotí dosažené výsledky projektu v takzvané závěrečné zprávě. Každý předkladatel předává v dodávce dat jedenkrát ročně dodavateli veškerá data o nových výsledcích **do informačního systému VaV, zřízeného a spravovaného dle zákona č. 130/2002 Sb.**

2. 2. Informační systém VaV

Cílem IS VaV je shromažďovat, zpracovávat a poskytovat včasné a přesné údaje o výzkumu a vývoji podporovaném z veřejných prostředků tak, jak stanoví zákon o podpoře výzkumu a vývoje a jeho prováděcí předpisy. Správcem IS VaV je Rada VaV, provozovatelem je Úřad vlády ČR, Odbor sekretariátu Rady VaV.

Údaje o výsledcích o pracovištích, ve kterých vznikly a o jejich tvůrcích, jsou shromažďovány jako zdrojové informace pro hodnocení projektů a výzkumných záměrů, financovaných ze státního rozpočtu ČR. RIV není centrálním registrem publikací České republiky. K tomu účelu slouží specializovaná pracoviště, jejichž úlohu RIV nenahrazuje.

Diagram 1. Vztah IS VaV a okolí

IS VaV se skládá ze čtyř těchto datových oblastí, které jsou veřejně přístupné na webové stránce výzkumu a vývoje v ČR:

VES – centrální evidence veřejných soutěží o přidělení účelových prostředků ze státního rozpočtu na podporu výzkumu a vývoje.

Základní údaje o veřejné soutěži:

- Identifikační kód soutěže
- Druh soutěže

- Vyhlášovateľ súťaže
- Typ súťaže podľa účelových financií ze SR – kód
- Kód zákona, podľa ktorého je súťaž vyhlásená

CEZ – súčasťou tejto bázy jsou všetky výskumné zámery inštitúci financované ze štátneho rozpočtu a to i v prípade, že je takto financovaná pouze dielčú časť zámery.

CEP - centrálnú evidenciu projektů výzkumu a vývoje, financovaných ze štátneho rozpočtu. Informácie o projektoch výzkumu a vývoje podporovaných z verejných prostriedkov predávajú poskytovateli účelové podpory z verejných prostriedkov. Priame vyhľadávani v CEP je umožněno pomocí uživatelské aplikace. Vznikl v roce 1993, data jsou aktualizována čtvrtletně.

Základní údaje o projektu resp. záměru, společné pro CEP i CEZ:

- Identifikační kód
- Kód programu resp. typu grantu dle číselníku (platné pouze pro CEP)
- Český a anglický název (angličtina až od roku 1998)
- Rok zahájení a ukončení
- Hlavní obor předmětu řešení dle číselníku
- Anotace
- Anglická anotace (pro data od roku 1999)
- Zadavatel projektu resp. záměru

2.2.1. RIV – registr inf. o výsledcích státem podporovaného výzkumu a vývoje

Registr informací o výsledcích státem podporovaného výzkumu a vývoje (dále jen RIV) slouží k hodnocení výsledků a k informování vědecké a ostatní veřejnosti. Obsahem jsou údaje o všech výsledcích, dosažených řešeních projektů výzkumu a vývoje nebo výskumných záměrů. Údaje jsou aktualizovány jedenkrát ročně.

Sledovány jsou tyto typy výsledků:

Monografie, kniha (jako celek)

Konferenční příspěvek (zahraniční konference)

Elektronický dokument
Konferenční sborník (zahraniční konference)
Konferenční sborník (tuzemská konference)
Článek v odborném periodiku
Konferenční příspěvek (tuzemská konference)
Prototyp, poloprovoz, ověřené technologie
Část monografie knihy (kapitola)
Ostatní výsledky (nově v 2006)
Patentový dokument
Recenze
Překlad
Uspořádání konference, workshopu, výstavy
Výzkumná zpráva

V případě, že v zákonné době po ukončení řešení projektu není dokončena publikace nebo jiný typ výsledku, ale je předpoklad vydání, očekávaný výstup se označí jako neuplatněný výsledek (nově od roku v 2006) a stává se údajem do databáze.

V RIV nejsou jako výsledky sledovány učebnice, skripta, odborné posudky, žádosti o grant, články v denním tisku, populárně naučná literatura, interní výzkumné zprávy, abstrakta a sborníky abstrakt, diplomové práce.

Základní údaje o výsledku:

- Identifikační kód
- Druh výsledku
- Název výsledku v originálním jazyce (pro data od roku 1999)
- Název výsledku anglicky (pro data od roku 1998)
- Rok uplatnění výsledku
- Rok dodání výsledku do RIV
- Hlavní obor předmětu výsledku
- Anotace výsledku v originálním jazyce (pro data od roku 1999)

- Anglická anotace (pro data od roku 1999)
- Klíčová slova (od r. 2002)
- Překlad názvu a anotace do českého jazyka (pokud data nejsou v českém jazyce).

2.2.2. Struktura dat pro RIV

Databáze CEP, CEZ a RIV přechází v roce 2006 na sběr dat ve formátu XML, sběr VES zůstává ve formátu DBF. Rozsah sbíraných údajů definuje dokument firmy InfoScience, vydaný pro Radu VaV „Předávání údajů do Informačního systému výzkumu a vývoje ve formátu XML : Struktury dat pro rok 2006.

XML je definováno standardem XML Struktury pro předávání dat do IS VaV navíc využívají jmenných prostorů XMLNS a jsou definovány XML Schématem.

Datový soubor XML se skládá ze 4 tabulek:

Tabulka I. Výsledky výzkumu a vývoje. Patří sem např. základní identifikační kód výsledku, hlavní obor výsledku, druh výsledku, kód organizační jednotky atd.

Tabulka II. Autoři výsledků ve výzkumu a vývoji. Ke každému výsledku se povinně vyplní údaje o autorovi (jméno, příjmení, rodné číslo, státní příslušnost atd.). Při zadávání rodného čísla často vzniká problém s neochotou uvádět jej, neboť se autoři obávají zneužití. Při uvedení například tří autorů určitého výsledku budou vyplněny tři řádky s identifikačním kódem výsledku (aby došlo k propojení tabulek) a jeden z autorů bude označen jako garant daného výsledku.

Tabulka III. Návaznost výsledků na projekty nebo výzkumné záměry. Do RIV jsou předávány pouze výsledky, které byly dosaženy řešením projektů evidovaných v CEP nebo v CEZ. V tabulce musí být uveden ke každému výsledku identifikační kód alespoň jednoho projektu nebo výzkumného záměru, podporovaného z finančních prostředků poskytovatele, dodávajícího příslušná data pro RIV.

Tabulka IV. Informace o dodávce dat do RIV. Tato tabulka slouží jako elektronická průvodka k dodávce dat a musí obsahovat právě jeden záznam s předepsanými údaji o dodávce dat. Obsahuje mimo jiné rok sběru dat, pořadí dodávky.

Změny ve struktuře dat od roku 2006

V roce 2006 došlo ke změně názvu dodávaných souborů.

Dodávka údajů do RIV sestává z jednoho datového souboru ve formátu XML a průvodky. Název datového souboru je tvaru **RIVrr-ddd-kkkkkkkk,vv.xml**, kde:

- 1.-3. místo **RIV** označení informační oblasti,
- 4.-5. místo *rr* poslední dvě číslice roku sběru dat,
6. místo - oddělovač (znak pomlčka),
- 7.-9. místo *ddd* kód dodavatele dodávky dat,
10. místo - oddělovač (znak pomlčka),
- 11.-18. místo *kkkkkkkk* kód předkladatele výsledků uvedených v dodávce dat (viz. upřesnění),
19. místo , oddělovač (znak čárka),
- 20.-21. místo *vv* verze dodávky dat,
- 22.-25. místo **.xml** přípona souboru.

Příklad:

Dodávka Ústavu radiotechniky a elektroniky AV ČR pro grantovou agenturu AV ČR za rok 2006, verze dodávky 01.

RIV06-AV0-67985882,01.xml

Upřesnění kódu předkladatele (11.-18. místo)

Je-li předkladatelem právnická nebo fyzická osoba s IČ, vyplní se přidělené IČ.

Je-li předkladatelem organizační jednotka nebo organizační složka ČR nepoužívající IČ, vyplní se kód organizační jednotky nebo kód organizační složky ČR ze Seznamu subjektů evidovaných pro účely CEP, CEZ a RIV zprava doplněný znaky '_' (podtržítko) do délky 8 znaků.

Je-li předkladatelem fyzická osoba bez IČ, vyplní prvních 8 znaků svého příjmení velkými písmeny bez diakritiky a mezer, případně zprava doplněné znaky '_' (podtržítko) na celkovou délku 8 znaků.

Je-li předkladatelem organizace cizího státu, vyplní prvních 8 znaků svého názvu velkými písmeny bez diakritiky a mezer, případně zprava doplněné znaky '_' (podtržítka) na celkovou délku 8 znaků.

Průvodka dodávky dat je výstupem z kontrolního programu webové kontrolní služby. Potvrzená průvodka musí být předána správci IS VaV spolu s datovým souborem.

2.3. RVV Vklap - Sada nástrojů pro podporu sběru dat do IS VaV

RVV Vklap (dále jen VKLAP) je sada nástrojů pro podporu sběru dat do IS VaV. Nástroje mají jednotné rozhraní, pracují nad soubory ve formátu XML uloženými na počítači a jsou těsně propojeny s kontrolami dat, které provádí webová kontrolní služba na vstupu IS VaV. VKLAP zpracovává data ve strukturách **CEP06**, **CEZ06**, **RIV06** a také CEP05, CEZ05, RIV05.

Sběr je umožněn ve třech úrovních, které tvoří:

- pověření pracovníci poskytovatelů (resortů) (vždy)
- koordinátoři příjemců
- běžní uživatelé

VKLAP nabízí následující základní funkce:

- Zakládání a úpravy obsahu souborů s daty.
- Připojení obsahu jednoho souboru k souboru jinému.
- Pro CEP a CEZ: převedení dat z předchozího roku sběru dat.
- Pro RIV: rozpojení jednoho souhrnného souboru do dodávek dat podle poskytovatelů.
- Pro RIV: automatické generování identifikačních kódů výsledků.

VKLAP vytvořila firma MathAn Praha, na objednávku VIC ČVUT jako součást řešení projektu MI20042007 „Informační systém výzkumu a vývoje – rozvoj“. Při každém spuštění je VKLAP instalován na počítač uživatele. Je tak vždy zaručena aktuálnost číselníků a seznamů využitých v VKLAP. Každý účastník sběru dat má soubory dat uloženy na svém počítači, může se k nim kdykoliv vrátit a má přehled, jaká data do IS VaV předal. V ostrém provozu jsou všechny podporované informační oblasti: CEP, CEZ i RIV.

Metodika sběru je uspořádána tak, že:

Každý příjemce má kontrolu nad daty o „svých“ projektech (výzkumných záměrech), tj. nad daty, za která odpovídá.

Každý účastník sběru dat má uložená data, která vytvořil nebo zpracoval

Každý účastník sběru dat má prostředky k tomu, aby mohl dostát své zodpovědnosti za úplnost a kvalitu dat.

Při připojování obsahu jednoho souboru k obsahu souboru druhého VKLAP zjišťuje, které projekty nebo výzkumné záměry v cílovém souboru již jsou – ty přepíše novou podobou ze souboru připojovaného. Dále připojí soubory nové.

Záznamy o projektech a výzkumných záměrech obsahují řadu údajů, jejichž hodnoty se mezi roky nemění. Při práci ve VKLAPu lze posunout data o rok později (CEP05-CEP06 a CEZ05-CEZ06), VKLAP také rozpojuje souhrn výsledků překladatele podle poskytovatelů (RIV). Do VKLAP je možné importovat data z vlastního informačního systému instituce a to ve formátu XML. Export ze systému může být do VKLAP vkládán jako dílčí exportní soubor, jehož obsah se připojí k souboru výsledků za instituci. Export může být vkládán také jako soubor, který obsahuje souhrn výsledků za instituci. Poslední možností je finální exportní soubor, který představuje již hotovou dodávku dat, kterou instituce předává konkrétním poskytovatelům.

Technické řešení:

Jedná se o koncepci „tlustého klienta“, založené na technologii Java. Před prvním spuštěním aplikace je z internetu stažen instalační software, který se uloží na lokálním disku uživatele. Poté je z lokálního disku provedena plná instalace vlastního software, takže uživatel již od této chvíle nemusí být připojen k internetu.

Všechny úkony probíhají na lokálním PC uživatele, včetně ukládání veškerých dat. Předávaná data se nevyskytují v prostředí internetu, odpadá tedy nutnost certifikátů a certifikovaných přístupů jednotlivých uživatelů. Kompletní vyplněná a zkontrolovaná data zatím předávají uživatelé prostřednictvím e-mailu, nebo na jiném vhodném nosiči způsobem, který si stanovuje každý resort samostatně.

Podporované přípony jmen souborů jsou XML a VAV. Rada VaV přijímá data s oběma příponami a VKLAP také pracuje s oběma. Jediný rozdíl je v tom, že práce

se soubory s příponou VAV je v VKLAP pohodlnější: při poklepnání se takový soubor automaticky otevře ve VKLAP.

2.3.1. Průběh sběru dat:

Uživatel

je zpravidla řešitel, případně osoba, kterou řešitel pověřil vyplněním dat o svých projektech, určených k zařazení do IS VaV. Uživatel odpovídá za správnost a úplnost těchto dat a předává je koordinátorovi příslušného příjemce (typicky vědecký pracovník, který přímo obdržel finanční podporu; vyplní data ve VKLAP a pošle je do centra sběru ve své instituci).

Koordinátor příjemce

je osoba pověřená příjemcem přípravou dat a odpovídající příjemci za správnost a úplnost dat, která dodává příjemce poskytovateli k zařazení do IS VaV (typicky centrum sběru dat v instituci, které předává data jednotlivým poskytovatelům, jimiž jsou grantové agentury a ministerstva).

Pověřený pracovník poskytovatele

je osoba pověřená poskytovatelem přípravou dat a odpovídající poskytovateli za správnost a úplnost dat, která dodává poskytovatel k zařazení do IS VaV (typicky jednotlivé odbory v grantových agenturách či ministerstvech, které obdrží data z center sběru jednotlivých institucí a předávají je do IS VaV).

Typy vytvářených souborů

Účastníci sběru dat vytvářejí v procesu sběru dat tři typy datových souborů:

- dílčí soubor dat, který obsahuje informace o jednom projektu. Vytváří jej uživatel a vytvořený dílčí soubor zasílá koordinátorovi příjemce
- souhrnný soubor dat, který obsahuje údaje o projektech daného příjemce spadajících pod stejnou aktivitu a mající stejný statut (řešené/ukončené). Vytváří jej koordinátor příjemce a vytvořený soubor dat zasílá pověřenému pracovníkovi poskytovatele.

- dodávka dat do CEP/CEZ/RIV, která obsahuje data o projektech finančně podporovaných daným poskytovatelem spadajících pod stejnou aktivitu a majících stejný status (řešené/ukončené) – vytváří ji pověřený pracovník poskytovatele. Vytvořenou dodávku dat do CEP/CEZ/RIV zasílá na Radu VaV.

Organizace sběru dat v informační oblasti RIV

Možné role ve sběru dat:

1. Pověřený pracovník poskytovatele podpory
  - zodpovídá za sběr dat v té části, kde je jeho resort poskytovatelem finanční podpory
  - získává finální soubory dat.

Data získává některým z těchto způsobů:

  - pořizuje je ručně
  - přebírá, kontroluje a odsouhlasí finální soubory od koordinátorů předkladatelů
  - získává je ze svého informačního systému

Získané dodávky dat předává do RIV.
2. Koordinátor předkladatele výsledků
  - zodpovídá za sběr dat v organizaci (případně jako fyzická osoba), která byla příjemcem podpory a má povinnost dodat data o výsledcích.
  - zakládá a udržuje souhrnný soubor s výsledky
  - data získává některým z těchto způsobů:
    - pořizuje je ručně
    - přebírá, kontroluje a odsouhlasí a připojuje dílčí soubory od běžných uživatelů
    - získává je ze svého informačního systému
  - rozděluje souhrnný soubor podle poskytovatelů a vzniklé dodávky dat předává příslušným pověřeným pracovníkům resortů.
3. Běžný uživatel
  - jedná se o řešitele projektu nebo výzkumného záměru; případně je to osoba, pověřená řešitelem
  - zakládá a udržuje dílčí soubor s výsledky
  - data do těchto souborů pořizuje ručně
  - předává dílčí soubor příslušnému koordinátorovi předkladatele.

Varianty způsobu sběru dat

Volba varianty sběru dat závisí na volbě účastníků sběru (například na struktuře instituce).

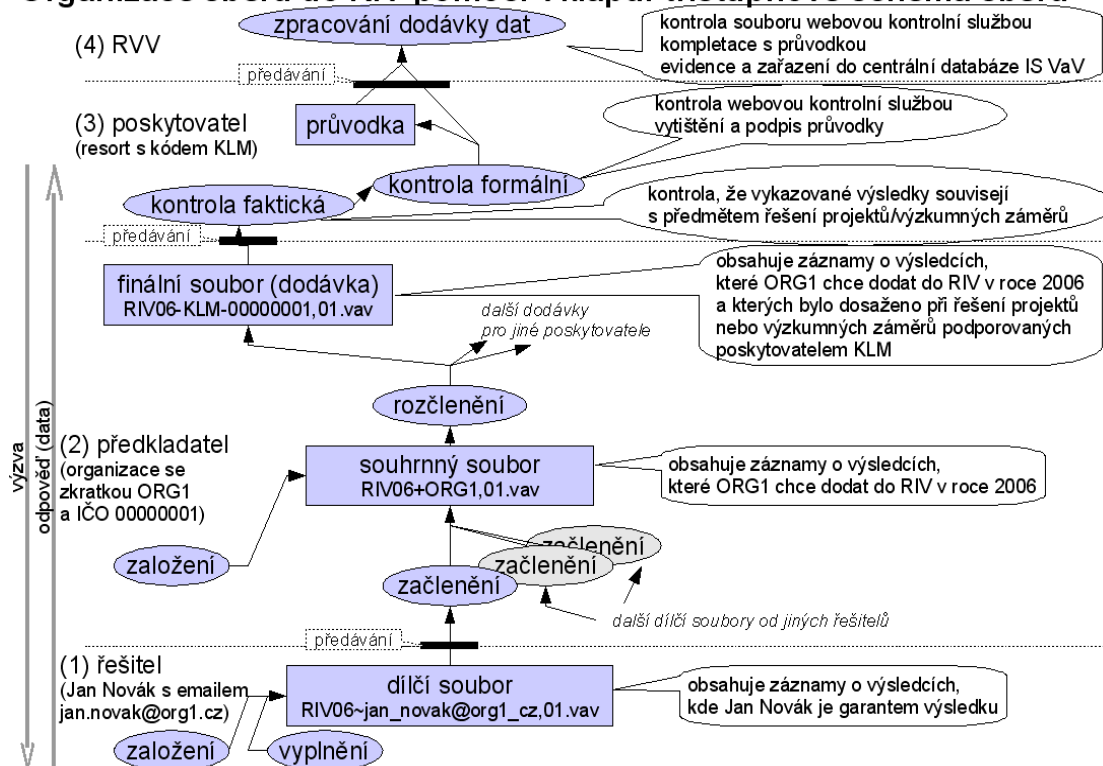
Varianta (stupeň)	Původce dat	Forma dat	Dále předáno	Forma dat	Dále předáno	Dále předáno
1.	pověřený pracovník poskyt.	dodávky dat do CEP/CEZ/RIV	RVV			
2.	koordinátor příjemce	souhrnné soubory dat	pracovník poskyt	souhrnné soubory dat	RVV	
3.	uživatel	dílčí soubory dat	koordinátor i příjemců	souhrnné soubory dat	poskyt.	RVV

Na Obr. 1 je uvedený nejsložitější případ sběru dat do RIV: třístupňové schéma,

ve kterém vystupují všechny role uživatelů [MathAn, Sběr dat do IS VaV v informačních oblastech CEP a CEZ s využitím sady nástrojů RVV VKLAP, 2006].

Obr. 1. Organizace sběru do RIV pomocí VKLAPu

Organizace sběru do RIV pomocí Vklapu: třístupňové schéma sběru

Sběr zahajuje pověřený pracovník poskytovatele - vyzve předkladatele k dodání dat do termínu, který stanoví. Předkladatel vyzvané organizace ustanoví svého koordinátora a pověří jej úkolem sebrat data. Koordinátor předkladatele této organizace se rozhodne získat data sběrem od řešitelů. Osloví tedy řešitele s žádostí o dodání dílčích dat do termínu, který stanoví. Zároveň si založí souhrnný soubor, u něhož vyplní jen záhlaví.

Řešitel projektů nebo výzkumných záměrů, za které odevzdává výsledky, má dodat dílčí soubor s údaji o těchto výsledcích. Dílčí soubor vytvoří, naplní údaji o výsledcích, uloží a zašle jej koordinátorovi předkladatele, který jej o ně žádal.

Koordinátor předkladatele organizace obdržel dílčí soubor. Otevře jej ve VKLAPu a zkontroluje jej po formální i věcné stránce. Pokud není v pořádku, popíše řešiteli závadu a vyzve jej k dodání opravené verze. Pokud je v pořádku, provede jeho začlenění do svého souhrnného souboru. Jakmile koordinátor předkladatele organizace začlenil všechny výsledky, provede jeho rozčlenění na finální soubory (dodávky dat). Tyto finální soubory odešle pověřeným pracovníkům jednotlivých poskytovatelů.

Pověřený pracovník poskytovatele obdržel finální soubor. Otevře jej ve VKLAPu a zkontroluje jej po formální i věcné stránce. Pokud není v pořádku,

popíše koordinátorovi předkladatele závadu a vyzve jej k dodání opravené verze. Pokud je v pořádku, předá jej obvyklým způsobem na Radu VaV: předloží jej ke kontrole webové kontrolní službě, vytiskne a podepíše průvodku a data a průvodku odešle do RIV.

2.3.2. Ukázka systému VKLAP

Na vstupní obrazovce lze vybrat informační oblast RIV a rok sběru.

Obr. 2 Výběr struktury nového sběru.

Výběr struktury nového souboru

Vyberte informační oblast nového souboru a rok sběru dat:

CEP
Dodavatelská struktura CEP (formát XML)

CEZ
Dodavatelská struktura CEZ (formát XML)

RIV
Dodavatelská struktura RIV (formát XML)

Rok sběru dat: 2006

Obr. 3 Výběr fáze sběru dat.

Výběr fáze sběru dat

Vyberte si z následujícího seznamu fázi sběru dat nového souboru:

Dílčí
Dílčí soubor s výsledky do RIV, určený k předání koordinátorovi předkladatele.

Souhrn
Souhrnný soubor všech výsledků do RIV za předkladatele. Z něj se rozdělením generují finální dodávky dat, určené k předání pověřeným pracovníkům poskytovatelů.

Finální
Dodávka dat do RIV ve finálním tvaru, určená k předání na RVV.

Pro přidání výsledku lze použít tlačítko Přidat na základní obrazovce aplikace. Dále je třeba vybrat typ výsledku (uplatněný/neuplatněný) a druh výsledku (typ dokumentu). Na obrazovce Editace výsledku uživatel vyplní údaje o výsledku. Formulář má několik záložek, které je třeba všechny vyplnit.

Obr. 4. Editace výsledku

The screenshot shows a software window titled "Editace výsledku" with three tabs: "Hlavní údaje", "Návnaznosti výsledku", and "Vlastnosti záznamu". The "Hlavní údaje" tab is selected. The form contains the following fields:

- Důvěrnost údajů (R12):** A dropdown menu with the selected option "S - údaje jsou zveřejnitelné a odpovídají skutečnosti (verejne-prístupne)".
- Rok předpokládaného uplatnění výsledku (RX9):** A text input field.
- Nejnižší organizační jednotka předkladatele (R02):** A text input field.
- Druh výsledku (R05):** A dropdown menu with the selected option "J - článek v odborném periodiku (clanek-v-periodiku)".

At the bottom of the window are three buttons: "OK", "Kontrola", and "Storno".

Vytvořený záznam uživatel uloží. Editaci souboru může libovolně přerušit a pokračovat v ní později. Program uživatele navrhuje, které položky je třeba vyplnit a které je potřeba uvést do souladu s již vyplněnými údaji. Zásady pojmenování souborů jsou dle platné struktury dat za určitý rok sběru. Během práce se souborem lze používat tlačítko Kontrola – soubor je kontrolován z hlediska formální správnosti. Jakmile je obsah souboru kompletní, je možné jej odeslat (v případě běžného uživatele koordinátorovi příjemce atd.). Nejjednodušší je poslat jej e-mailem jako přílohu.

2.4. Webová kontrolní služba pro IS VaV

Tato služba je určena ke kontrole dodávek dat ve formátu XML ve strukturách předepsaných pro roky 2002, 2003, 2004, 2005 a **2006** pro informační oblasti CEP, CEZ a RIV Informačního systému výzkumu a vývoje. Je v provozu od března 2005. Pomocí formuláře se vkládají data dodávky v XML.

Obr. 5. Webová kontrolní služba

Webová kontrolní služba pro IS VaV

Tato služba slouží ke kontrole dodávek dat ve formátu XML ve strukturách předepsaných pro roky 2002, 2003, 2004, 2005 a **2006** pro informační oblasti CEP, CEZ a RIV Informačního systému výzkumu a vývoje.

Webová služba od 29.11.2005 provádí kontroly i na data ve strukturách roku 2006.

Webová služba je od 14.3.2005 v plném provozu na této adrese. Byla přesunuta na výkonnější a lépe připojený stroj, umístěný na Výpočetním a informačním centru Českého vysokého učení technického v Praze.

Pomocí formuláře na této stránce vložíte data dodávky v XML. (Po stisknutí tlačítka "Procházet..." vyberete soubor dodávky dat ve formátu XML. Tlačítkem "Odeslat" soubor odešlete na server.) Po odeslání formuláře se data přenesou na server, kde budou podrobena kontrolám. Výsledkem kontrol bude průvodka dodávky dat, jednak detailnější seznam chybových hlášení. Až budou kontroly Vašich dat hotovy, zobrazí se stránka, ze které můžete na průvodku nebo seznam hlášení přejít.

Dokumentace prováděných kontrolních testů pro rok 2006 je [zde](#).

Předkládám soubor   ke kontrole.

Tuto službu pro Radu vlády ČR pro výzkum a vývoj vyvinula MathAn Praha, s.r.o., udržuje ji InfoScience Praha, s.r.o. a provozuje ji Výpočetní a informační centrum Českého vysokého učení technického v Praze.

SSL Certificate Authority

Po stisknutí tlačítka "Procházet..." lze vybrat soubor dodávky dat ve formátu XML. Tlačítkem "Odeslat" se soubor odešle na server, kde budou podrobena kontrolám. Kontroly jsou nastaveny podle požadavků na strukturu dat v daném roce. Kontroluje se jednak správnost samotného schématu XML a poté i formální správnost obsahu dat.

Obr. 6. Výsledek kontroly dodávky do IS VaV

Výsledek kontroly dodávky dat do IS VaV

dodávka dat neobsahuje žádné chyby

- [průvodka](#)
- [seznam chyb](#)
- [výsledek kontroly ve formátu XML](#)

Výsledkem kontrol bude průvodka dodávky dat a detailnější seznam chybových hlášení.

Obr. 7. Průvodka

Průvodka dodávky dat do IS VaV

Číslo jednací průvodky: 536/2006

RIV
2006
ver. 01
97 zázň.

Informace o dodávce dat

Jméno dodávky dat: RIV06-GA0-67985556_01.xml

Dodavatelská struktura: RIV06A

Dodavatel: GA0

Pracovník pověřený přípravou dodávky dat: [Kadlecová Ivana PhDr.](#)

Deklarované vymezení rozsahu dodávky dat:

- Informační oblast: RIV
- Rok sběru dat: 2006
- Předkladatel:
  - Subjekt:
    - Právní forma: prispěvkova-organizace
    - IČO: 67985556
    - Název: Ústav teorie informace a automatizace AV ČR
- Neutajovaná data

Verze dodávky dat: 01

Výsledek kontroly dodávky dat kontrolní službou

Kontrola: ID=1306870, zahájena 2006-06-27T12:32:22.550T.

Kryptografické kontrolní součty souboru	Algoritmus	Hodnota
	MD5	7eefb73077be9a3402d6b0938fe3df144
	SHA	6ec60d04b03ee37ef71315af76a99da7a3123a8d

Zjištěný počet hlavních záznamů v souboru: 97

Kontrola shody s XML Schematem proběhla bez nalezení chyby.

Kontrola datového obsahu proběhla bez nalezení chyby.

Kontrola povolených znaků v textu proběhla bez nalezení chyb.

Průvodka obsahuje výpis chyb v souboru. V hlavičce je název pracoviště, označení poskytovatele, v těle průvodky pak samotný výpis chyb.

Obr. 8. Zobrazení XML souboru s daty.

```
- <protocol check-id="1306870" result="errors" errors-count="2" warnings-count="0">
- <input data>
  <chars-count type="all-in-text">8011</chars-count>
  <chars-count type="non-whitespace">7317</chars-count>
  <chars-count type="non-czech">0</chars-count>
  <root-element name="dodevka" ns-uri="urn:CZ-RVV-IS-VaV-XML-NS:01">
    <phase>hlava</phase>
  - <quotation id="quote"="Structure">
    <label>Dodavatelská struktura</label>
    <value>RIV06A</value>
    <location ns-uri="urn:CZ-RVV-IS-VaV-XML-NS:01">idodavka@struktura</location>
  - <quotation id="quote"="numDelivery">
    <label>Počet prvků dodávky</label>
    <value>5</value>
  - <quotation id="quote"="header">
    <label>Zhlaví</label>
  - <value>
    - <nazev>
      <informacni-oblast>RIV</informacni-oblast>
      <období-sberu>2007</období-sberu>
      <predkladatel>
        - <subjekt>
          <idub>prispěvkova-organizace</idub>
          <ICO status-udaje="neupravovano">67985556</ICO>
          <nazev status-udaje="neupravovano">Ústav radiotechniky a elektroniky AV ČR</nazev>
          <nadrizena-organizacni-slozka-statu status-udaje="neupravovano">AV0</nadrizena-organizacni-slozka-statu>
        </subjekt>
      </predkladatel>
      <duvernost>neutajovano</duvernost>
    </nazev>
  - <value>
```

Jakmile se po odeslání souborů zobrazí stránka s hlášením, že soubor neobsahuje chyby, je nutné uložit průvodku k souboru. Data je potom možné zaslat na Radu VaV.

Rada vlády VaV provozuje IS VaV, webové stránky výzkumu a vývoje, systém VKLAP a webovou kontrolní službu. Webové stránky výzkumu a vývoje nabízí logické členění a snadný vstup do informačního systému. Velmi těžko se zde ale hledají

konkrétní postupy při odevzdávání dat. Chybí zde transparentní zveřejnění popisu organizace sběru dat s praktickými příklady. Ty se dají najít až po hledání v popisu struktury dat, nově také v popisu fungování sběru dat přes aplikaci VKLAP. Přitom se jedná o velmi důležitá informace, která není automaticky všem účastníkům sběru dat známa. Z nejednoznačností ve sběru dat plynou mnohá nedorozumění, kterým by šlo předejít jasnou definicí pravidel.

Za nejdůležitější počin poslední doby lze považovat spuštění provozu aplikace VKLAP, která umožňuje velkým institucím se složitým systémem sběru dat i fyzickým osobám, které žádný informační systém pro předávání dat nemají, data pohodlně a rychle zpracovat. Nově zprovozněná webová kontrolní služba je pohodlným nástrojem pro kontrolu dat.

Práci s agendou zpracovávání dat publikační činnosti někdy komplikuje nepřiliš srozumitelná terminologie. Poskytovatelé by jistě uvítali větší osvětu ze strany Rady VaV, potom by mohli více informovat konkrétní příjemce o podmínkách vykazování dat publikační činnosti.

3. Informační systémy pro evidenci publikační činnosti

„Základní úloha informačního systému je v získávání spravování a poskytování potřebných informací na odpovídající místa ve vhodném čase, v potřebném rozsahu a vhodné formě. (...) Informační systém je komplex lidí, informací, systému řízení informačního systému, který zabezpečuje těsné a logické propojení na prostředí, systému organizace práce spojeného s provozem a využitím informačního systému, technických prostředků a metod zabezpečujících sběr, přenos, aktualizaci a uchování a další zpracování dat pro tvorbu a prezentaci informací pro potřeby uživatelů a použité informační technologie“ [Vaněk, 2004, s. 32].

Do obecných požadavků na informační systémy patří integrovanost, pružnost a otevřenost, konzistenstnost a nezávislost, standardizace, adaptabilita, parametrizovatelnost, přístupnost, distribuovanost, bezpečnost a stabilita, komplexnost, dlouhá životnost, jednoduchost a ergonomičnost, dynamičnost a otevřenost [Vaněk, 2004, s.40].

3.1. Požadavky na informační systémy evidence publikační činnosti

Mezi obecné požadavky na informační systémy v knihovnách, které se dají aplikovat na informační systémy evidence publikační činnosti patří:

- kompatibilita a konvertibilita dat
- požadované standardy (ISO 690-2, MARC, UNICODE...)
- Z39.50 protokol
- podpora národních jazyků
- ochrana dat
- dostatečný počet instalací
- rozsah záznamu – proměnná a pevná pole a podpole
- import dat z jiných systémů
- pracovní listy – vstupní formuláře
- nápovědy, snadnost pohybu a ovládání
- parametrizace, zobrazování. (Stöcklová, 2001).

Kromě těchto obecných požadavků by měl informační systém pro evidenci publikační činnosti dokázat exportovat data do formátu vyžadovaném Radou VaV, zjednodušit sběr dat a jejich zveřejnění, vědeckým pracovníkům umožňovat vedení osobní citační databáze se všemi funkcemi, které poskytují komerční citační softwary a být v ideálním případě součástí informačního systému instituce.

Mezi další požadavky patří:

možnost vytvoření uživatelských účtů a hierarchii s nastavením práv

struktura polí a jednotlivých formulářů by měla být nastavena podle národních pravidel poskytovatelů

sběr dat by měl probíhat online a hierarchicky

v systému by měly být zakomponovány kontroly na formální a obsahovou správnost

možnost vkládání citací z různých zdrojů

export dat ve formátu požadovaném Radou VaV

systém by měl obsahovat kvalitní nápovědu a graficky zvýrazněná pole, která jsou povinná v určitém typu dokumentu

možnost výběru z číselníků, rejstříků a tabulek

možnost vytvoření kopie již zapsaného záznamu

zajištění vstupu dat z jiných systémů

standardizace (UNICODE, MARC...ISO 2709)

3.1.1. Systémy pro vedení osobní bibliografické databáze (citační software)

Vykazování publikační činnosti je zákonnou povinností vědeckých pracovníků, kteří využívají finanční podpory z veřejných prostředků. Z tohoto důvodu si většina vede přehledy vlastních bibliografií. Je obvyklé, že agenda osobních bibliografií bývá zpracovávána v databázových programech typu Access, FileMaker nebo Paradox. Tyto systémy však zdaleka neposkytují takové možnosti a ani nejsou pro tuto agendu určeny. K tomuto účelu slouží systémy pro vedení osobní bibliografické databáze – citační software.

Citační software se začal objevovat na začátku 80. let. Mezi nejznámější tvůrce patří například prof. Victor Rosenberg, autor softwaru ProCite. Lidé jako on rozpoznali, že vědečtí pracovníci většinou neposkytují ve stejné době svůj článek pouze jedné redakci. Podle pravidla, že každý časopis má svou citační politiku a styl, museli mnohdy citace ručně upravovat. Citační softwary poskytují i několik stovek předdefinovaných formátů a samozřejmě umožňují i vytvoření vlastního uživatelského formátu. Vědci se tak nemusí starat o odlišnosti v jednotlivých formátech citací.

Citační softwary se odlišují od ostatních informačních systémů. Jejich předností je schopnost:

- uchovávání záznamů různých druhů dokumentů v jedné databázi
- snadné a online vkládání záznamů
- import záznamů z externích zdrojů (online databázové systémy, databáze na CD-ROM, knihovní katalogy, internetové zdroje)
- jednoduché i pokročilé vyhledávání
- různé formáty citací pro použití při psaní dokumentu nebo při tvorbě bibliografie
- export záznamů
- dodržování standardů

Ideálním citačním softwarem je ten, který zpřístupňuje tři nástroje v jednom: je to program pro online vyhledávání záznamů, správu citací a vytváření bibliografií.

Pole v těchto systémech mají různou délku, mohou mít různé hodnoty a mají specifické atributy. Při nastavení tisků, vyhledávání a řazení je brán v úvahu vzhled polí (např. autoři, zdrojový dokument, stránky, klíčová slova). Tyto atributy nemohou být měněny ani přesunuty do jiného pole. Je běžné, že jsou indexována všechna pole a tím jsou také vyhledatelná.

Citační softwary jsou schopny konvertovat a importovat bibliografické záznamy z externích elektronických zdrojů (internetové databáze, OPAC, databáze na CD-ROM). Poskytují možnost vkládání citací při práci s textovým editorem (Cite While You Write), podporují stovky výstupních citačních formátů podle požadavků

vydavatelů, vědeckých společností a vědeckých časopisů a obvykle mají zabudovaný protokol Z39.50 pro vyhledávání a stahování dat.

Nejznámějšími komerčními citačními softwary pro správu osobních bibliografií jsou Biblioscape, Citation, EndNote, ProCite, Reference Manager, WriteNote, Bibliographix, Bookends, Library Master, Papyrus, RefWorks. Jejich pořizovací cena se pohybuje od 99\$ do 350\$ (výzkumným institucím a studentům jsou obvykle poskytovány slevy). K tzv. freeware programům patří Biblioexpress, Biblogic, My Notes aj. Z českých systémů lze zmínit projekt Generátor citací, který ale zatím nemůže nahrazovat výše uvedené profesionální citační softwary.

Břetislav Šimral ve svém článku Citační software srovnává citační software EndNote, Reference Manager, ProCite a WriteNote, které jsou zřejmě nejrozšířenější a všechny jsou produktem firmy Thomson ISI Researsoft. Ze srovnání vyplývá několik zajímavých skutečností. Téměř všechny (kromě WriteNote) podporují vyhledávání pomocí klienta Z39.50. Kromě EndNote mají však problémy s ukládáním a citováním obrázků a objektů. Nejsou většinou připraveny pro použití v Intranetu. EndNote také jako jediný umožňuje automatickou tvorbu různých přehledů a tabulek v MS Word (například seznamy použité literatury na základě automaticky vyhledaných citací v dokumentu, vyobrazení v textu apod. včetně předdefinovaných šablon.

Různé citační softwary mají také odlišné cílové skupiny. Zatímco EndNote, Reference Manager a WriteNote jsou určeny pro „domácí použití“, software ProCite je spíše určen do prostředí univerzit, knihoven a výzkumných ústavů. Také jako jediný testovaných softwarů podporuje „nestandardní jazyky“ (jako například češtinu, polštinu) a umožňuje pokročilé vyhledávání. Pouze EndNote a Reference Manager podporují OpenURL. Znakovou sadu UNICODE podporují pouze dva systémy z testovaných a to EndNote a WriteNote.

3.1.2. Informační systémy evidence publikační činnosti versus citační software

Systémy pro vedení osobní bibliografické databáze jsou koncipovány a vyvíjeny přednostně pro individuální správu osobních databází vědeckých pracovníků. I když

jsou některé schopny zpracovávat miliony záznamů, podporovat jazyk SQL a mohou sloužit jako portál k obsáhlým sbírkám, určité funkce pro využití v knihovnách či akademických institucích nemají. Jedná se zejména o případy, kdy je potřeba publikační činnost nejen evidovat, ale také vykazovat a předávat o ní údaje. To se děje v akademických institucích a proto zde vznikala potřeba systémů, které kombinují osobní bibliografický software s informačním systémem na evidenci publikační činnosti.

3.2. Systémy pro evidenci publikační činnosti v ČR

V České republice využívají informační systémy pro evidenci publikační činnosti zejména akademické instituce, tedy univerzity a ústavy Akademie věd ČR. Protože všichni jsou institucionálními příjemci finanční podpory z veřejných zdrojů, odevzdávají data publikační činnosti dávkově a za celou instituci (nebo za jednotlivé celky instituce – například fakulty). K tomu je potřeba shromažďovat, uchovávat, zpracovávat a zpřístupňovat data v informačním systému, který se ale svými parametry od jiných informačních systémů liší. Má složitější strukturu a na rozdíl od citačních softwarů obsahuje i některé nadstandardní funkce.

Po zmapování situace na univerzitách v ČR a v Akademii věd bylo zjištěno, že zřejmě nejrozšířenější informační systémy pro evidenci publikační činnosti jsou:

- **Advanced Rapid Library** (dále ARL), implementován v AV ČR od roku 2004, v cca 35 ústavech, v Akademii věd SK, viz Reference, instalace, kap. 4.1.3.
- **OBD Pro**, který je implementován v celé řadě univerzitních zařízeních (Univerzita Palackého v Olomouci, Univerzita Jana Evangelisty Purkyně v Ústí nad Labem, viz Reference, instalace, kap. 4.2.4.).

Oba informační systémy jsou komerční, vyvíjené týmem profesionálů. Mimo tyto systémy si v některých případech vyvíjejí univerzity samy (České vysoké učení technické, Ostravská univerzita, Západočeská univerzita, Přírodovědecká fakulta UK, Vysoké učení technické v Brně, Masarykova univerzita v Brně, Vysoká škola ekonomická atd.). Tyto systémy jsou většinou upraveny na míru instituci, kde vznikly, což ztěžuje jejich případnou distribuci. Vyžadují také, aby univerzita měla kvalitní

programátorské zázemí. Oproti tomu komerční firmy nabízejí správu systému – outsourcing, což je i cenově dostupnější než nákup licencí.

V následujících kapitolách jsou popsány informační systémy ARL a OBD Pro. Jedná se o systémy, vzniklé v českém prostředí. Technické rysy jako architektura systému, software, technické a provozní požadavky jsou zmíněny pouze okrajově; hlavní pozornost je věnována funkčnosti v jednotlivých modulech z pohledu uživatele – vědeckého pracovníka.

4. Zpracování dat ve vybraných institucích ČR

Největší tvůrčí potenciál je soustředěn na univerzitách a v ústavech AV ČR. V následující kapitole bude popsáno zpracování dat v Akademii věd ČR, v Univerzitě Palackého a v Univerzitě Jana Evangelisty Purkyně.

4.1. Zpracování dat v Akademii věd ČR

Akademie věd České republiky (dále AV ČR) byla zřízena zákonem č. 283/1992 Sb. o Akademii věd ČR. Je nástupce dřívější Československé akademie věd. Skládá se z 51 vědeckých ústavů a 2 servisních pracovišť. Jejím hlavním posláním je uskutečňovat základní výzkum v širokém spektru přírodních, technických, humanitních a sociálních věd. Pracoviště AV ČR se podílejí na vzdělávání, a to především výchovou mladých badatelů při uskutečňování doktorských studijních programů, ale i pedagogickou aktivitou svých pracovníků na vysokých školách. AV ČR též rozvíjí spolupráci s aplikovaným výzkumem a průmyslem. Řada společných mezinárodních projektů i výměny pracovníků se zahraničními partnerskými institucemi upevňují zapojení české vědy do mezinárodního kontextu.

Pracoviště AV ČR jsou rozdělena do 3 vědních oblastí:

oblast věd o neživé přírodě

oblast věd o živé přírodě a chemických vědách

oblast humanitních a společenských věd

AV ČR je financována především ze státního rozpočtu. Namísto dřívějšího institucionálního financování se v posledních letech uplatňuje financování prostřednictvím výzkumných záměrů, projektů a grantů. AV ČR jako první v republice zřídila vlastní Grantovou agenturu. Jednotlivé ústavy získávají další finanční zdroje účastí v domácích a zahraničních programech.

Sběr dat publikační činnosti vzniklé z poskytnuté účelové podpory organizuje, shromažďuje, uchovává a zpřístupňuje Knihovna AV ČR jako jedno z pracovišť (dále

KNAV). KNAV také předává výsledky publikační činnosti jednotlivým poskytovatelům (grantové agentury, ministerstva).

Historie sběru dat v AV ČR

Do roku 2004 probíhal sběr dat offline, přes webové formuláře. Zpracovatel v ústavu vyplnil formulář podle určitého typu dokumentu a uložil. Vytvořený soubor zkontroloval kontrolním programem, poté zaslal spolu s protokolem o bezchybnosti e-mailem do KNAV. Pracovníci v KNAV soubor upravili (kódování, čeština, stránkování), poté soubor nahráli do databáze v systému CDS/ISIS.

Odevzdávání dat do RIV bylo velice pracným a časově náročným úkonem. V databázi, která obsahovala cca 100 tis. záznamů, se nejdříve prováděly dlouhé, kombinované a složité rešerše, poté byla data vyexportována do formátu TXT. Pomocí několika dalších programů byl vytvořen formát DBF. Poté bylo nutné zkontrolovat kontrolním programem, který distribuovala Rada VaV, a to postupně, po jednotlivých ústavech. Teprve potom byl export připraven pro odevzdání do IS VaV.

Způsob sběru dat v současnosti

Sběr dat v AV ČR (ASEP – Automatizovaný systém evidence publikací) probíhá od března 2005 v systému Advanced Rapid Library (dále ARL) od firmy Cosmotron. Data jsou povinně sbírána od roku 1993 a sledováno je 20 druhů dokumentů. (viz 1. kapitola Publikační činnost v ČR.). Koordinátorským pracovištěm sběru za celou AV ČR je KNAV. V současné době, kdy je ukončen sběr dat za rok 2006, databáze publikační činnosti obsahuje 129 286 záznamů. Roční přírůstek je cca 10 tis. záznamů.

4.1.1. Informační systém ARL

V roce 2004 probíhalo v koordinátorském pracovišti KNAV výběrové řízení na nový informační systém evidence publikační činnosti. V té době již systém ISIS nevyhovoval. Kritéria při výběru systému byla následující:

- vstup dat přes webové formuláře (IE, NetScape),

- každý zpracovatel na ústavu bude mít možnost s daty pracovat prostřednictvím klienta, kterého bude mít nainstalovaného na svém počítači. Tím mu bude umožněno data editovat, mazat, kontrolovat, kopírovat, třídít, tisknout,
- systém bude založen na moderních technologiích a protokolu Z39.50,
- systém bude podporovat knihovnické standardy (UNIMARC, MARC, AACR2),
- systém bude podporovat knihovnické formáty zobrazení (ISBD, XML, s návěštími polí),
- systém zajistí exporty dat (RIV, SIGLE),
- systém umožní sledování citací,
- systém bude mít výborné reference,
- dodavatel zajistí outsourcing systému.

Při pořizování informačního systému ARL bylo nutné (kvůli specifikům zpracování dat v AV ČR) systém upravit a kustomizovat, což prováděli pracovníci v KNAV, zabývající se sběrem dat publikační činnosti. V první etapě implementace probíhaly analýzy dat. Poté, v březnu 2005, byla do systému ARL importována data sběru 2005, která byla sebrána offline a uložena v systému CDS/ISIS. V další etapě byla konvertována data z let 1993-2005. Data ústavů, které měly rozšířenou strukturu, byla konvertována individuálně. První sběr dat v systému ARL proběhl v roce 2005. Databáze, servery a další komponenty, důležité pro chod systému jsou umístěny spravovány ve firmě Cosmotron.

Struktura databáze

Databáze sestává ze 4 částí, které jsou navzájem provázány:

Báze autorit (cav_un_auth)

Zde jsou spravovány autority autorů, konferencí, projektů a výzkumných záměrů.

Báze záznamů publikační činnosti (can_un_epca)

V této bázi jsou samotné záznamy. Validovaná pole jsou provázána s bázi autorit.

Báze uživatelů (cav_un_user)

Zde je možné vytvářet, editovat nebo mazat uživatele a nastavovat jejich práva.

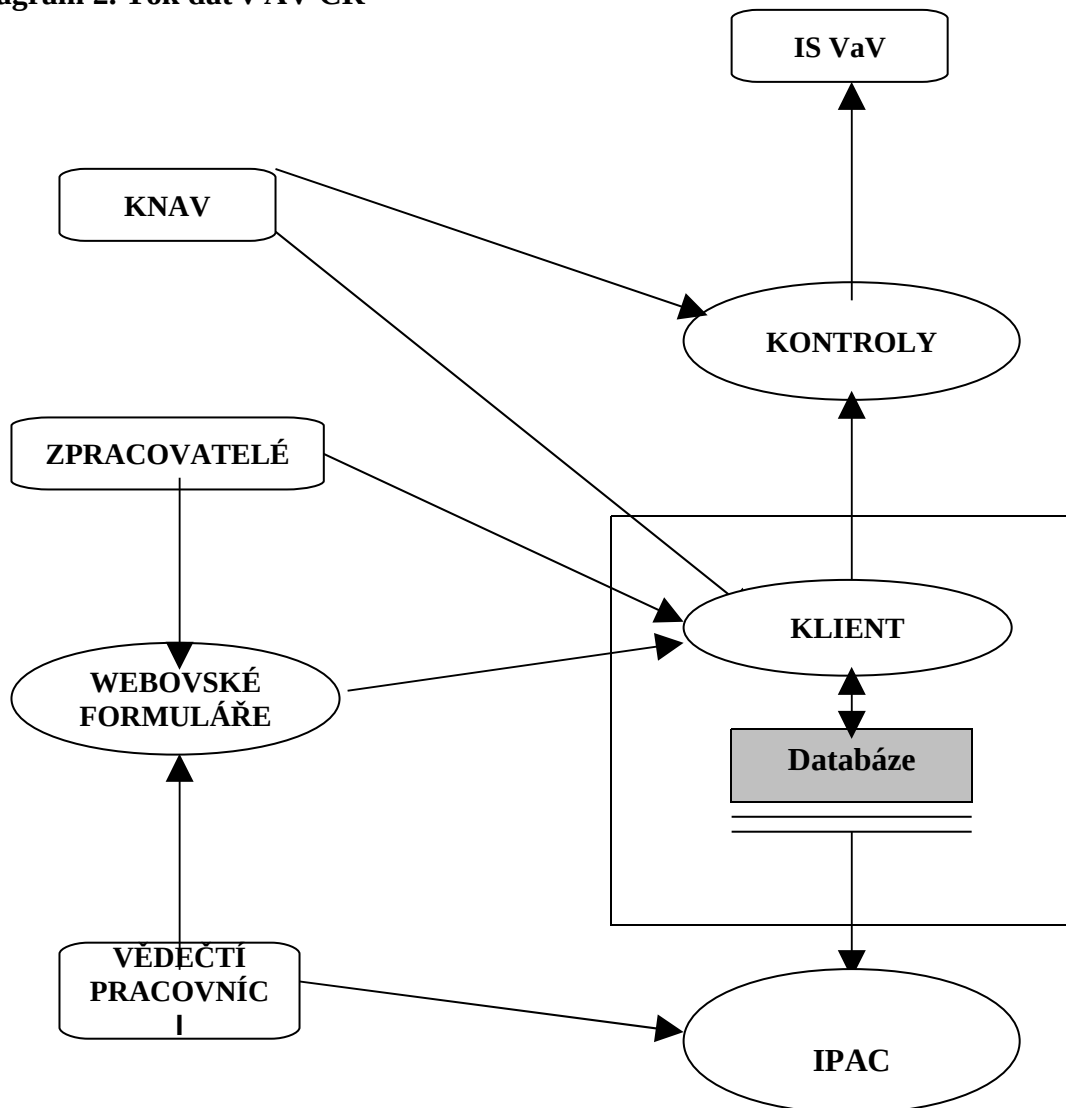
Báze chronologie (cav_un_chronology)

V této bázi je zpětně zaznamenána jakákoliv změna v každém upraveném záznamu.

Do systému je možno přistupovat přes webové formuláře (nutné přihlášení) či přes klientskou aplikaci na lokálním počítači. Do systému přistupují:

- a) zpracovatelé - na každém pracovišti je zpracovatel, odpovědný za data svého ústavu. Tyto zpracovatele zpravidla jmenuje ředitel ústavu. V některých ústavech je i více zpracovatelů, a to zejména podle počtu poboček ústavu.
- b) vědečtí pracovníci – přístup přes webové formuláře
- c) pracovníci v centru sběru v KNAV

Diagram 2. Tok dat v AV ČR

4.1.2. Struktura a organizace sběru v AV ČR

Organizace sběru je v tak rozsáhlé instituci, jako je AV ČR, několikastupňový.

Na základní úrovni jsou data vytvářena

vědeckými pracovníky

zpracovateli na ústavech.

V obou případech jsou data online zapisována do systému ARL.

Zpracovatelé mohou v průběhu sběru dat zapsaná data editovat (kontrolovat, opravovat, doplňovat další potřebné údaje) a vymazat. Po ukončení sběru dat (je dáno termíny Rady VaV) jsou data znepřístupněna pracovníky v KNAV; poté jsou prováděny kontroly a příprava data na export do RIV. Pracovníci KNAV předem vydávají termíny, po kterých bude přístup do dat odepřen. Někteří zpracovatelé na ústavech mají přístup do klienta ARL, která nabízí více funkcí. Mimo jiné mohou provádět kontroly do RIV sami a průběžně. Data za AV ČR jsou odevzdávána hromadně za všechny ústavy a pracoviště AV ČR.

Tok dat

a) V první etapě zpracovatelé shromažďují data od vědců. Někde dosud dostávají pouze podklady pro zpracování jejich publikační činnosti, v některých ústavech mají například intranetový systém formulářů, které vědci vyplňují a odesílají zpracovateli; případně vyplňují formuláře v textovém editoru a zasílají je zpracovatelům do e-mailové schránky. Zjišťování způsobu předávání dat je součástí dotazníkového průzkumu v Kapitole 5. Dotazník.

b) Získaná data zpracovatelé zapíší online přes webové formuláře. V systému ARL jsou webové formuláře již sofistikovanější, než jaké se používaly v předcházejících sběrech. Každému zpracovateli bylo přiděleno uživatelské jméno a heslo pro přístup do jeho konta. Zde může po přihlášení zpracovávat data výběrem formuláře podle typu dokumentu. Pole pro autory, názvy periodik, konferencí a grantů jsou validována; autority je možné vybírat z rejstříků. Fungují zde také kontroly na vybraná pole při ukládání záznamu. Pracuje se na tom, aby při ukládání určitého typu dokumentu probíhaly automatické kontroly na vyplnění určitých polí, specifických pro daný typ dokumentu.

Jako další možnost poskytuje systém vytvoření individuálních účtů pro vědecké pracovníky. Ti pak přistupují přes tytéž webové formuláře, jejich práva jsou

ale omezena. Mohou pouze zapisovat záznamy a mazat je, pokud je zpracovatel v jejich ústavu „neodeslal do IPAC“. Tuto možnost zápisu dat využívá zatím cca 149 vědeckých pracovníků a oddělení jednotlivých ústavů. Jejich vyplněné záznamy se objeví v účtu ústavního zpracovatele.

c) Zpracovatel má dvě možnosti, jak se zpracovanými daty dále pracovat (ať už data zapsal sám, či je obdržel na svoje konto od vědeckého pracovníka). Pokud záznam není úplný nebo jej z nějakého důvodu nechce zobrazovat v IPAC, nechá si jej pouze na svém kontě. Pokud je záznam kompletní, odškrtnutím checkboxu jej v IPAC zobrazí. Pokud záznamy vytvořil vědecký pracovník, záznam na svém kontě vidí, ale nemá možnost jej editovat. Vědecký pracovník může svůj záznam ze svého konta smazat do té doby, než jej zpracovatel odškrtně do IPAC. Poté záznam z konta vědeckého pracovníka zmizí.

d) Zpracovatel vidí na svém kontě vždy aktuální počet záznamů, které zpracoval či obdržel od vědeckých pracovníků za určitý rok sběru. Jakmile jsou data odeslána do RIV, je webové konto vyčištěno a je zahájen nový rok sběru – nově vytvořené záznamy jsou označeny novým rokem sběru. Zpracovatel má možnost kontrolovat si záznamy z předešlých roků sběru rešeršemi v IPAC či přes klienta ARL. Opravovat záznamy z předešlých roků sběru mohou ti zpracovatelé, kteří používají klienta ARL. Změny ve starších datech se do RIV zpětně neodevzdávají.

4.1.3. Kontroly

V systému ARL je nastaveno několik druhů kontrol, které probíhají **při zápisu dat přes webový formulář** - je kontrolováno, zda jsou vyplněna povinná pole pro určitý typ dokumentu. Prozatím jsou tyto kontroly pouze informativní; lze je překonat. Jediné povinné pole, které je potřeba vyplnit, aby bylo možné záznam uložit, je název. Na nastavení kontrol se v současné době pracuje. Další kontroly budou spouštěny **při zápisu nebo editaci dat přes klienta** – zde se v současné době pracuje na jejich nastavení. Několik kontrolních výstupů je nastaveno **při spuštění kontrol do RIV přes klienta** a to pro: ústav, ústav + spolupráce, vše (všechny ústavy a všechny grantové agentury). Výsledkem tohoto výstupu je protokol se seznamem chyb

(viz Kapitola 1.4. Webová kontrolní služba pro IS VaV). V budoucnu se plánuje provádění kontrol dat dodávaných do RIV při ukládání záznamů.

4.1.4. Klient

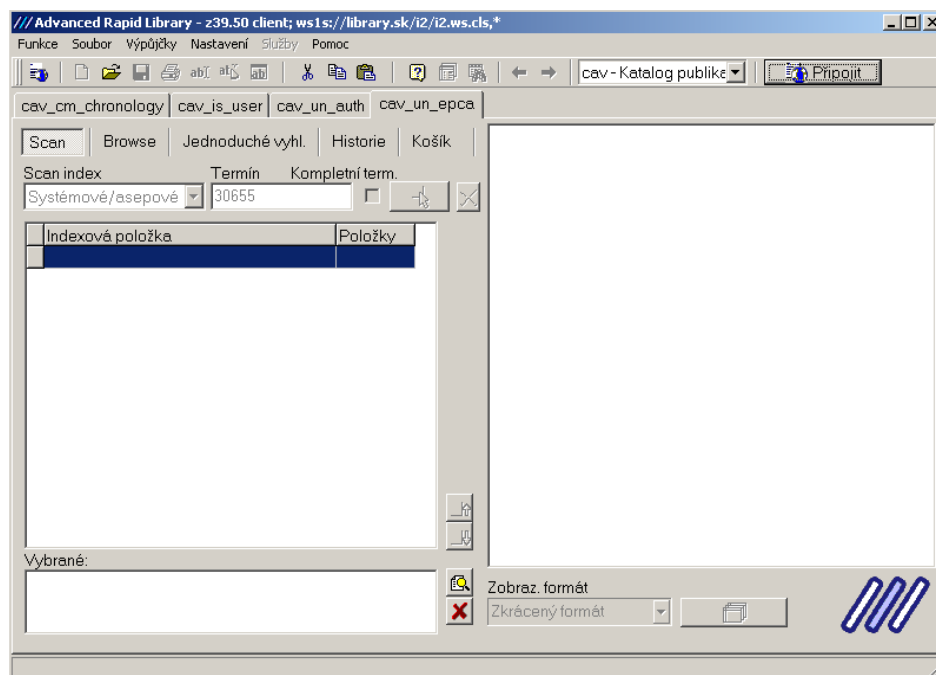
Do června 2006 zakoupilo klienta ARL 34 ústavů AV ČR. Zpracovatelé v těchto ústavech získali více možností, jak pracovat se svými daty. Pro práci s klientem byli pracovníky KNAV proškoleni. Klient jim například umožňuje:

- správu vlastních autorit autorů, konferencí, projektů a záměrů (vkládání rodných a identifikačních čísel, provazování autorit u provdaných autorek, slučování autorit)
- vytvoření dalších interních polí podle potřeb ústavu – například oddělení
- zavádění individuálních přístupů pro vědce
- zavedení dalších typů dokumentů
- importování citací z WOS
- editace starších dat než je aktuální sběr (změny nejsou zasílány do RIV)
- opravy v záznamech aktuálního roku sběru
- zahrnutí starších dat do roku sběru - přečíslování roku sběru
- provádění kontrol dat před předáním do RIV i průběžně během roku sběru
- export dat do XML a jejich kontrola přes webovou službu Rady VaV
- je zde možné spravovat dosud neodeslané záznamy
- vytvářet vlastní statistiky a exporty, které nenabízí IPAC

(Možnosti modulu Klient budou více rozebrány v Kapitole 4.1. Advanced Rapid Library).

Ústavy, kterým vyhovoval zápis dat přes webové formuláře, neměly zájem si data opravovat samy a vyhovovaly jim možnosti tisků a exportů v IPAC, si klienta ARL nepoživaly.

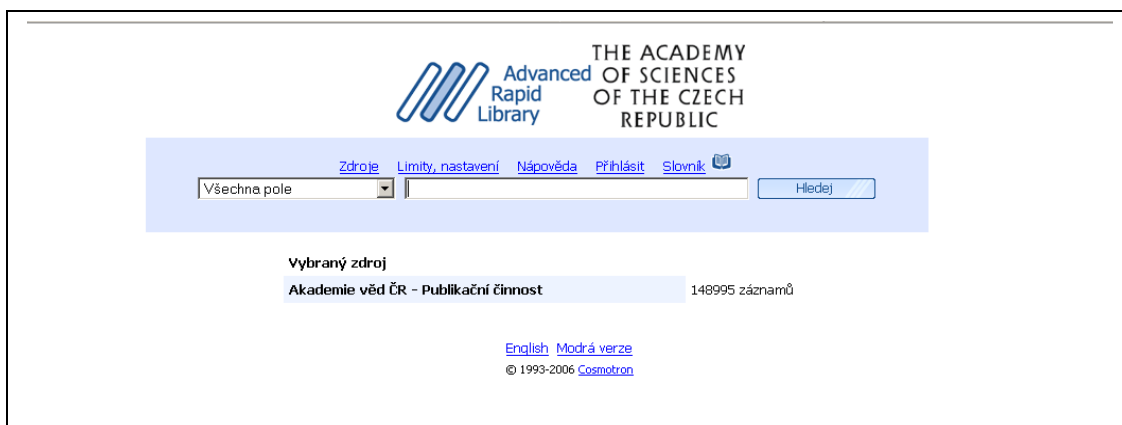
Obr. 9 Klient ARL

4.1.5. IPAC

V IPAC lze přehledně vyhledávat data za všechny roky sběru a také data aktuálního sběru se zaškrtnutým checkboxem „odeslat do IPAC“. Lze zde provádět rešerše podle různých kritérií. Je k dispozici vyhledávání jednoduché (podle autora, názvu, systémového/asepového čísla atd.), i kombinované (limity). Limity lze kombinovat s roletkou v jednoduchém vyhledávání a lze dotaz specifikovat podle více kritérií. Vyhledané záznamy je možné ukládat a exportovat. (Možnosti modulu IPAC budou více rozebrány v kapitole 4.1.2.3. Modul IPAC).

Obr. 10. IPAC

4.1.6. Personální zajištění

V KNAV je na koordinaci sběru dat zřízeno oddělení, které má v současné době čtyři pracovnice; vedením a správou systému je pověřena pracovnice z Brněnské pobočky KNAV. Velmi důležitá je komunikace se zpracovateli na ústavech. Ta je podporována pořádáním informativních seminářů (2-3x ročně), je zřízena kontaktní e-mailová adresa, (zprávu zaslanou na tuto adresu obdrží všechny pracovnice). Dále je udržována informační stránka se všemi materiály a kontakty. Podle potřeby probíhají školení začínajících zpracovatelů a školení klienta ARL.

Sběr, zpracování dat a jejich zasílání do RIV probíhá v AV ČR bez problémů a poměrně plynule. Občasnou nepříjemností jsou vyhlášená nová pravidla sběru dat Radou VaV, a to v probíhajícím roce sběru. Potom je třeba celou dodávku dat doplňovat. Rada VaV také podceňuje větší osvětu mezi vědeckými pracovníky. Ti jsou někdy překvapeni, že mají povinnost předávat výstupy na publikační činnost do celoakademické databáze.

Někteří pracovníci v institucích poskytovatelů (ministerstva apod.) taktéž plně nepochopili systém sběru dat, z čehož pramení občasná nedorozumění a komunikační šumy. Nejasnostem v této složité oblasti se snaží pracovníci KNAV předcházet školeními a semináři pro zpracovatele, kteří mají informace zde přednesené šířit i mezi vědci ve svém ústavu.

4.2. Zpracování dat na Univerzitě Palackého v Olomouci

Univerzita Palackého v Olomouci se těší bohaté historii. Od dob jejího vzniku (r. 1566 zřízením jezuitské koleje), prošly univerzitou mnohá jména vynikajících vědců. Po mnoha rušných historických obdobích byla univerzita roku 1946 obnovena v plném rozsahu a dostala název Univerzita Palackého. V roce 1947 pak byla slavnostně otevřena.

V současné době má Univerzita Palackého sedm fakult: Cyrilometodějskou teologickou fakultu, Lékařskou fakultu, Filozofickou fakultu, Přírodovědeckou fakultu, Pedagogickou fakultu, Fakultu tělesné kultury a Právnickou fakultu.

Celá univerzita má na 1300 učitelů a kolem 17 600 posluchačů. Univerzita navazuje četné mezinárodní kontakty, podporuje výměnu myšlenek a podporuje vědeckou činnost svých pracovníků.

4.2.1. Informační systém OBD Pro

Sběr publikační činnosti na univerzitě probíhá od dubna 1999 v systému OBD Pro, který je zde využíván jako univerzální rešeršní a výkazová databáze publikační činnosti. Každý uživatel (posluchač i pedagog) může zpracovávat bibliografie ať už vlastní publikační činnosti, došlých separátů nebo rešerše z různých databází. Systém evidence publikační činnosti na Univerzitě Palackého (dále UPOL) zveřejňuje data od roku 1998 (při povodni v roce 1997 přišla univerzita o většinu archivu). Systém OBD Pro funguje na univerzitě spolu s platformou manažerského informačního systému VERSO, ve kterém byla později také zprovozněna webová aplikace pro sběr dat. Přístup do systému je zabezpečen uživatelským jménem a heslem.

Publikační činnost lze na UPOL prohlížet dvojitým způsobem. Je možné nahlédnout do ročenek „Acta Universitatis Palackianae Olomucensis“, kde v několika řadách vycházejí odborné příspěvky jednotlivých oborů. Další možnost je využít webového vyhledávače¹.

---

¹ <http://publib.upol.cz/~obd/>

4.2.2. Struktura a organizace sběru dat v UPOL

Data publikační činnosti vkládají do systému přes webové formuláře OBD Pro buď samotní autoři nebo pověřeni pracovníci na jednotlivých katedrách. Pověření pracovníci mohou být sekretářky, někde to jsou vědečtí pracovníci. Po přihlášení do svého konta vidí uživatelé statusy vytvořených záznamů:

- rozpracovaný (modrá barva),
- ke kontrole / (hnědá barva),
- vrácený (červená barva)
- přijatý (zelená barva – záznam je bezchybný a úplný).

Záznamy označené ke kontrole zkontroluje pověřený pracovník katedry, který oznámí ukončení sběru dat fakultnímu správci. Tím je buď pracovník oddělení VaV nebo pověřený knihovník.

Fakultní správce kontroluje formální i obsahovou správnost (jako je doplnění ISSN, používání číselníků a rejstříků autorů, časopisů, grantů atd.) a správně vyplněný záznam označí jako „přijatý“. Pokud záznam není v pořádku, dostane status „vrácený“, čímž se znovu zpřístupní osobě, která záznam pořídila (autorovi záznamu nebo pověřenému pracovníkovi katedry). V systému může univerzitní správce nastavit hierarchii práv individuálně.

Jakmile obdrží všechny fakultní záznamy status „přijatý“, ujme se záznamů univerzitní správce. Záznamy vytřídí pro RIV podle jednotlivých fakult a resortů a provede export ve formátu XML. Poté soubory zkontroluje webovou kontrolní službou a případné formální chyby na místě opraví. Obsahové chyby zašle na jednotlivé fakulty. Tento postup se opakuje, dokud nejsou všechny dodávky bez chyb. Vyexportované soubory jsou poté s průvodkami zaslány jednotlivým poskytovatelům. Tok dat je tedy od autora přes fakultní čekárnu do centrální čekárny a pak do centrální knihovny (kde se provádějí exporty do RIV).

4.2.3. Kontroly, klient OBD Pro, výstupy

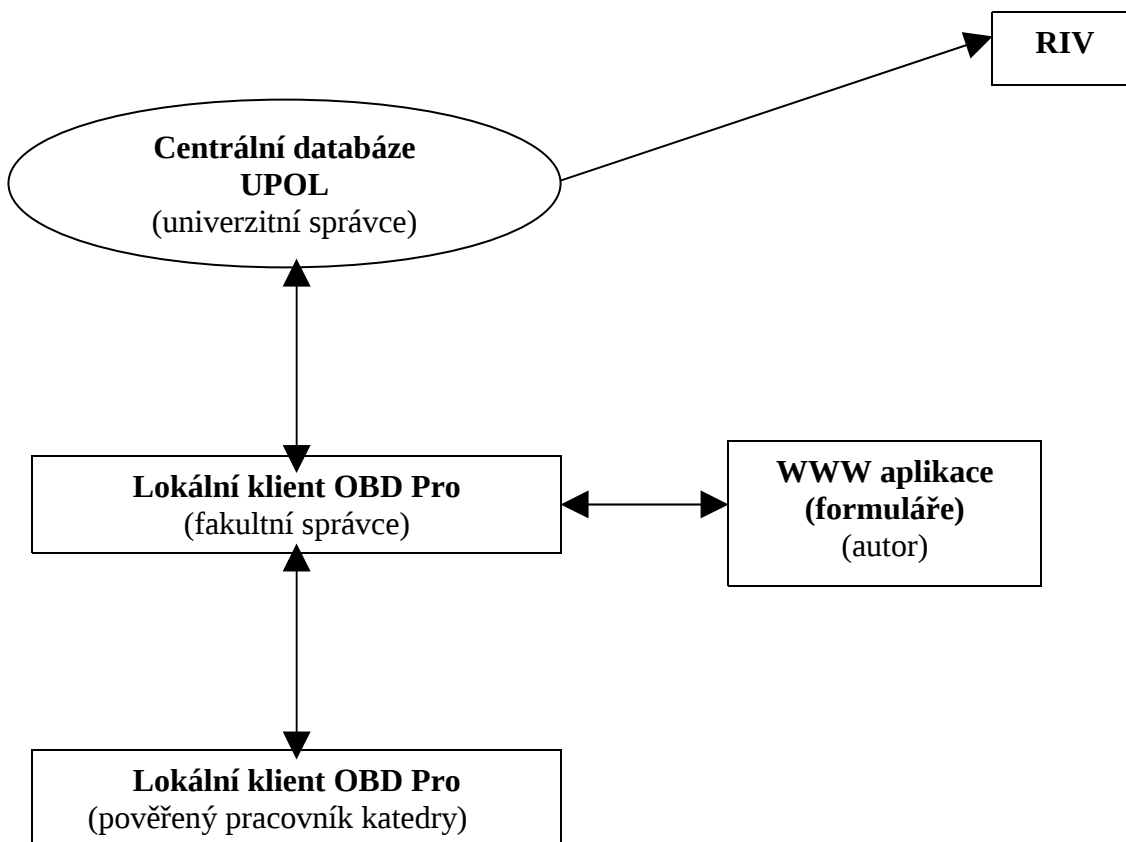
Ve formuláři pro zápis dat publikační činnosti jsou označena povinná pole červeně, žlutá pole jsou doporučená k vyplnění. Systém při ukládání záznamu kontroluje pouze formální chyby. Obsahovou správnost kontroluje nejdříve pověřený

pracovník katedry, poté i fakultní správce. Obsahové nesrovnalosti v záznamu při kontrole webovou kontrolní službou se vrací zpět k autorovi záznamu.

S klienty OBD Pro pracují uživatelé (pověření pracovníci katedry a fakultní správci) i administrátoři. Provádějí rešerše z databázových systémů a různé administrátorské práce, které neumožňuje webová aplikace (mimo jiné exporty do RIV a seznamy literatury).

Webové formuláře umožňují exporty literatury do formátu XLS, XML a HTM. Klient OBD Pro umožňuje mimo exportu do RIV (formát XML) také výstup do zastaralého T602, MS Word Perfect, MS Word a HTML. V klientovi lze také nastavit různé formy citace (například podle požadavků konkrétních redakcí). Modul OBD Pro PUBLIK pro hodnocení vědeckých pracovníků používá Fakulta tělesné kultury.

Diagram 3. Schéma sběru dat publikační činnosti v UPOL

4.3. Zpracování dat na Univerzitě J. E. Purkyně v Ústí nad Labem

Univerzita Jana Evangelisty Purkyně v Ústí nad Labem (dále UJEP) nese jméno velkého severočeského rodáka z Libochovic, Jana Evangelisty Purkyně. Na jeho tvůrčí odkaz navazuje jak v oblasti vědecké a vzdělávací, tak i společensko-kulturní. Univerzita využívá finanční podpory z veřejných prostředků.

Univerzita má v současné době pět fakult a čtyři ústavy: Fakultu sociálně ekonomickou, Fakultu užitého umění a designu, Pedagogickou fakultu, Přírodovědeckou fakultu, Fakultu životního prostředí, Ústav humanitních studií, Ústav slovansko-germánských studií, Ústav techniky a řízení výroby, Ústav zdravotnických studií.

4.3.1. Informační systém OBD Pro

Na jaře r. 2000 univerzita vyhlásila výběrové řízení na informační systém vědy a výzkumu pro evidenci publikační činnosti. Na jeho základě byl vybrán systém Královéhradecké firmy DERS OBD Pro. Univerzita rovněž využívá platformu manažerského informačního systému VERSO od stejné firmy. Zakoupena byla multilicence pro všechny pracovníky UJEP s jednou centrální databází.

Univerzita provozuje webový vyhledávač, kde jsou prezentovány výsledky vědy a výzkumu pracovníků ².

4.3.2. Struktura a organizace sběru dat v UJEP

System i organizace sběru je téměř stejná jako na Univerzitě Palackého v Olomouci. Sběr dat probíhá online přes webovou aplikaci (po přihlášení uživatelským jménem a heslem). Pedagogičtí pracovníci zapisují data své publikační činnosti do systému pomocí webových formulářů. Jejich správnost hlídá fakultní správce; univerzitní správce exportuje data přes klienta OBD Pro do formátu XML a kontroluje jednotlivé dodávky dat. Odlišně zde probíhá pouze zasílání dat do RIV – univerzitní

---

²<http://feanor.ujep.cz/>.

správce vrací zkontrolované dodávky dat s průvodkami na fakulty, které je samy posílají na jednotlivé poskytovatele.

V letošním roce začala univerzita provozovat databázi v systému ORACLE, což přineslo velké výhody. Dříve bylo nutné udržovat centrální čekárnu a centrální knihovnu. V centrální čekárně byly záznamy připravené ke zpracování (bez i s návazností do RIV), v knihovně byly již zpracované záznamy – např. výstupy do RIV). Pokud autor hledal vytvořený záznam pouze v čekárně a nepodíval se do knihovny, záznam nenašel, zpracoval ho tedy znovu a vznikaly duplicity. Dříve měli klienty OBD Pro nainstalovány nejen správci, ale i pedagogičtí pracovníci. Při práci s klientem bylo nutné ručně aktualizovat verzi programu a číselníky, aby uživatel pracoval s aktuálními údaji. Nyní už není nutné, aby uživatelé (autoři i správci) měli nainstalovány lokální klienty OBD Pro. Klienta má jenom univerzitní správce (kvůli výstupům do RIV).

Dnes tedy všichni autoři i správci přistupují přes webovou aplikaci, která umožňuje dát záznamu určitý status (vrácený, rozpracovaný, ke kontrole, přijato). Záznamy se dnes podle příslušnosti autora záznamu třídí do fakultních čekáren.

4.3.3. Kontroly, výstupy

Systém kontrol funguje na stejném principu jako na Univerzitě Palackého. Systém OBD Pro kontroluje v průběhu sběru dat formální správnost a jednotliví správci fakult a univerzitní správce kontrolují obsahovou správnost.

Správci OBD Pro uvažují o využití programu pro vytváření Ročenek. Každá fakulta si také mohla zažádat o předdefinovaný výstup z OBD Pro (například pro hodnocení pracovníků atd.), které univerzitní správce v požadovaných intervalech dodává. Webová aplikace umožňuje výstupy ve formátech HTM, XLS a DOC. Nejpoužívanější je výstup v MS Excel. V OBD Pro jsou obsaženy i záznamy bez návaznosti do RIV, struktura jejich záznamu není tak bohatá. Modul PUBLIK pro hodnocení pracovníků používá Pedagogická fakulta.

S fungováním a provozem systému OBD Pro jsou správci spokojeni a nemají výhrad.

5. Popis systémů ARL a OBD Pro a jejich srovnání

5.1. Popis systému Advanced Rapid Library

System Advanced Rapid Library je vyvíjen firmou Cosmotron se sídlem v Hodoníně a Bratislavě. Firma vznikla v roce 1992, sestává z týmu zkušených programátorů a analytiků s několikaletou praxí v knihovnictví. System ARL je určen pro potřeby knihoven, archivů, galerií a muzeí všech velikostí. V současné době je systém implementovaný ve více než 200 institucích všech velikostí. Je to systém modulární a právě pro agendu sběru, zpracování uchovávání a zpřístupnění publikační činnosti slouží jeden z jeho modulů – EPCA (Evidence publikační činnosti a aktivit).

Advanced Rapid Library (dále ARL) je modulární, otevřený, lehce škálovatelný, robustní, vícejazyčný systém s vícevrstvou architekturou typu klient-server sloužící pro zpracování a zpřístupňování různých typů a forem informací.

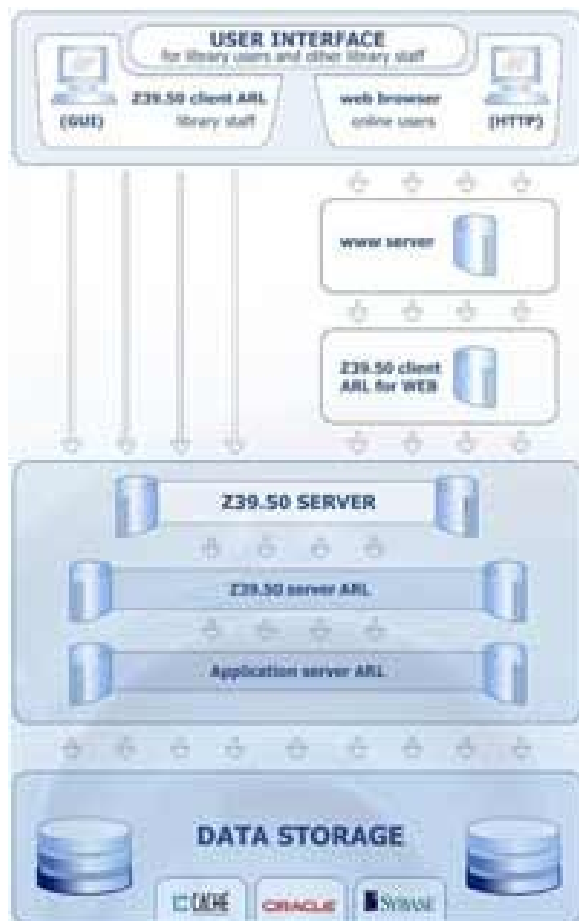
ARL je určený pro správu a administraci libovolných sbírek a katalogů v síťovém prostředí. System umožňuje zpracovávat nejen bibliografické informace, ale v plné míře podporuje také práci s multimediálními, obrazovými, zvukovými i fulltextovými dokumenty.

V ARL jsou integrovány relační a postrelační databázové systémy s objektově orientovaným přístupem. Tyto databáze jsou používány pro správu, archivaci a zpřístupňování informací. System podporuje formáty MARC, vytváření a přebírání souborů autorit na základě katalogizačních pravidel AACR2. Pro budování vlastních informačních zdrojů stejně jako pro komunikaci s externími informačními systémy jsou implementovány standardy ISO23950 a ISO2709. Zobrazení výstupů je zpřístupňováno v souladu s ISBD a ISO 690. Jednotlivé funkce systému jsou uspořádány do logických celků, které tvoří jeho základní moduly:

- Opac a IPAC, Katalog a Authority, Akvizice, Seriály, Cirkulace, Meziknihovní výpůjční služba - ILL, Selective dissemination of information (SDI), Výstupy a statistiky, Správa systému. Podle zaměření a požadavků uživatele je možno systém dále rozšířit o moduly Regionální osobnosti - REOS, Regionální faktografii - REFA, Regionální bibliografii - REDO, či Evidenci publikační činnosti a aktivit - EPCA.

5.1.1. Architektura systému

Návrh a design systému ARL vychází z objektově orientovaného programování a vícevrstvé klient / server architektury.

Jednotlivé architektonické vrstvy systému:

- Databáze
- Aplikační server
- Z39.50 Server
- Z39.50 Klient & Tenký klient

Jedná se o vícevrstvou architekturu typu klient/server. Ta zajišťuje systému nezávislost, flexibilitu a uspokojuje požadavky na: rozšiřování základní funkčnosti systému, rozšiřování počtu uživatelů systému, integrací systému do jiných informačních a řídicích celků, integrací nových IT, a budoucí škálovitost.

Serverová část systému je volitelně konfigurovatelná. Tím je určen k použití ve všech typech institucí různých velikostí. Klient je přímo řízen aplikační logikou, která je celkem abstrahována od databázových struktur. Písrné dodržování tohoto striktního oddělení jednotlivých vrstev umožňuje rychlou a jednoduchou integraci systému s novými IT, protože je potřebné dodržovat a řídit se jen pravidly na straně serveru. Na druhé straně je vícevrstvá architektura též zárukou škálovitosti systému,

takže v případě zvýšených nároků na výkonnost systému je možno jednoduše oddělit databázový a aplikační server, čímž se nijak nenaruší integrita ani funkčnost systému, ale poměrně značně se zvýší jeho výkonnost. V systému jsou použity technologické nástroje jako:

- objektově orientované programovací jazyky
- skriptovací jazyk databázového systému
- programovací jazyk C++
- prostředky pro tvorbu www rozhraní, web server Apache, PHP

Technické řešení dovoluje implementaci systému nad libovolnou relační či postrelační databází. Cosmotron doporučuje implementaci nad databázovým strojem Caché od společnosti Intersystems³.

Technické, operační a provozní podmínky

Pro provoz systému ARL doporučuje firma Cosmotron tyto technické prostředky:

Serverová část

Databázový server - minimální konfigurace je: 1x procesor Pentium IV 1,7GHz nebo vyšší, RAM 1024 - 1GB, HDD 40 GB

Aplikační server je doporučován v následující konfiguraci: Aplikační server ProLiant350T03 X2800-512k, 2x Xeon / 2800 MHz 512k Processor (533MHz FSB), paměť 4 GB Memory (PC2100 DDRAM) , HP Hotplug power supply module pro ML350G3,3x HDD 36.4 GB, Pluggable Wide Ultra320 SCSI 10K RPM (1"), Smart Array 641 Controller.

Pracovní stanice - Pentium III a vyšší, 128 MB RAM, 10 MB HDD, připojení k Internetu

Pro provoz systému ARL doporučuje firma Cosmotron následující softwarové prostředky a síťovou podporu:

Serverová část

---

³ <http://www.intersystems.cz>

databázový server Caché Entree Multiserver
aplikační server MS Windows 2000 Server nebo jeho vyšší verze
terminál Server a terminálové služby.

Stanice pro knihovníka a čtenáře

operační systém MS Windows 98 nebo vyšší
internetový prohlížeč MS Internet Explorer verze 5.0 nebo vyšší.

Sít'ová podpora

TCP/IP, Internet.

Implementované standardy

MARC formát	Unimarc a Unimarc Authority, Marc21, Marc Authority
Katalogizační pravidla	AACR2
Formát pro přenos dat	ISO2709
Formáty zobrazení dat	ISBD, ISO 690, XML, tagovaný uživatelský formát

Sít'ová komunikace a protokoly

- ISO 8073 - TCP/IP
- CCIT, X25, X400
- ISO 23950 - Z39.50, BATH Profil
- ISO 10161 - ILL
- OpenURL
- EDI
- OAI

Znakový repertoár a třídění: UNICODE, Národní třídění podle normy

5.1.2. Moduly systému ARL

Mezi nadstavbové moduly systému ARL patří EPCA – modul evidence publikační činnosti a aktivit, ve kterém lze záznamy publikační činnosti vytvářet, kontrolovat, editovat a využívat k dalším výstupům. V modulu IPAC lze vytvořené záznamy publikační činnosti prohlížet a také vytvářet výstupy.

5.1.2.1. Modul Evidence publikační činnosti a aktivit – EPCA

Tento modul slouží ke zpracování všech typů a formátů dokumentů za účelem vykazování výstupů odborné vědecké práce za poskytnutou finanční podporu z veřejných prostředků. Zpracovávají jsou v zásadě dva typy záznamů, a to **bibliografické záznamy** o dokumentech a **autoritní záznamy** (osobní autority a autority korporací a akcí).

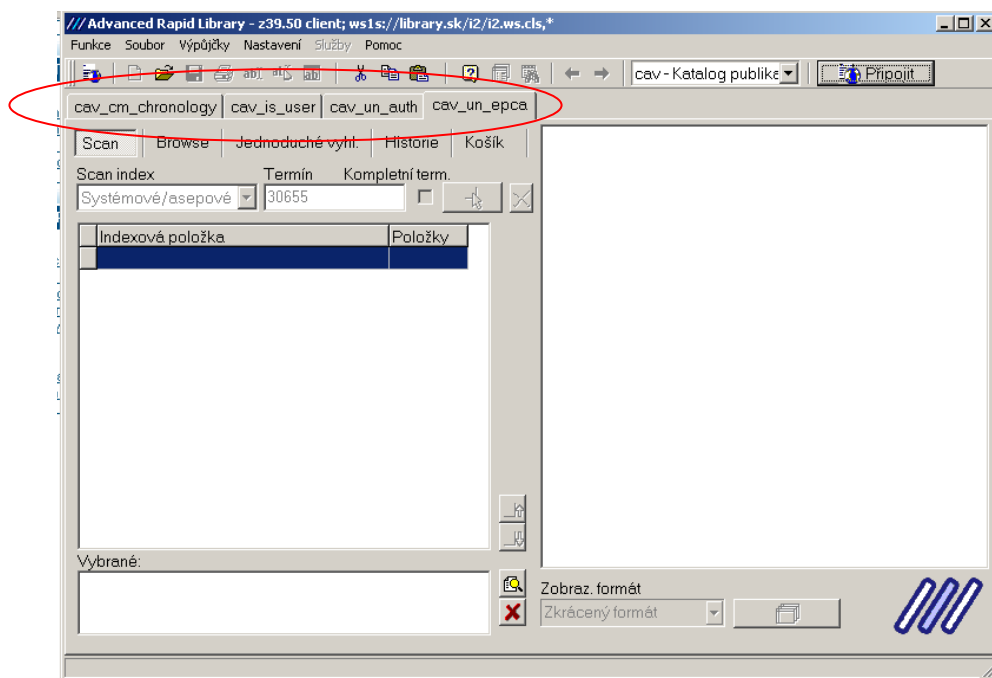
Systém pracuje s otevřenou datovou strukturou založenou na MARC formátu. Proto je možné kdykoliv podle potřeby doplnit pro potřeby evidence a vykazování publikační činnosti další pole či podpole, nenacházející se ve formátu MARC. Modul EPCA má implementován kontroly podle datové struktury RIV a umožňuje výstup do formátu XML, ve kterém jsou data do IS VaV předávána.

Přístup do modulu EPCA je možný přes:

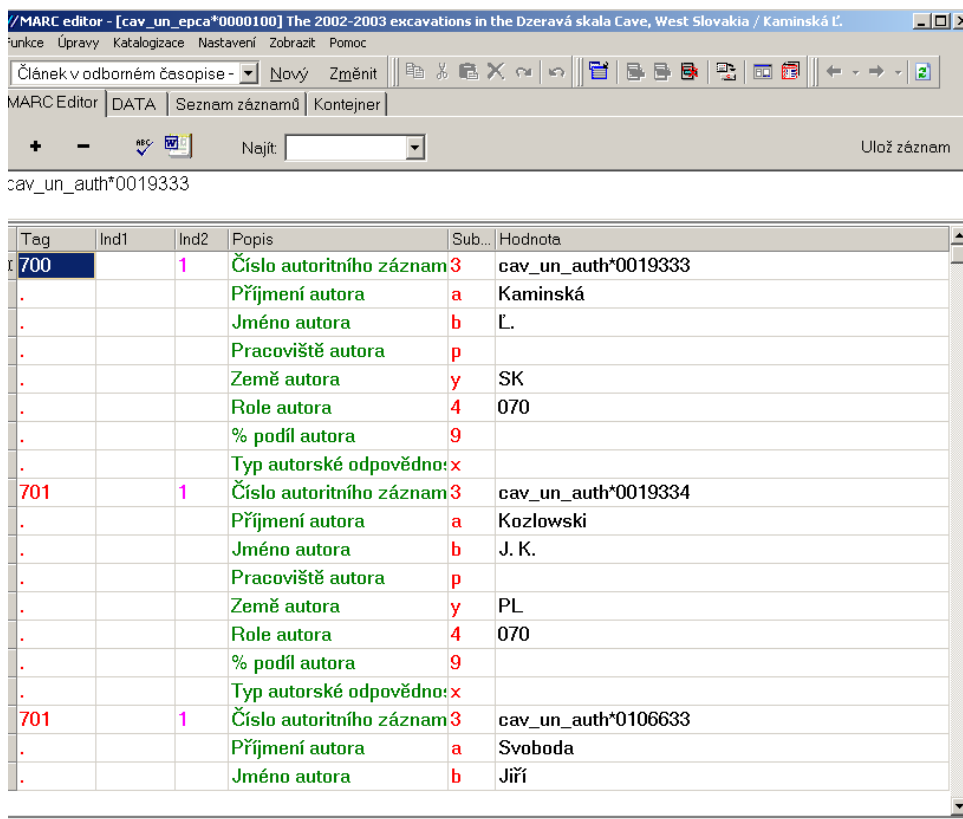
- a) klient ARL – umožňuje více funkcí
- b) webový formulář – má omezené funkce, kontroly, výstupy

Klient ARL je nainstalován na uživatelské stanici. Slouží k funkčnějšímu využití systému ARL. Není přímo určen k vytváření záznamů, ale záznamy zde lze upravovat v MARC editoru s validovanými poli. Je zde také umožněna správa autorit. Umožňuje také vlastní definování výstupů, tisk záznamů do souboru, mazání záznamů, spojování záznamů, chronologie záznamů, import citací z Web of Science, vytváření a správu uživatelských práv a přístupů a další funkce.

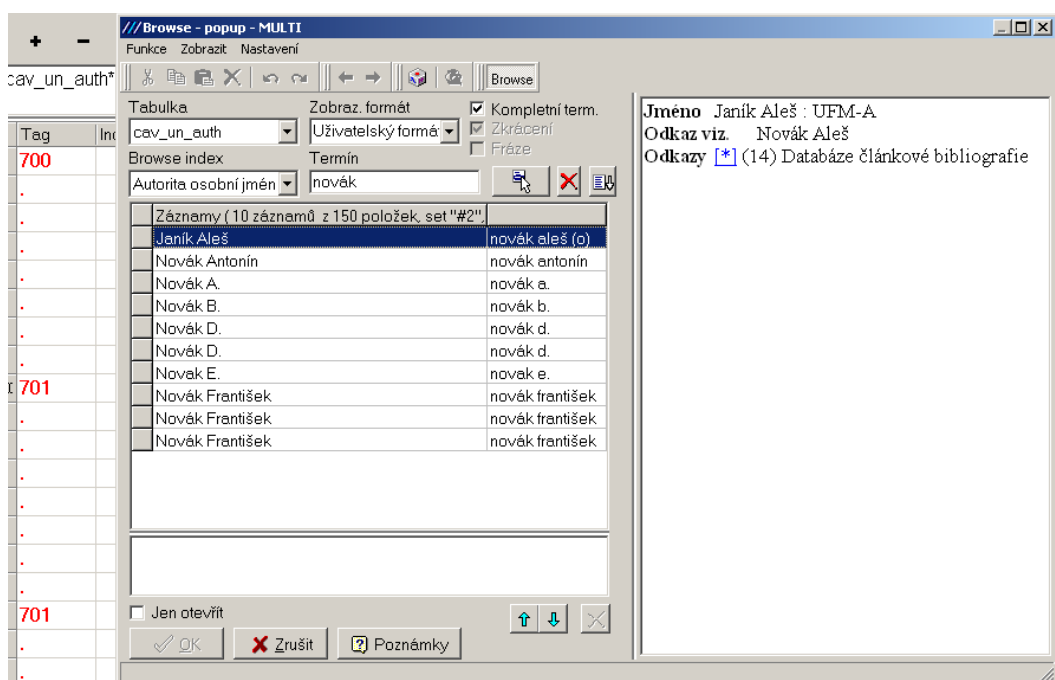
Obr. 11. Hlavní obrazovka klienta ARL – záložky jednotlivýchází

Obr. 12 MARC editor

Obr. 13   **Rejstříky v MARC editoru**

Kontroly

Základní kontroly jsou nastavené dle aktuální struktury dat RIV za daný rok, formální i obsahové. V současné době ještě ale nepostihují celou šíři obsahových kontrol, takže data je třeba zkontrolovat i webovou službou RVV. Záznamy lze dávkově kontrolovat pomocí funkce Výstupy.

- kontroly před exportem do RIV (pro ústav)
- kontroly před exportem do RIV (pro ústav + spolupráce)
- kontroly před exportem do RIV (všechno)

Výstupy

Výstupy lze nadefinovat podle požadavků zákazníka. Výstupy v AV ČR:

- XML export do RIV (pro grantovou agenturu)
- XML export do RIV pro grantovou agenturu + ústav
- XML export do RIV pro grantovou agenturu + ústav + spolupráce
- XML export do RIV pro ústav + všechny grantové agentury
- XML export do RIV pro ústav + spolupráce a jen grantové agentury z Rady VaV

- XML export do RIV pro ústav + spolupráce a všechny grantové agentury

Záznamy lze exportovat ve formátech ISO formát, RTF formát, PDF, v přípravě XLS. Výstupní formáty pro tisk/uložení záznamů jsou řádkový UNIMARC, zkrácený formát, bibl. citace.

Obr. 14. Zadání kontroly do RIV

Obr. 15. Výsledek kontroly do RIV

```

CavUnEPCA/0032024 (B)
navaznosti: musi byt alespon jeden projekt v C12a nebo zamer v C13a
navaznosti: musi byt alespon jeden projekt v C12a nebo zamer v C13a (AVO*)

CavUnEPCA/0038803 (B)
navez: chybi 'cze' verze nazvu v poli 541
anotace: chybi 'cze' verze anotace v poli C15c
anotace: chybi 'eng' verze anotace v poli C15a

CavUnEPCA/0031802 (C)
463/200v: neni vyplneno

CavUnEPCA/0031807 (C)
navez: chybi 'cze' verze nazvu v poli 541
anotace: chybi 'cze' verze anotace v poli C15c

CavUnEPCA/0031809 (C)
navez: chybi 'cze' verze nazvu v poli 541
anotace: chybi 'cze' verze anotace v poli C15c

CavUnEPCA/0031810 (C)
navez: chybi 'cze' verze nazvu v poli 541
anotace: chybi 'cze' verze anotace v poli C15c
anotace: chybi 'eng' verze anotace v poli C15a

CavUnEPCA/0032005 (C)
navez: chybi 'eng' verze nazvu v poli 541
anotace: chybi 'eng' verze anotace v poli C15b

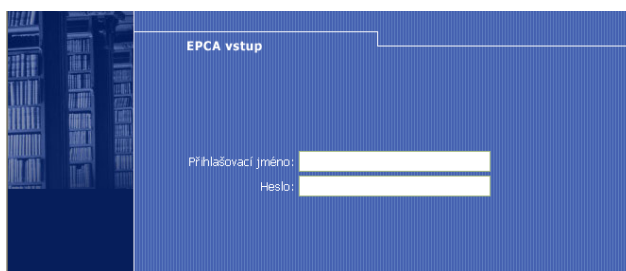
```


5.1.2.2. Webové formuláře

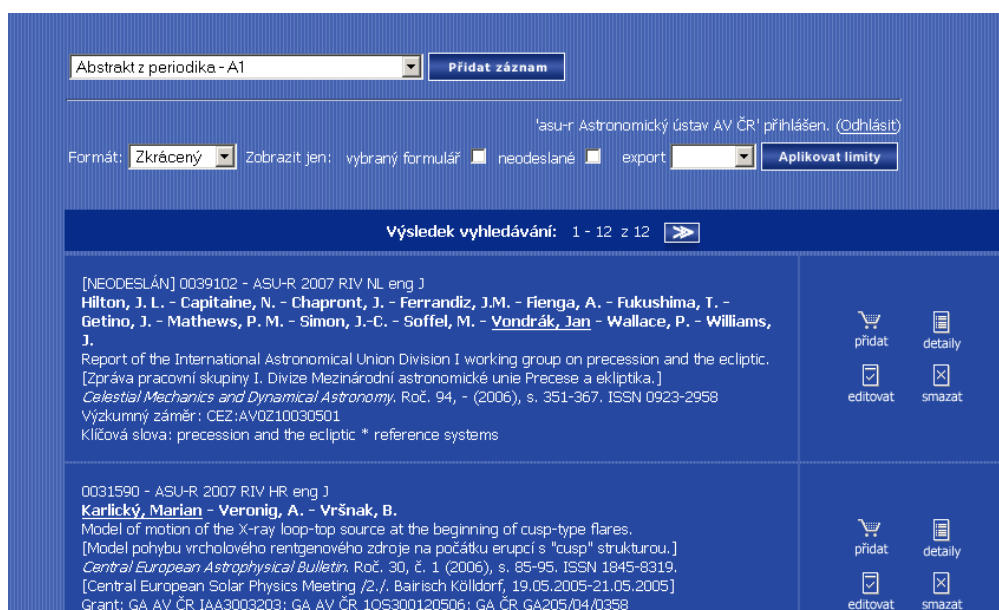
Webový přístup slouží ke vkládání záznamů publikační činnosti, který je přístupný odkudkoliv. Přihlásit se lze na základě přiděleného uživatelského jména a hesla. Lze zde nastavit více hierarchických úrovní přístupu (vědecký pracovník zasílá záznamy o publikační činnosti zpracovateli na svém ústavu, po ukončení sběru dat data znepřístupní centrum sběru a provádí kontroly a exporty do RIV).

Obr. 16. Přihlášení do konta

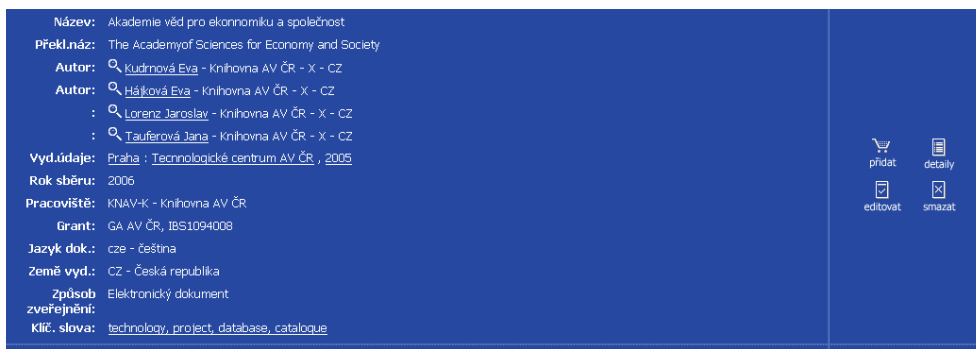
Po přihlášení uvidí uživatel seznam svých vytvořených záznamů s jejich statusy (neodeslán). Záznamy je možno přidat do košíku pro další použití, podívat se na detaily (různé formáty zobrazení), editovat je a mazat.

Obr. 17. Webové konto

Záznamy jsou seřazeny sestupně podle systémových čísel (vždy jedinečné číslo záznamu, přidělené napříč databází). Přehledem záznamů může listovat; tlačítkem je vyvolané okno, do kterého může zadat systémové číslo záznamu a záznam se rovnou otevře k editaci. Přehled záznamů na kontě lze filtrovat a měnit formáty zobrazení; K tomu slouží horní lišta, kde lze tyto možnosti nastavit. Filtrovat lze záznamy podle typu dokumentu, zda je záznam odeslaný do IPAC a podle typu exportu (ASEP – vše, RIV, SIGLE, not RIV). Formát zobrazení lze také změnit (zkrácený formát, ISBD, tagovaný formát). Lze zde také přidat nový záznam výběrem typu dokumentu z rolety.

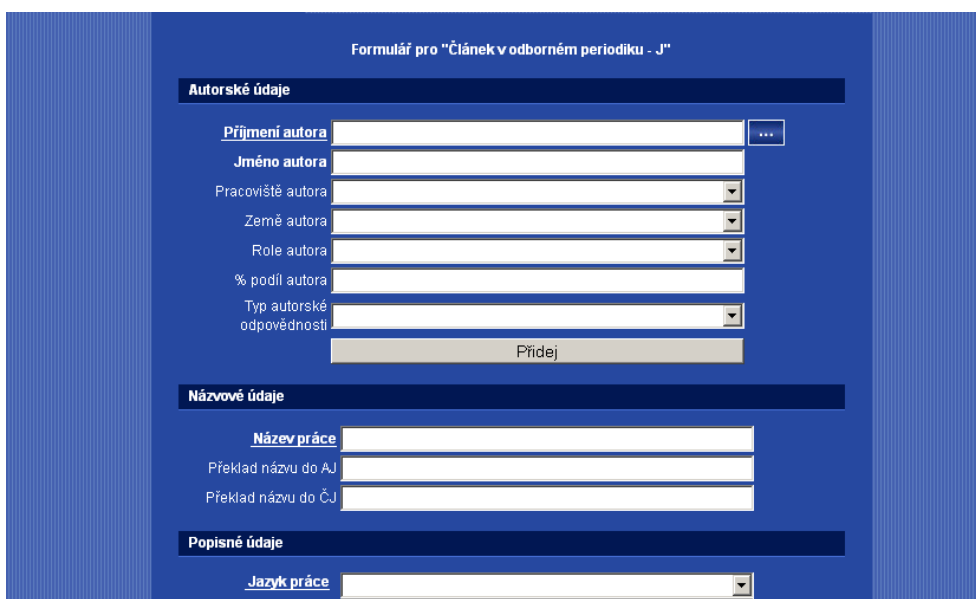
Obr. 18. Příklad tagovaného formátu:

Název: Akademie věd pro ekonomiku a společnost
 Překl.náz: The Academy of Sciences for Economy and Society
 Autor: Kudrnová Eva - Knihovna AV ČR - X - CZ
 Autor: Hájková Eva - Knihovna AV ČR - X - CZ
 : Lorenz Jaroslav - Knihovna AV ČR - X - CZ
 : Tauferová Jana - Knihovna AV ČR - X - CZ
 Vyd.úidaje: Praha : Technologické centrum AV ČR , 2005
 Rok sběru: 2006
 Pracoviště: KNAV-K - Knihovna AV ČR
 Grant: GA AV ČR, JBS1094008
 Jazyk dok.: cze - čeština
 Země vyd.: CZ - Česká republika
 Způsob zveřejnění: Elektronický dokument
 Klíč. slova: technology, project, database, catalogue

přidat detaily
 editovat smazat

Obr. 19. Náhled do editace záznamu

Formulář pro "Článek v odborném periodiku - J"

Autorské údaje

Příjmení autora

Jméno autora

Pracoviště autora

Země autora

Role autora

% podíl autora

Typ autorské odpovědnosti

Přidej

Názvové údaje

Název práce

Překlad názvu do AJ

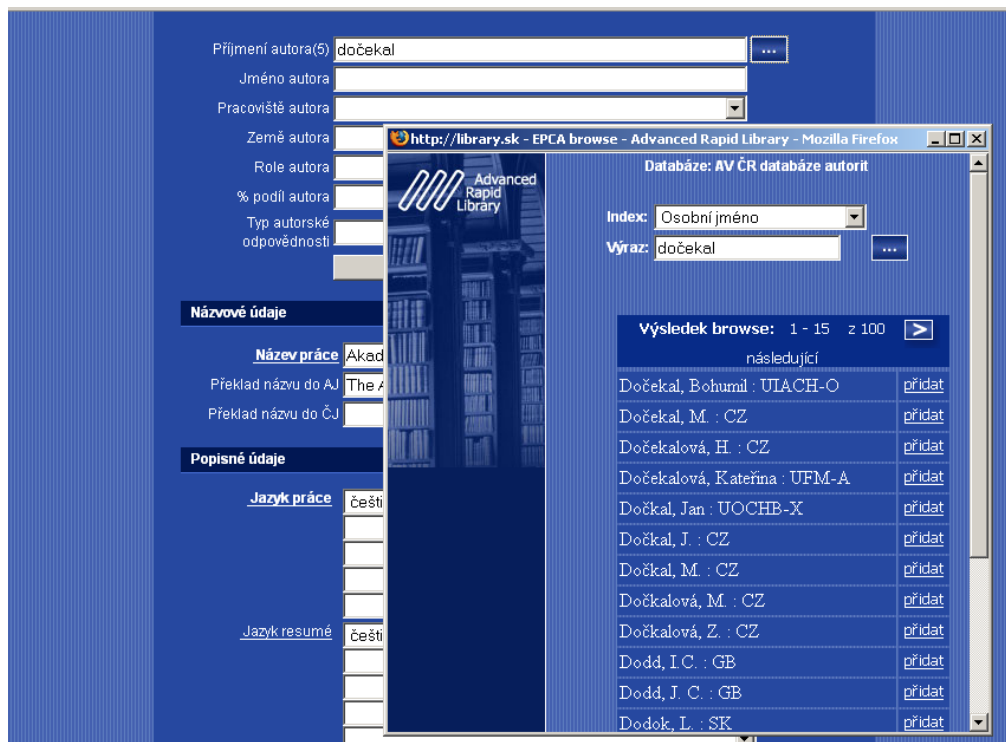
Překlad názvu do ČJ

Popisné údaje

Jazyk práce

Tlačítkem se uživatel dostane do rejstříku (autoři, periodika, konference, granty).

Obr. 20. Rejstřík autorů

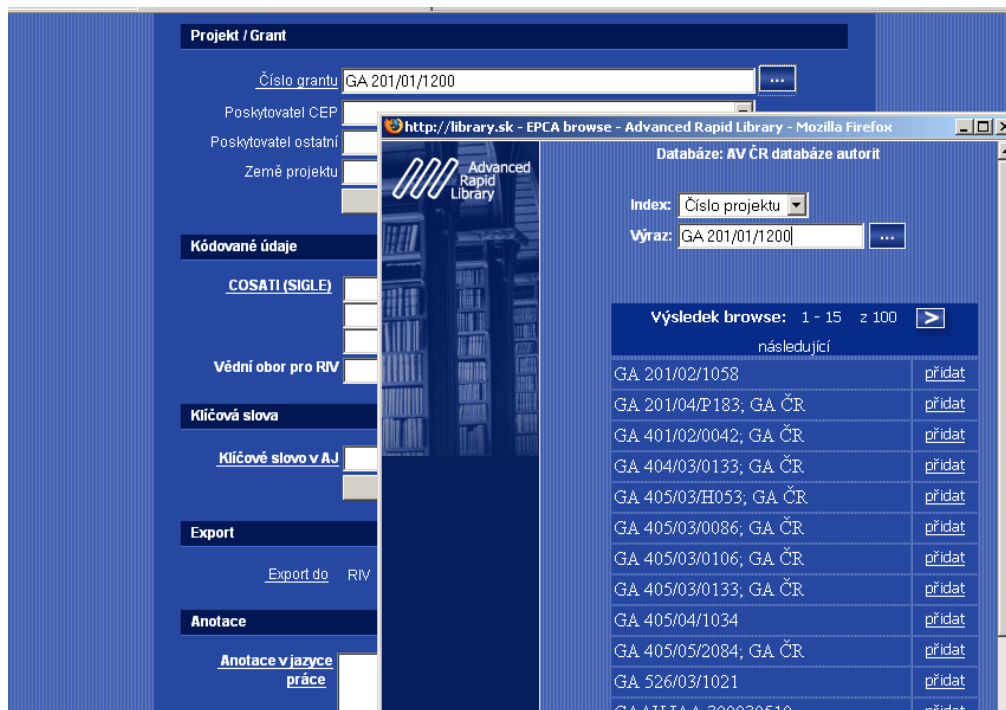
Databáze: AV ČR databáze autorit

Index: Osobní jméno
Výraz: dočekal

Výsledek browse: 1 - 15 z 100

následující	
Dočekal, Bohumil : UIACH-O	přidat
Dočekal, M. : CZ	přidat
Dočekalová, H. : CZ	přidat
Dočekalová, Kateřina : UFM-A	přidat
Dočekal, Jan : UOCHB-X	přidat
Dočekal, J. : CZ	přidat
Dočekal, M. : CZ	přidat
Dočekalová, M. : CZ	přidat
Dočekalová, Z. : CZ	přidat
Dodd, I. C. : GB	přidat
Dodd, J. C. : GB	přidat
Dodok, L. : SK	přidat

Obr. 21. Rejstřík grantů

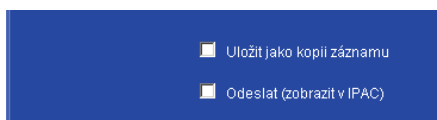
Databáze: AV ČR databáze autorit

Index: Číslo projektu
Výraz: GA 201/01/1200

Výsledek browse: 1 - 15 z 100

následující	
GA 201/02/1058	přidat
GA 201/04/P183; GA ČR	přidat
GA 401/02/0042; GA ČR	přidat
GA 404/03/0133; GA ČR	přidat
GA 405/03/H053; GA ČR	přidat
GA 405/03/0086; GA ČR	přidat
GA 405/03/0106; GA ČR	přidat
GA 405/03/0133; GA ČR	přidat
GA 405/04/1034	přidat
GA 405/05/2084; GA ČR	přidat
GA 526/03/1021	přidat
GA AV TA A 300030510	přidat

V případě, že je záznam kompletní, má uživatel možnost odeslat záznam do IPAC. To znamená, že v IPAC bude záznam vyhledatelný. Pokud záznam kompletní není, pole nezaškrtně a záznam zůstane pouze na jeho kontě.

Výsledky zpracování publikační činnosti a kvalifikačních prací je možno v rámci systému ARL - EPCA prezentovat různými typy výstupů, které vycházejí z mezinárodních standardů a národních doporučení. Kromě prezentace v počítači, která je uživatelům přístupná on-line, nabízí systém základní typy tištěných výstupů:

- Seznam publikační činnosti - personální bibliografie (pravidla ISBD)
- Seznam publikační činnosti - bibliografie pracoviště (pravidla ISBD)
- Seznam ohlasů - personální (pravidla ISBD a STN ISO 690)
- Seznam ohlasů - pracoviště (pravidla ISBD a STN ISO 690)
- Seznam vědeckých, odborných a uměleckých aktivit – personální
- Seznam vědeckých, odborných a uměleckých aktivit – pracoviště

5.1.2.3. Modul IPAC

Modul IPAC je navržen tak, aby byl softwarově i hardwarově nezávislý. Jde o vícevrstvou architekturu klient - server. Na straně serveru může být použitý operační systém Windows i UNIX. Modul využívá www server Apache nad kterým funguje samotná aplikace, vypracovaná v PHP. Implementovaný je i Z39.50 klient, který umožňuje komunikaci s libovolným Z39.50 serverem. Pro ukládání záznamů je doporučen již zmíněný systém Caché od společnosti Intersystems. Tento systém podporuje vícerozměrný datový model, který podporuje relační i objektový přístup k datům. Jako jediný poskytuje online bitmapové indexování, což spolu s vícerozměrným datovým modelem poskytuje rychlý přístup k datům i ve velmi rozsáhlých databázích. Je zde také implementováno Open URL, jehož pomocí je možno propojovat související dokumenty z různých informačních zdrojů. Uživatel má tak

možnost přistupovat k volně dostupným i placeným fulltextovým informacím na základě vybrané bibliografické informace.

V současné době jsou možné dva přístupy do IPAC – přes tzv. modrou verzi a přes bílou verzi ve zkušebním provozu. Bílá verze IPAC skýtá více možností práce s vyhledávanými záznamy.

Vyhledávání

Modul IPAC poskytuje několik druhů vyhledávání vlastních i externích informačních zdrojů v několika úrovních. Je možné prohledávat více zdrojů, použít jednoduché vyhledávání, rozšířené (limity, nastavení), rejstříkové (slovník).

Obr. 22. Příklad rozšířeného vyhledávání (limity, nastavení) - záznamy publikovaných článků v odborném periodiku Astronomického ústavu AV ČR za rok sběru 2006, odevzdané do RIV.

The screenshot shows the IPAC search interface with the following settings:

- Zdroje:** Všechna pole
- Rok vydání:** od [ ] do [ ]
- Rok sběru:** od 2006 do 2006
- Způsob zveřejnění:** G: Konferenční sborník (zahraniční konf.), H: Konferenční sborník (tuzemská konf.), I: Interní tisk, **J: Článek v odborném periodiku**, JI: Článek v impaktovaném odborném peric
- Jazyk dokumentu:** Angličtina, Bulharština, **Čeština**, Dánština, Finština
- Ústav:** Archeologický ústav Brno, Archeologický ústav Praha, Archiv AV ČR, **Astronomický ústav**, Biofyzikální ústav
- Země vydání:** Česká republika, Československo, Slovensko, Německo, SRN (od r. 1990)
- Export SIGLE/RIV:** RIV, SIGLE, not RIV
- Impakt faktor:** od [ ] do [ ]
- Grantová agentura:** Akademie věd, Bezpečnostní a informační služba, Český báňský úřad, Český statistický úřad, Český úřad zeměměřičský a katastrální
- Zobrazovací formát:** Zkrácený
- Třídění:** Datum vydání (sestupně)
- Nerozlišovat diakritická znaménka

Obr. 23. Výsledek dotazu

The screenshot shows the search results page for 'Akademie věd ČR - Publikační činnost'. The search criteria are: EXPORT=R and PRA="ASU-R" and ROKSB>=2006 and ROKSB<=2006 and SZ=1, třídění: Datum vydání (sestupně). The result shows 86 records.

Zdroj	Záznamy	Limita	Info / Set
Akademie věd ČR - Publikační činnost	86	86	#1

Vyhledané záznamy dokumentů si uživatel může průběžně odkládat do košíku k pozdějšímu zpracování bez ohledu na to, zda pocházejí z vlastních či externích informačních zdrojů.

Obr. 24. Práce se záznamy

Seznam záznamů
[Nové vyhledávání](#) [Upravit dotaz](#) [Přihlásit](#) [Nápověda](#)
Zdroj Akademie věd ČR - Publikační činnost
Dotaz #1 EXPORT=R and PRA="ASU-R" and ROKSB>=2006 and ROKSB<=2006 and SZ=J
Set #1 stránka 1, záznamy 1 do 10 z 86 1 2 3 4 5 6 7 8 > <>
Operace zaškrtnuté záznamy všechny ze stránek celý set #1
  Třídění Datum vydání (sestupn)

Zobrazovací formát Zkrácený

- 0023815 - ASU-R 2006 RIV US eng J
Bárta, Miroslav - Karlický, Marian
 Radio signatures of solar flare reconnection.
 [Radiové znaky rekonexe ve slunečních erupcích.]
Astrophysical Journal. Roč. 631, č. 1 (2005), s. 612-617. ISSN 0004-637X
 Grant: GA AV ČR(CZ) IAA3003202; GA AV ČR(CZ) IBS1003006
 Výzkumný záměr: CEZ:AV0Z1003909
 Klíčová slova: Sun * activity
 Impakt faktor: 6.237, rok: 2004
- 0023820 - ASU-R 2006 RIV US eng J
Xu, Z. - Héroux, J.C. - Chambe, G. - Karlický, Marian - Fang, C.
 Multiwavelength Analysis of the Impact Polarization of 2001 June 15 Solar Flare.
 [Multivlnová analýza impaktní polarizace ve sluneční erupci ze dne 15. června 2001.]
Astrophysical Journal. Roč. 631, č. 1 (2005), s. 618-627. ISSN 0004-637X
 Výzkumný záměr: CEZ:AV0Z1003909
 Klíčová slova: Sun * polarization * flares
 Impakt faktor: 6.237, rok: 2004
- 0023829 - ASU-R 2006 RIV FR eng J
Fárník, František - Karlický, Marian
 Narrowband dm-spikes in the frequency range above 1 GHz and hard X-ray emission.
 [Úzkopásmové dm-spiky na frekvencích nad 1 GHz a tvrdá rentgenová emise.]
Advances in Space Research. Roč. 10, č. 35 (2005), s. 1799-1804. ISSN 0273-1177
 Grant: GA AV ČR IAA3003202; GA ČR GA205/02/0980; GA ČR(CZ) GA205/04/0358
 Výzkumný záměr: CEZ:AV0Z1003909

Obr. 25. Záznamy v košíku s ukázkou možností (vytisknout/uložit, smazat z košíku, exportovat, odeslat na mail). Možné formáty zobrazení – zkrácený (na obrázku), bibl. citace, MARC.

Košík
[Nové vyhledávání](#) [Upravit dotaz #1](#) [Zpět na seznam záznamů - set #1](#) [Přihlásit](#) [Nápověda](#) [Vyprázdnit košík](#)
Záznamy 1 až 10 z 86 1 2 3 4 5 6 7 8 > <>
Operace zaškrtnuté záznamy všechny ze stránek všechny z košíku
  Třídění Název

Zobrazovací formát Zkrácený

- 0024536 - ASU-R 2006 RIV NL eng
Šidlichovský, Miloš
 A non-planar circular model for the 4/7 resonance.
 [Nerovinný kruhový model resonance 4/7.]
Celestial Mechanics and Dynamical Astronomy. Roč. 93, 1-4 (2005), s. 167-185. ISSN 0923-2958
 Grant: GA ČR GA205/02/0969
 Výzkumný záměr: CEZ:AV0Z10030501
 Klíčová slova: resonances * Edgeworth-Kuiper belt * solar system dynamics
 Impakt faktor: 0.720, rok: 2004
- 0031581 - ASU-R 2006 RIV DE eng J
Horák, Jiří
 A possible mechanism for QPOs modulation in neutron star sources.
 [Možný způsob modulace kvazi-periodických oscilací ve zdrojích s neutronovou hvězdou.]
Astronomische Nachrichten. Roč. 326, č. 9 (2005), s. 845-848. ISSN 0004-6337
 Výzkumný záměr: CEZ:AV0Z10030501
 Klíčová slova: neutron stars * quasi-periodic oscillations * accretion
 Impakt faktor: 0.906, rok: 2004
- 0030690 - ASU-R 2006 RIV DE eng J
Rivinius, Th. - Štefl, Stanislav - Maintz, M. - Stahl, O. - Baade, D.
 A potential q Per-type (Be+sdO) binary: FY CMA.
 [FY CMA - kandidát na dvojhvězdu typu phi Per (Be+sdO).]
Astronomy and Astrophysics. Roč. 427, č. 1 (2004), s. 307-311. ISSN 0004-6361
 Grant: GA AV ČR IAA3003403
 Výzkumný záměr: CEZ:AV0Z1003909
 Klíčová slova: Be stars * emission-line * spectroscopis
 Impakt faktor: 3.694, rok: 2004
- 0026957 - ASU-R 2006 RIV US eng J

Obr. 26. Zobrazení záznamů po vybrání možnosti Vytisknout/Uložit

0024536 - ASU-R. 2006 RIV NL eng J
Šidlichovský, Miloš
 A non-planar circular model for the 4/7 resonance.
 [Nerovinný kruhový model rezonance 4/7.]
Celestial Mechanics and Dynamical Astronomy. Roč. 93, 1-4 (2005), s. 167-185. ISSN 0923-2958
 Grant: GA ČR GA205/02/0969
 Výzkumný záměr: CEZ:AV0Z10030501
 Klíčová slova: resonances * Edgeworth-Kuiper belt * solar system dynamics
 Impakt faktor: 0,720, rok: 2004

0031581 - ASU-R. 2006 RIV DE eng J
Horák, Jiří
 A possible mechanism for QPOs modulation in neutron star sources.
 [Možný způsob modulace kvazi-periodických oscilací ve zdrojích s neutronovou hvězdou.]
Astronomische Nachrichten. Roč. 326, č. 9 (2005), s. 845-848. ISSN 0004-6337
 Výzkumný záměr: CEZ:AV0Z10030501
 Klíčová slova: neutron stars * quasi periodic oscillations * accretion
 Impakt faktor: 0,906, rok: 2004

0030690 - ASU-R. 2006 RIV DE eng J
Rivinius, Th. - Štefl, Stanislav - Maintz, M. - Stahl, O. - Baade, D.
 A potential ϕ Per-type (Be+sdO) binary: FY CMA.
 [FY CMA - kandidát na dvojhvězdu typu ϕ Per (Be+sdO).]
Astronomy and Astrophysics. Roč. 427, č. 1 (2004), s. 307-311. ISSN 0004-6361
 Grant: GA AV ČR IAA3003403
 Výzkumný záměr: CEZ:AV0Z1003909
 Klíčová slova: Be stars * emission-line * spectroscopy
 Impakt faktor: 3,694, rok: 2004

0026957 - ASU-R. 2006 RIV US eng J
Borovička, Jiří - Koten, Pavel - Spurný, Pavel - Božek, Jaroslav - Štork, Rostislav
 A survey of meteor spectra and orbits: evidence for three populations of Na-free meteoroids.
 [Přehled spekter a drah meteorů: důkaz pro tři populace meteoroidů bez sodíku.]
Jcarus. Roč. 174, č. 1 (2005), s. 15-30. ISSN 0019-1035
 Grant: GA ČR GA205/02/0982; GA ČR GP205/02/P038; GA AV ČR KSK3012103
 Výzkumný záměr: CEZ:AV0Z1003909
 Klíčová slova: meteors S * meteoroids * spectroscopy
 Impakt faktor: 0,774, rok: 2004

Export je možný ve formátech ISO 2709, v řádkovém MARC formátu, XML a CSV. Podporované znakové sady jsou UTF-8, CP Windows 1250 a Latin2.

Obr. 27. Export záznamů

Košík/export
[Nové vyhledávání](#) [Upravit dotaz #4](#) [Zpět na seznam záznamů - set #4](#) [Přihlásit](#) [Nápověda](#) [Vyprázdnit košík](#) [Návrat do košíku](#)

Export: počet záznamů: 141, formát **ISO2709**, znaková sada UTF8

Export může obsahovat binární data a nemusí se přímo v prohlížeči zobrazit korektně. Doporučujeme použít funkci 'Uložit odkaz jako'. Klikněte pravým tlačítkem myši na tento [odkaz](#) a zvolte funkci 'Uložit jako..'

Změna parametrů:

- ISO2709
- Řádkový MARC
- XML
- CSV (ukázka)

Obr. 28. Vyhledávání v rejstřících

Nové vyhledávání [Nápověda](#)

Zdroj Autor

Zobrazit hodnoty ze slovníku ze záznamů

Tip: vybrané termíny můžete upravit, případně změnit logický operátor. Následně zvolte "Odeslat", termíny se přenesou do obrazovky vyhledávání, kde můžete doplnit limity. Termíny lze vybírat z více stránek slovníku.

předchozí   další

☐	Kaagman, J. W. : NL	
☐	Kaagman, J. W. F. : NL	
☐	Kaaret, P.	
☐	Kaas, A. : XX	
☐	Kaas, A. : DE	
☐	Kaas, A. : DK	
☐	Kaasalainen, M. : FI	
☐	Kaasalainen, S. : FI	
☐	Kaasch, J. : XX	
☐	Kaasch, M. : XX	
☐	Kaat, E. H. Te : DE	
☐	Kabachenko, A. N. : RU	
☐	Kabakov, V. E. : RF	
☐	Kabalka, G. W. : XX	
☐	Kabanov, A. V. : SU	
☐	Kabanov, A. V. : SU-MGU--S	8
☐	Kabanov, A. V. : UOCHB-X	10
☐	Kabát, Michal : FGU-C	1
☐	Kabátek, A. : XX	
☐	Kabátek, A. : XX	

Mezi nejčastěji prováděné rešerše patří:

Autor – ústav - grantová agentura - rok vydání – RIV

Ústav – rok sběru – grantová agentura

Ústav – rok sběru – grantová agentura – článek v impaktovaném odborném periodiku –

RIV – IF od-do.

5.1.3. Reference, instalace

Modul evidence publikační činnosti a aktivit je implementován v těchto institucích:

Akademické knihovny

Akademie věd ČR

Akademická knihovna Akademie umění v Banské Bystrici

Prešovská univerzita - univerzitní knihovna

Slovenská poľnohospodárska knihovna pri SPU v Nitre

Univerzita veterinárského lekárstva - knihovna,

Ústav vedeckých informácií, Košice

Ústredna knihovna Slovenskej akadémie vied, Bratislava

Specializované knihovny

Ministerstvo výstavby a regionálneho rozvoja, Bratislava

Ústav hematologie a krevní transfuze Praha

5.2. Popis systému OBD PRO

Systém pro zpracování vědecko-výzkumné agendy OBD Pro byl vytvořen Královéhradeckou firmou DERS s. r. o. (Database Development, Expert Systems, Research Applications, Statistics). Firma byla založena r. 1999 jako pokračování firmy PROTEC. Mezi další produkty firmy patří software VERSO, určený pro vývoj a správu databázových aplikací na Internetu nebo systém ZAKÁZKY, určený pro řízení kvality projektových firem. Dále firma vytváří expertní systémy zejména v oblasti hematologie a také poskytuje poradenské služby v medicínské informatice.

Systém OBD Pro (Osobní bibliografická databáze) pracuje se soubory literárních citací získaných jednak z rešeršních databázových systémů a jednak přímým vstupem z klávesnice (vlastní publikační činnost). Systém pomáhá uživateli zautomatizovat a usnadnit činnosti, spojené s citacemi. Spadá do kategorie systémů jako jsou Reference Manager nebo Pro-Cite.

Struktura systému je navržena tak, aby mohl být napojen na ekonomický nebo studijní informační systém v kombinaci s platformou systému VERSO.

VERSO je vývojová platforma pro Integraci heterogenních datových zdrojů, tvorbu reportů a vývoj Informačních systémů na Internetu a Intranetu a vývojové prostředí určené především ke tvorbě Intranetového a Internetového Informačního systému a datových skladů. Nabízí nové pohledy na data prostřednictvím manažerských a provozních sestav, které integrují data různého původu, přičemž využití prostředí Internetu umocňuje jejich dostupnost. Údaje získané z paralelních informačních systémů je možno doplnit o údaje získané přímým sběrem pomocí webových formulářů⁴.

Některé z institucí, které používají systém OBD Pro, zakoupily i platformu VERSO. Zde jsou spravována mimo jiné spravována přístupová práva uživatelů a celý systém publikační činnosti je začleněn do informačního systému instituce (univerzity, fakulty, ústavu).

---

⁴ citace z webové stránky firmy DERS (<http://www.ders.cz>).

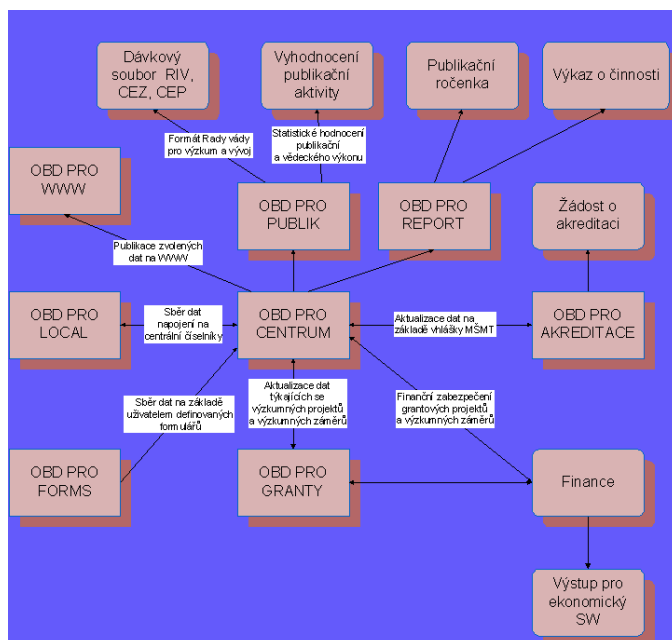
Systém OBD Pro umožňuje **obecné načítání záznamů citací** z nejrůznějších databází (hlavně biomedicínských jako Medline, Current Contents aj.); **vytváření záznamů publikační aktivity a jejich vykazování** za ústavy, fakulty a univerzity a statistik publikační činnosti Výstupy jsou kompatibilní s formátem Rady VaV.

5.2.1. Architektura systému OBD Pro

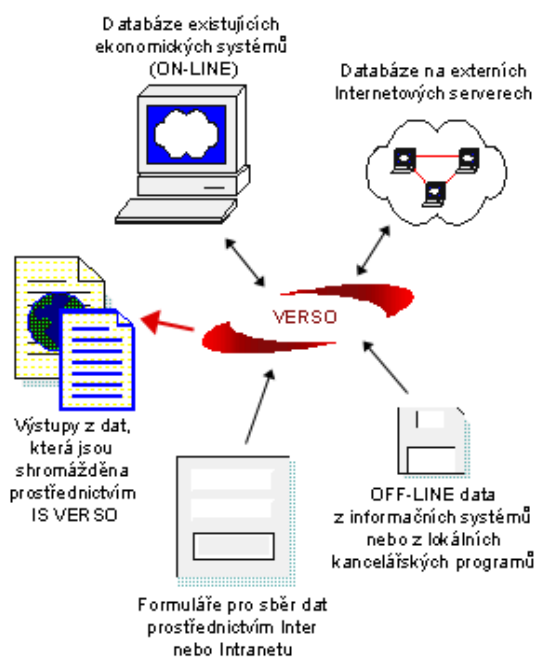
Základem programu OBD Pro je

- lokální jednotka OBD Pro, která pracuje jako samostatná aplikace, jako personální databáze pro správu bibliografických záznamů
- centrální jednotka, která umožňuje organizovat sběr dat z lokálních jednotek na platformě klient – server
- OBD vyhledávač a OBD Pro WWW (WEB INPUT - platformy INTERBASE, ORACLE, SYBASE)

Obr. 29. Architektura systému OBD Pro

Obr. 30.   Architektura systému VERSO

Technické, provozní a operační podmínky:

Požadavky pro činnost modulu OBD Pro Web Input:

OS RedHat Linux, web server Apache, dtb SYBASE

Konfigurace – procesor PII 300 MHz, 256 MB RAM

Pro instalaci je potřeba 100 MB volného místa na HDD.

Požadavky na pracovní stanici při instalaci klienta OBD Pro:

PC s procesorem 486 a vyšším, OS MS WIN. Klient podporuje IE minimálně verze 4.0.

Centrální databáze lze umístit na SQL serveru (MS SQL, Delphi Interbase, Informix...) pod operačními systémy MS Windows NT Server, Linux atd.

Systém se skládá několika komponent:

Lokální jednotka OBD Pro (klient OBD Pro)

- v kombinaci s centrálními moduly slouží jako klientská část systému zajišťující

kontrolovaný sběr dat a k vedení osobní bibliografické databáze. V současné verzi OBD Pro 2.0 si lze vést vlastní publikační databázi i přes webovou aplikaci, neskýtá však tolik možností.

Centrální jednotka OBD Pro

- je určena ke správě dat z celé instituce. Definiuje organizační strukturu instituce a na jejím základě lze zde nastavit pravidla sběru a jejich kontroly. Spravují se zde také přístupová práva k záznamům.

Modul pro zpracování publikační aktivity (PUBLIK)

- zpracovává data publikační činnosti a hodnotí vědecký výkon dané instituce ve formě tabulek a grafů. Součástí je i nástroj pro generování výstupů pro Radu VaV.

Modul Granty

- sledování a hodnocení výzkumných projektů a záměrů na základě vstupů (přidělené finanční prostředky) a výstupů (publikační činnost).

Modul pro vytváření a načítání formulářů

- umožňuje tvorbu jednoduchých formulářů a následné načítání dat z formulářů do centrální jednotky.

Modul Akreditace

- výstupem je kompletní žádost o akreditaci podle vyhlášky MŠMT.

Modul pro vytváření zpráv a výkazů

- vytváření výstupních sestav na základě zadaných dat a nadefinované struktury instituce. Sestavy lze tisknout nebo exportovat do MS Excel nebo MS Word.

Modul OBD Pro Vyhledávač

- napojení centrální databáze na www, kde mohou být citace vyhledávány na základě logické kombinace hesel.

Moduly OBD Pro Report

- umožňuje tvorbu Publikačních ročenek a Výročních zpráv o činnosti.

Modul OBD Pro webová aplikace WEB INPUT)

- tento modul umožňuje vkládání citací do centrální čekárny pomocí Internetu. Pro svou činnost využívá platformu VERSO a Centrální databázi OBD Pro.

System může být začleněn do informačního systému instituce (ekonomický systém, studijní informační systém). Instituce většinou zakupují systém OBD Pro spolu s platformou VERSO, která se systémem OBD Pro prolíná. VERSO je požit jako manažerský informační systém pro správu www stránek. jako do OBD Pro tak do systému VERSO.

5.2.2. Struktura programu OBD Pro

Vstupní údaje obsahují zadané údaje nebo načtené z rešeršní databáze

Čekárna obsahuje záznamy, uživatelů na ústavech (fakultách), které čekají na další zpracování (schválení univerzitním (ústavním) správcem/správci).

Knihovna citací obsahuje záznamy schválené a zkontrolované, připravené k exportům do RIV. V obecné rovině knihovna citací obsahuje vyfiltrované záznamy uživatelem. Zde je může třídit do složek. Systém pracuje s citacemi – soubor údajů nutných k jednoznačné identifikaci díla a bibliografickými záznamy – záznam citace a údaje se k ní vztahující (umístění dokumentu, abstrakt).

Komunikace v systému OBD Pro **může probíhat na několika rovinách:**

Pomocí klient-server platformy – nejčastější varianta.

Centrální jednotka OBD Pro může existovat jako samostatná databáze. Jejím propojením s lokálními jednotkami OBD Pro lze vytvořit ucelený systém pro vykazování publikační aktivity instituce. Centrální číselníky jsou dostupné z lokální jednotky dotazem na centrální databázi. Vykazování publikační činnosti pak probíhá kontrolou záznamů na Lokální jednotce proti aktuálním centrálním číselníkům. V případě neshody dat v záznamu Lokální jednotky s centrálním číselníkem může být

číselník aktualizován přímo v centrální databázi (jsou li takto nastavena přístupová práva.)

Bez použití klient-server platformy (pro účastníky vlastníci lokální jednotku OBD Pro, kteří nejsou fyzicky připojeni k centru)

Tento způsob komunikace umožňuje přenos záznamů z lokální jednotky do centra pomocí disket nebo pomocí internetu. Kontrola vzhledem k centrálním číselníkům probíhá dvoufázově: jednak na lokální jednotce proti staženým číselníkům (tedy ne právě aktuálním) a ve druhé fázi v centru tato kontrola je již proti aktuálním číselníkům. Opravy do číselníků jsou prováděny zčásti v centru a zčásti na lokálních jednotkách, kdy jsou z centra vráceny záznamy, jejichž data neodpovídají datům uloženým v centrálních číselnících. Poté je buď záznam vrácen znovu autorovi nebo je do centrálního číselníku přidána nová položka

Jedním z dřívějších způsobů pro předávání dat publikační činnosti byla aplikace na tvorbu a načítání formulářů.

Tento způsob byl nejméně systémový, nejvíce chybový, ale nevyžadoval instalaci lokálních jednotek OBD Pro. Pro tento typ komunikace není nutné používat OBD Pro - lokální jednotku. Formuláře pro jednotlivé typy dokumentu byly vytvářeny v samostatné aplikaci. Vytvořený formulář i s daty se nahrál na disketu nebo poslal mailem do centra, kde Centrální jednotka OBD Pro umožnila načtení dat.

5.2.3. Moduly systému OBD Pro

5.2.3.1. Modul WEB INPUT

Tento modul umožňuje vkládání citací do centrální čekárny přes Internet. Využívá platformu VERSO a Centrální databázi OBD Pro. Modul podporuje využití centrálních číselníků. Umožňuje

- nalezení citace dle formy dokumentu, titulu, příjmení autora a roku,
- zobrazení všech polí citace s možností měnit jejich obsah,
- vkládání nových citací a mazání stávajících,
- převzetí vlastnictví citací.

Uživatelská práva

Každý uživatel, který má přístup do modulu WEB INPUT, musí mít vytvořeno své uživatelské konto v systému VERSO a mít zde povolen přístup.

Aplikace sestává ze dvou celků – základního okna a detailu citace.

Obr. 31. Základní okno

Zde se zobrazuje seznam citací, lze zde vyhledávat a filtrovat, vymazat již existující údaje a aktualizovat již zadané údaje.

TI:	AU:	SO:	DT:
TI: Pavel 22222			
TI: masek222222222222222222	Adamec-J, Adámková-D; Adámková-L; Adámková-M; Adamovská-L	Acc.Chem.Res.. 2002;2(22):1-5	Článek
TI: De Re Metallica Libri XII	Agricolae-G.; Kodym-O; Filipec-V	ScienceSin., Ser.B: Engl.Ed.. 2002;1(23):22-223	Článek
TI: masek111111111111111111	Mašek-J	De Re Metallica Libri XII. 2001;1	Kniha - celek odborná
TI: Pavel 22222	Stoklasa-P	Science (Washington, D.C., 1883-). 2002;2(12):1-15	Článek
TI: Pavel 22222	Stoklasa-P	Acc.Chem.Res.. 2002;2(22):1-5	Článek

Vyhledávání a filtrování

Pro vyhledávání slouží blok Filtr v horní části stránky. K vyhledávání lze použít následujících polí:

- forma (typ dokumentu)
- autor (autor, editor, překladatel)
- titul (jakékoliv slovo nebo jeho část v názvu)
- rok

Nový záznam lze vložit tlačítkem „Nová“. Vyvolá se webová stránka, která umožní výběr typu dokumentu a čekárny instituce (univerzita, fakulta, ústav).

Obr. 32. Prázdné okno s předvolenými poli záznamu

Forma: Newybrána Čekárna: CAL

Titul:

Autoři:

Poř.	Typ	Příjmení	Jméno	Inic.	Kód au.	Titul před	Titul za JR	Pracoviště	Gar ant	Zahr.	Stát	Ment. podíl
1	Autor	Agricolae		G.							NA	X
2	Autor	Kodym	Oldřich	O	KOD31	Dr. Ing.		545			NA	X
3	Autor	Filipec	Vladimír	V		Ing.	CSc.				NA	X

Zdroj:

Rok: Ročník: Číslo:

Strany: ISSN/ISBN:

Biblio Abstrakt Tituly Umístění Granty

Citace:

Vydavatel: Vydání:

Místo vydání:

Místo konání: Zpráva: Rozsah:

Dopis pro: Médium:

CODN: Typ dokumentu: Neudán Datum konání:

Hlavní klíč:

Vedlejší klíč:

Uložit celý záznam Vymazat celý záznam Vzít vlastnictví Zavřít

Editace záznamu

Podle zvoleného typu dokumentu jsou povinná pole označena červeně, pole doporučená k vyplnění jsou označena žlutě, bílá pole vyplňuje uživatel po svém uvážení a vzhledem ke svým potřebám. Uprostřed formuláře jsou umístěny záložky Biblio, Abstrakt, Tituly, Umístění, Granty. Číselníky jsou u polí autor, vydavatel, grant, pracoviště autora, role autora, zdroj citace, časopisy, knihy, typ vlastní práce. Záznamy lze exportovat ve formátech HTML, XLS, XML.

Obr. 33. Editace záznamu

Forma: Kniha - celek odborná Čekárna: HGF

Titul: De Re Metallica Libri XII

Autoři:

Poř.	Typ	Příjmení	Jméno	Inic.	Kód au.	Titul před	Titul za JR	Pracoviště	Gar ant	Zahr.	Stát	Ment. podíl
1	Autor	Agricolae		G.							NA	X
2	Autor	Kodym	Oldřich	O	KOD31	Dr. Ing.		545			NA	X
3	Autor	Filipec	Vladimír	V		Ing.	CSc.				NA	X

Zdroj: De Re Metallica Libri XII

Rok: 2001 Svazek: 1 ISSN/ISBN: ISBN 80-7225-057

Biblio Abstrakt Tituly Umístění Granty

Vydavatel: Montanex a.s. Vydání: 0

Místo vydání: Ostrava Rozsah: 856

Typ dokumentu: DH Báňský průmysl vč. těžby a zpracová

Český klíč: hornictví, hutnictví

Anglický klíč: mining, metallurgy

Uložit celý záznam Vymazat celý záznam Vzít vlastnictví Zavřít

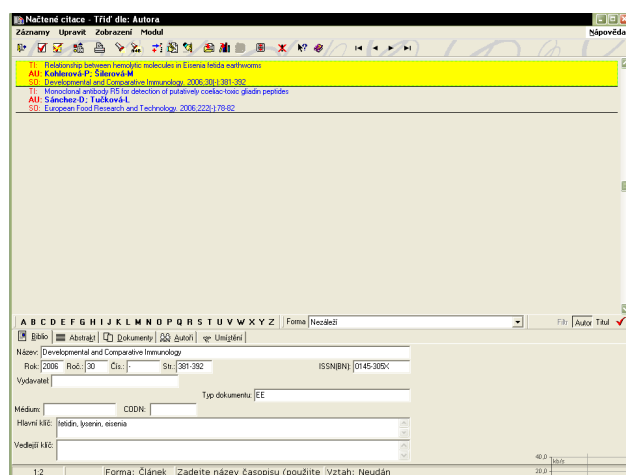
5.2.3.2. Klient OBD Pro

V klientovi OBD Pro lze záznamy vytvářet, editovat, mazat a exportovat, načítat zde citace a data exportovat a importovat. V klientovi lze také citace vyhledávat (filtrovat), hromadně upravovat, vytvářet si složky citací (část knihovna), citace lze vkládat do MS Word. V tomto modulu lze také vytvářet seznamy literatury. Číselníky lze vytvářet k libovolnému poli, obvykle jsou u polí autor, pracoviště autora, role autora, vydavatel, číselník časopisů a knih, grant, typ vlastní práce.

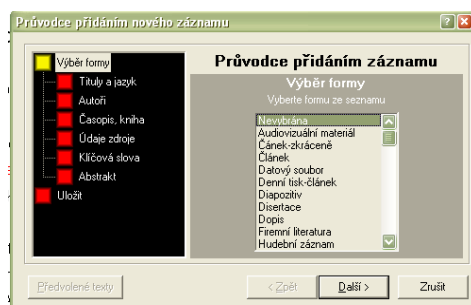
Klient OBD Pro ukládá citace do tří oddělených logických celků podle stupně práce s citací – načtené citace, čekárna, knihovna (viz struktura programu OBD Pro).

Vytvářet záznamy lze ve všech třech částech. Záznam lze vytvořit přes Průvodce vytvořením záznamu nebo klasickým způsobem (vyplňování jednotlivých záložek Biblio, Abstrakt, Dokumenty, Autoři, Umístění, Export lit. složky (přístupné pouze v modulu Knihovna).

Obr. 34. Okno klienta se seznamem záznamů

Obr. 35. Vytvoření záznamu přes průvodce přidáním záznamu.

Obr. 36. Editace záznamu

Přidat - Opravit

Forma: Článek Předvolené texty [Dále] [Uložit] [Zrušit]

Titul (orig.): Relationship between hemolytic molecules in Eisenia fetida earthworms
Autor: Köhlerová-P Šterová-M
Název zdroje: Developmental and Comparative Immunology
Rok: 2006 Ročník: 30 Číslo: - Strany: 381-392 ISSN/ISBN: 0145-305X

Biblio Abstrakt Dokumenty Autoři Umístění Export lit. složky

Titul-česky: Vztah hemolytických molekul u žížal Eisenia fetida
Titul-anglicky: Relationship between hemolytic molecules in Eisenia fetida earthworms
Dostupnost: [ ] Utajení: [Není]
Archivní číslo: [ ] Typ: [Nezadán] Uložení: [ ] Vl. vztah: [Neudán]
Spojka: [ ] Datum zavedení: 17.07.2006

Přechod mezi položkami klávesou: TAB nebo

Modul umožňuje načtení citací z různých bibliografických databází.

Obr. 37 Načtení bibliografických záznamů

Načtení citací z rešerše

Název báze	Přip.	Načíst
BA on CD	bis	[Načíst]
BACS/MEDLINE		[Zrušit]
BIDS (Tagged)		
BIDS-EMBASE		
BIDS-ISTP		
Bioethics Line		
BioMedNet	bmn	
BIOSIS-BITS		
Bioreme-Lilac CD		
BRS AfterDark-AGRICOLA		
BRS AfterDark-BIOSIS Prev		
BRS AfterDark-CAB Abst.		
BRS AfterDark-Chem.Abst.		

Průběh načítání

Kontroly

Pokud uživatel záznam odešle (tzn. předá o úroveň výš) proběhne kontrola proti centrálním číselníkům:

- číselník autorů
- číselník zdrojů
- číselník vydavatelů
- číselník typů vlastních prací

Při neshodě s centrálními číselníky je záznam vrácen. Při odeslání také systém kontroluje, zda jsou vyplněna povinná pole (ve formuláři červeně).

Záznamy, které projdou touto kontrolou, správci systému dále zkontrolují pomocí webové kontrolní služby Rady VaV⁵. Pokud je zde nalezena chyba, záznam je vrácen uživateli k opravě.

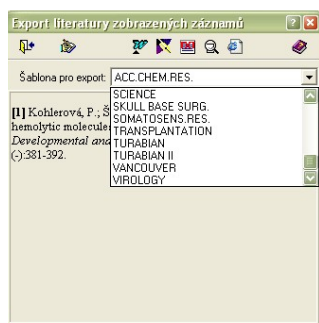
Klient nemá implementovány kontroly dat do RIV, data je nutné vyexportovat a zkontrolovat webovou kontrolní službou.

Výstupy

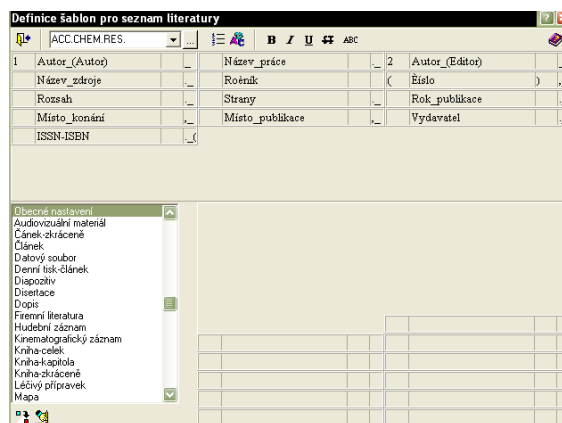
Z klienta OBD Pro lze exportovat jednotlivé záznamy, složky se záznamy, šablony, záznamy o grantech nebo definice vlastních formulářů.

Záznamy z klienta OBD Pro lze exportovat ve velkém množství formátů citací. Při exportu citací do seznamu literatury lze upravit šablony exportu. Formáty pro export - T602, Procite, MS Word, MS Word Perfect, MS Excel, XML.

Obr. 38 Seznam šablon

Obr. 39 Úprava šablon

5.2.3.3. Modul WWW vyhledávač

System OBD Pro obsahuje také vyhledávač s možností jednoduchého a pokročilého vyhledávání. Obrazovka s vyhledávačem je rozdělena na dvě části; v horní lze zadat samotný dotaz, v dolní části stránky se nejprve zobrazuje nápověda, po zadání dotazu se zde objevují výsledky vyhledávání. V jednoduchém vyhledávání je možnost výběru autorů a pracovišť z rejstříku.

Obr. 40. Jednoduché vyhledávání

⁵ <https://kontrola.isvav.cvut.cz/>

JEDNODUCHÉ VYHLEDÁNÍ **OBD^{PRO}**

Autor:	<input type="text"/>	
Název:	<input type="text"/>	
Hledat text:	<input type="text"/>	
Pracoviště:	<input type="text"/>	Rok: <input type="text"/>
Zobrazit záznamů:	20	Vyprázdnit Vyhledat

| [Pokročilé vyhledávání](#) | [Kódování](#) | [Nápověda](#) |

Nápověda pro jednoduché vyhledávání

Popis prvků

Vyhledat	provede vlastní vyhledání	Hledat text:	vyhledání ve všech dostupných polích
Vyprázdnit	smaže obsah formuláře	Pracoviště:	vyhledání všech citací pro vybrané pracoviště (Doporučujeme použít číselník .)
	odkaz na číselník	Rok:	vyhledání všech publikací za daný rok
Autor:	vyhledání dle autora (Doporučujeme použít číselník .)	Počet záznamů:	výběr počtu publikací zobrazených na jedné stránce
Název:	vyhledání dle názvu publikace		

V Pokročilém vyhledávání lze vyhledávat podle více kritérií; kombinovat kritéria výběru lze tlačítkem Přidat výběr. Pravostranné zkrácení vyhledávacího termínu umožňuje znak %.

Obr. 41. Pokročilé vyhledávání

POKROČILÉ VYHLEDÁNÍ **OBD^{PRO}**

Hledat záznamy, kde pole:	
Jakékoliv	musí obsahovat <input type="text"/>
Zobrazit záznamů: 20	
Přidat výběr	Vyprázdnit Vyhledat

| [Jednoduché vyhledávání](#) | [Kódování](#) | [Nápověda](#) |

Hodnota pole	Popis
<i>Must</i>	Prohledávané pole musí obsahovat hledaný řetězec
<i>May</i>	
<i>Must not</i>	Prohledávané pole nesmí obsahovat zadané slovo, tímto způsobem můžete snadno zabránit vyhledání nežádoucích publikací

o vytvoření podmínky můžete buď stiskem tlačítka **Vyhledat** provést vlastní vyhledání, nebo po stisku **Přidat výběr** mů

vyhledávání části slov

Obr. 42. Číselník autorů

JEDNODUCHÉ VYHLEDÁNÍ **OBD^{PRO}**

Autor:	<input type="text"/>	<input type="button" value="📄"/>
Název:	<input type="text"/>	
Hledat text:	<input type="text"/>	
Pracoviště:	<input type="text"/>	<input type="button" value="📄"/> Rok: <input type="text"/>
Struktura:	<input type="text"/>	<input type="button" value="📄"/> Forma: <input type="text"/>
Zobrazit záznamů:	<input type="text" value="20"/>	<input type="button" value="🗑️ Vypřádnit"/> <input type="button" value="🔍 Vyhledat"/>

[| Pokročilé vyhledávání](#) | [Kódování](#) | [Nápověda](#) | [English](#) |

Číselník autorů

A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L	M	N	O	P	Q	R	S	T	U	V	W	X	Y	Z		
Adam, Tomáš (LF 1120)																											
Adamec, Jiří (FTK 5190)																											
Adamík, Peter (PF 3143)																											
Adárnková, Hana (LF 1410)																											
Adárnková, Iva (CMTF 6111)																											
Adamová, Kateřina (TF 1660)																											

Obr. 43. Uložení vyhledaných záznamů

JEDNODUCHÉ VYHLEDÁNÍ **OBD^{PRO}**

Autor:	<input type="text"/>	<input type="button" value="📄"/>
Název:	<input type="text"/>	
Hledat text:	<input type="text"/>	
Pracoviště:	<input type="text"/>	<input type="button" value="📄"/> Rok: <input type="text"/>
Struktura:	Lékařská fakulta	<input type="button" value="📄"/> Forma: <input type="text"/>
Zobrazit záznamů:	<input type="text" value="20"/>	<input type="button" value="🗑️ Vypřádnit"/> <input type="button" value="🔍 Vyhledat"/>

[| Pokročilé vyhledávání](#) | [Kódování](#) | [Nápověda](#) | [English](#) |

Výsledek hledání

ZÁZNAMY ▶ 15 nalezeno záznamů

- ADAMOVSKEÝ, P., BEDNÁŘ, P., BARTÁK, P., aj. Ultrafast analysis of antibacterial isothiazolones by capillary electrophoresis. *Sborník abstraktů z ko elektroforeze 2000, Pardubice 5. a 6. září 2000*, 2000, s. 50.
- ADAMOVSKEÝ, P., BEDNÁŘ, P., BARTÁK, P., aj. Separation of 13 local anesthetics by capillary electrophoresis with addition of polytehleneglycole in *Jubileuszowy zjazd Polskiego towarzystwa chemicznego, Łódź, 10-15 wrzesnia 2000*, 2000, s. 310.

5.2.3.4. Modul OBD Pro Publik

Modul OBD Pro Publik slouží k hodnocení publikační aktivity. Jeho prostřednictvím lze vytvářet tiskové výstupy a výstupy do souborů.

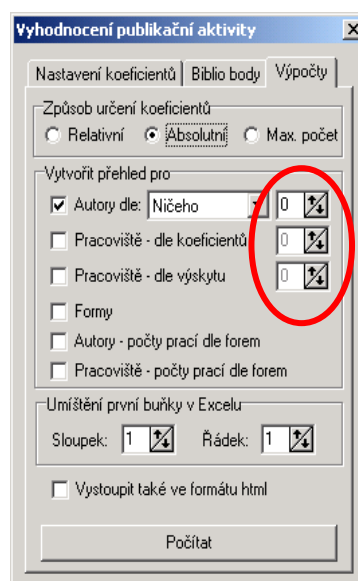
Hodnocení publikační aktivity lze nastavit podle autorů, pracovišť, impakt faktorů časopisů, bodů vlastní práce.

U autorů záleží na jejich pořadí, na jejich vazbě k instituci, za níž publikují. Kvůli hodnocení pracovišť je nutné správně definovat strukturu organizace. V modulu lze také k úrovním struktury organizace přiřadit vlastní bodové hodnocení pro jednotlivé typy vlastních prací. Tím může získat jeden typ vlastní práce různá hodnocení na různých pracovištích organizace. Celková hodnota citace

(bibliografického záznamu je dána bodovým ohodnocením vlastní práce (podle centrálního číselníku, specificky pro pracoviště), Impakt faktorem časopisu, v němž je práce publikována. V případě, že je určena bodová hodnota publikace, zbývá určit podíl autorů na této bodové hodnotě.

Autoři podílející se na publikaci mají na jejím vzniku obvykle různý podíl. Z hlediska hodnocení publikační aktivity může být podíl autorů tvořen třemi různými způsoby:

- Absolutními koeficienty
- Relativními (poměrovými) koeficienty
- Různými koeficienty podle počtu autorů (Maximální počet autorů)⁶.

Určení podílu autorů na publikaci:

Způsob určení koeficientů:

relativní – celkový součet koeficientů je roven 100% a jednotlivé koeficienty jsou vztaženy k tomuto součtu (např.: celkový součet je 80, první autor má koeficient 40, druhý 20, třetí 10, čtvrtý a pátý 5 (bráno absolutně). Po vztažení na celkový součet má první: 0,5 (40/80); druhý 0,25 (20/80); třetí 0,125 (10/80); čtvrtý a pátý 0,0625 (5/80).

absolutní – koeficient, který je pro autora vypočítán, mu zůstává, viz předchozí případ před vztažením na celkový součet.

max. počet – výpočet koeficientů je absolutní a koeficienty jsou přiděleny dle definice koeficientů pro různý počet autorů.

(pro relativní i absolutní určení koeficientů jsou brány koeficienty pro maximální volba neurčena – viz definice koeficientů).

Pokud je specifikováno omezení na počet řádků (v obrázku je zakroužkováno), jsou do výstupu zahrnuty pouze ty záznamy, které měly nejvyšší celkový počet bodů.

⁶ Více informací lze nalézt v OBD Pro PUBLIK, 1999.

5.2.4. Reference, instalace

Systém OBD Pro je implementován převážně v univerzitním a medicínském prostředí.

Univerzitní zařízení

Farmaceutická fakulta UK Hradec Králové

Jihočeská univerzita České Budějovice

Katedra fyzické geografie a geologie Př. F. OU Ostrava

Mendelova zemědělsko-lesnická univerzita Brno

Univerzita Jana E. Purkyně v ústí nad Labem

Univerzita obrany – fakulta vojenského zdravotnictví

Univerzita Palackého Olomouc

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně

Ústav lék. chemie a biochemie LU UK Bratislava Slovensko

Veterinární a farmaceutická univerzita v Brně

Vysoká škola Báňská v Ostravě

Vysoká škola chemicko-technologická

Medicínské instituce

Nemocnice na Homolce, odd. mikrobiologie

Nemocnice Trutnov, odd. mikrobiologie

Psychiatrické centrum Praha

Všeobecná fakultní nemocnice Praha

Ostatní instituce

Státní plemenářský podnik Hradištko pod Medníkem

5.3. Srovnání systémů ARL a OBD Pro

Tab.1. Srovnání systémů ARL a OBD Pro

Uživatelská vliďnost	ARL	OBD Pro
Jednoduchost práce se systémem	Klient: záložky databází, jednoduché přepínání, chronologie změn záznamů, možnost „o krok zpět“, báze autorit propojena s konkrétními záznamy (snadný přechod mezi bázemi) Web form.: přehled vytvořených záznamů uživatelem, odeslané /neodeslané do IPAC IPAC: jednoduché rozhraní	Web input i klient: 3 moduly podle stavu záznamu (Načtené citace, Čekárna, Knihovna), jednoduché přepínání, rychlé klávesy, přehledná obrazovka Vyhledávač: jednoduché rozhraní
Způsoby ovládání systému (klávesové zkratky atd.)	Klient: klávesové zkratky, pravé tlačítko myši, plovoucí klávesnice, kalkulačka	Klient: klávesové zkratky, pravé tlačítko myši
Nápověda (kontextová, rozsah nápovědy)	Klient: v MARC editoru kontextová nápověda, nastavení kurzoru - při najetí na záznam se zobrazí celý záznam jako nápověda, možnost zaslání servisního požadavku Web form.: podtržená pole odkazují do online manuálu IPAC: stručná nápověda v samostatném odkazu	Klient i web input: kontextová nápověda, možnost komunikace přes platformu VERSO (pokud jí instituce zakoupila s OBD Pro) Vyhledávač: krátká nápověda v dolní části obrazovky
Online manuál	Ano	Ano
Tištěný manuál	Ano	Ano

Vstup dat (import x ruční zadávání)	ARL	OBD Pro
Zápis dat	Klient: MARC editor Web form.: online formuláře	Klient: průvodce nebo klasický způsob Web input: online formuláře
Formuláře podle druhu dokumentu	Ano	Ano
Možnost definice vlastních formulářů	Klient: Ano Web form.: Ne	Klient: Ano Web input: Ne
Označení povinných polí a podpolí	Klient: ne Web form.: povinná pole označená tučně	Klient i web input: povinná pole červeně, doporučená žlutě, bíle nepovinná pole

Vstup dat (import x ruční zadávání)	ARL	OBD Pro
Vytvoření kopie již zpracovaného záznamu	Ano	Ano
Validace, číselníky, rejstříky	Autor, zdrojový dokument, grant, konference	Autor, vydavatel, grant, pracoviště autora, role autora, zdroj citace, časopisy, knihy, typ vlastní práce
Import citací	WOS	WOS + citační formáty různých databází (CCOD, FSTA, CAB Abstracts, Medline.)
Třídění záznamů	<p>Klient: podle systémových čísel - sestupně, podle kritéria vyhledání – abecedně</p> <p>Web form.: typ dokumentu, odeslaný/neodeslaný, export (ASEP, RIV, SIGLE, not RIV)</p> <p>IPAC: datum vydání(sestupně), název, druh dokumentu-název, datum vytvoření záznamu, název zdrojového dokumentu, nesetříděno</p>	<p>Klient: autor/titul, titul/autor, datum vzestupně/autor (titul), datum sestupně/autor (titul), filtrování – podle počátečních písmen, dle literární formy, dle označených citací, kombinace filtrů</p> <p>Web input: forma, autor, titul, rok, vlastnictví</p> <p>Vyhledávač: abecedně podle prvního autora</p>
Zobrazení záznamů	<p>Klient: řádkový UNIMARC, uživatelský formát, bibl. citace, zkrácený formát</p> <p>Web form: zkrácený, ISBD, tagovaný formát</p> <p>IPAC: zkrácený, bibl, citace, řádkový UNIMARC</p>	<p>Klient, web input: titul (TI) + autor(AU) + citace (SO - název zdroje, rok publikace, ročník, číslo, strany)</p> <p>Vyhledávač: bibl. citace, detail záznamu (titul, autoři, citace)</p>

Práce s databází	ARL	OBD Pro
Jednoduché vyhledávání	<p>Klient: 3 způsoby vyhledávání - Scan (rejstřík), Browse (rejstřík + počet vyhl. záznamů), Jednoduché vyhledávání</p> <p>Web form: viz třídění záznamů + skok na konkrétní systémové číslo</p> <p>IPAC: vyhledání podle jednoho kritéria</p>	<p>Klient: průvodce nebo klasický způsob</p> <p>Web input: forma, autor, titul, rok + podle čekárny dle práv uživatele</p> <p>Vyhledávač: autor (odkaz do číselníku), název, hledat text - vyhledávání ve všech polích), pracoviště (číselník), rok, struktura (odkaz na strukturu organizace), forma (typ dokumentu)</p>
Pokročilé vyhledávání	<p>Klient: kombinace vyhledávání Scan, browse a jednoduchého vyhl. s prohledávacími limity, selekční kritéria pro výstupy – negace, operátory bt (od – do) a] (začíná na), [ ] (obsahuje)</p> <p>Web form.: ne</p> <p>IPAC: limity – ústav, způsob zveřejnění, jazyk dok., země vydání, grantová agentura, rok vydání, rok sběru, export sigle/RIV (RIV, SIGLE, no RIV), impakt faktor (od – do)</p>	<p>Klient: klasický způsob nebo průvodce</p> <p>Web input: ne</p> <p>Vyhledávač: výběr jakéhokoliv pole + podmínka „musí“ obsahovat (podmínky „může“ a „nesmí“ nejsou v provozu), možnost přidat výběr</p>
Rejstříky	<p>Klient: zápis, editace, mazání, možnost přecházení mezi bázemi (autor – konkrétní záznamy)</p> <p>Web form: zápis, výběr</p> <p>IPAC: prohlížení, zobrazení hesel v rejstřících + počet záznamů, kde se vyskytují, možnost kombinace hesel pomocí booleovských operátorů + kombinace s limity, hledání ve slovech v rejstřících / v záznamech</p>	<p>Klient: zápis, editace, mazání</p> <p>Web input: zápis, výběr</p> <p>Vyhledávač: prohlížení</p>
Booleovské operátory	<p>Klient: AND, OR, NOT</p> <p>IPAC: AND, OR, NOT</p>	Klient : AND, OR
Proximitní operátory, fráze	<p>Klient: fráze (zaškrtnutí pole)</p> <p>IPAC: fráze (uvozovky)</p>	Ne

Práce s databází	ARL	OBD Pro
Numerické operátory	ano	Ne
Levo-pravostranné rozšíření	Klient: oboje IPAC: pravostr. rozšíření (*)	Klient: pravostranné rozšíření (průvodce) Vyhledávač: pravostr.rozšíření(%)
Vyhledávání ve více databázích současně	Ano, i internetové zdroje	Ne
Označení vybraných záznamů (další práce se záznamy)	Klient, web form., IPAC: Košík (tisk, uložení)	Klient, web input: ukládání záznamů do složek
Uložení rešeršní strategie	Klient: ano (přehled použitých limitů a operátorů)	Klient: ano (přehled použitých operátorů)
Přehled dotazů	Klient: ano (záložka historie) IPAC: ne	Klient: historie hledání (pouze klasický způsob) Vyhledávač: ne
Vyhledávání s/bez diakritiky	Ano	Ne
Hromadné změny	Klient: ne	Klient: ano
Duplicitní záznamy	Klient: slučování duplicit přes košík	Klient: vyhledání duplicitních záznamů mezi různými moduly, v rámci jednoho modulu, ruční smazání duplicit, rozšířené vyhledávání duplicit – shodný název a autoři

Výstupy	ARL	OBD Pro
Export do souboru – standardní formáty výstupů	Klient: ISO formát, RTF formát, PDF, v přípravě XLS Web form.: HTM, IPAC: HTM, ISO2709, řádkový UNIMARC, XML, CSV	Klient: T602, ProCite, MS Word Perfect a Word, MS Excel, HTML, XML Web input: XLS, XML, HTM Vyhledávač: HTM, TXT
Výstupní formáty pro tisk / uložení záznamů	Klient, IPAC: řádkový UNIMARC, zkrácený form., bibl. citace Web form.: řádkový UNIMARC, zkrácený form., bib. citace, uživatelský form., ISBD	Klient, web input: titul (TI) + autor(AU) + citace (SO - název zdroje, rok publikace, ročník, číslo, strany), autor + titul + citace + abstrakt /poznámka/. Vyhledávač: všechny pole v záznamu
Zasílání výsledků mailem	Web form., IPAC: ano	Ne

Výstupy	ARL	OBD Pro
Uživatелеm definovaný formát výstupů	Ne	Ano
Formát RIS (Reference Manager)	Připravuje se	Ano
Cite while you write (vkládání citací při psaní)	Ne	Ano
Přirazení dokumentů k záznamu	Ano	Ano

Kontroly	ARL	OBD Pro
Kontroly do RIV	Klient: ano	Klient: částečně
Kontroly formální	Ano, při ukládání záznamu, povinná pole podle typu dokumentu (informativní hláška)	Ano, při ukládání záznamu, povinná pole podle typu dokumentu
Kontroly obsahové	Klient: kontroly do RIV	Ne

Ostatní	ARL	OBD Pro
Z39.50	Ano	Ne
Formát MARC	Ano	Ne
Propojení s MS Word	Ne	Při instalaci OBD Pro se v menu MS Word objeví položka OBD Pro (pro vkládání citací)
Seznam literatury (formáty citací)	ISBD, ISO 690-2	Šablony pro export – cca 180
Volně přístupná demoverze	Ne (po kontaktování firmy a zaregistrování 31 denní trial verze)	Ano
Průvodce	Ne	Ano (pro tvorbu záznamů a vyhledávání)
UNICODE	Ano	Ano

Oba dva IS mají velice podobné funkce. V několika aspektech se ale liší:

Mezi výhody systému ARL patří bezesporu možnost provedení kontrol do RIV přímo v systému, podpora vyhledávacího protokolu Z39.50 a MARC formátu. Velmi funkčním je také IPAC oproti Vyhledávací systému OBD Pro. Nabízí také velké množství formátů pro uložení / export a umožňuje zasílat výsledky vyhledání mailem.

Na druhé straně by rozšíření šablon pro import citací jistě uživatelé uvítali. V klientovi také nelze provádět hromadné změny v záznamech.

Mezi výhody systému OBD Pro patří právě velké množství šablon pro export citací a možnost stahování ve více databázích. Lokální jednotka OBD Pro slouží svým vybavením spíše pro vedení osobní bibliografické databáze. Její nainstalování umožňuje vkládat citace při psaní v MS Word. Systém má také lépe vyznačena povinná pole v záznamech.

Kontroly do RIV jsou nastaveny částečně, systémoví správci z UPOL i UJEP kontroly v OBD nevyužívají a data kontrolují webovou kontrolní službou Rady VaV. Vyhledávač je velice jednoduchý. Velmi úzká je nabídka formátů uložení/tisku/exportu záznamů.

6. Dotazník

6.1. Zdůvodnění

Cílem dotazníku bylo zjistit celkovou spokojenost vědeckých pracovníků s informačním systémem pro evidenci publikační činnosti v instituci, kde pracují a to, zda s ním vůbec pracují.

Finanční podporu z veřejných prostředků využívá velké množství vědeckých pracovníků. Publikační činnost, kterou vykazují využití této finanční podpory lze vyhledat v elektronických katalozích institucí, kde vědci pracují. Samotní vědečtí pracovníci by se neměli spokojit s tím, že výsledky publikační činnosti zapíší do systému nebo nějakým způsobem předají, ale měli by také kontrolovat, zda se tak opravdu stalo. Tuto povinnost ukládá zákon 130/2002 Sb., o podpoře výzkumu a vývoje z veřejných prostředků, §31. Pokud tedy instituce zpřístupňuje elektronický katalog publikační činnosti, měl by sloužit přinejmenším ke kontrole dat. Zároveň se ale jedná o jedinečný zdroj informací o historii i současném výzkumu v instituci. Data publikační činnosti, odevzdaná do RIV, jsou v IS VaV zveřejňována s velkým zpožděním (cca 3 měsíce), elektronické katalogy jednotlivých institucí jsou ale aktualizovány v podstatě okamžitě.

Během výzkumu jsem se setkala s názorem, že vědečtí pracovníci tyto zdroje informací o publikační aktivitě vůbec nepotřebují – k přehledu toho, co bylo v oboru publikováno, využívají prý pouze Web of Science nebo oborové zdroje (databáze, časopisy atd.). - viz reakce vědeckého pracovníka z AV ČR: *„žádný vědec se v seznamech grantových nebo institucionálních publikaci nehrabe, jemu je jedno, za jaké peníze nebo v které instituci se ta práce udělala, potřebuje to mít komplet podle tématu (tudíž se hrabe v Zoologických Rekordech nebo Web of Science)...(..).* Jako námitka se nabízí například to, že ne všechno, co bylo publikováno, je uveřejněno ve Web of Science (z hlediska významnosti) a oborových zdrojích (např. z hlediska hraničních disciplín). Tyto katalogy lze také využít pro evaluaci v jednotlivých institucích a často jsou využity vedením instituce, které z nich vytváří statistiky a přehledy.

6.1.1. Části dotazníku

Dotazník se skládal ze tří tématických okruhů: v první části byl zkoumán způsob vkládání údajů o publikacích ke grantovým projektům (výzkumným záměrům). V druhé části mělo šetření zjistit, zda a jak se systémem pracují a jak jim systém vyhovuje, zejména webový přístup a vyhledávání. V třetí části měl dotazník odpovědět na to, zda a jak respondent využívá dostupné zdroje k vytváření seznamů literatury a citací a zda využívá některé komerční osobní bibliografické databáze.

Celý dotazník byl vytvářen tak, aby nezabral více než 10 min. času. Elektronický dotazník byl vytvořen díky podpoře společnosti Easyresearch, která mi umožnila provést výzkum zdarma. Software firmy Easyresearch nabízí i funkce na vyhodnocení dotazníku (grafy atd.). Tento software nabízí logické přeskokování otázek (dotazník byl například nastaven tak, že pokud respondent odpověděl, že nestahuje citace, automaticky v dalším kroku vynechal otázku na databáze, ze kterých citace stahuje). V programu lze otázky filtrovat, přikládat přílohy k otázkám a nastavit možnost jiné odpovědi. U některých otázek byly odpovědi uzavřeny, většinou ale byla ponechána možnost jiné odpovědi.

6.1.2. Respondenti dotazníku

Dotazníky byly zaslány na tři instituce, které mají pro vykazování publikační činnosti implementovány informačními systémy ARL a OBD Pro:

1. ARL – AV ČR.

Požádala jsem zpracovatele na jednotlivých ústavech AV ČR, kteří jsou pověřeni sběrem dat, aby požádali ochotné vědecké pracovníky a předali jim adresu na dotazník. Seznam ústavů je uveden v příloze.

2. OBD Pro –Univerzita Palackého v Olomouci,

3. OBD Pro – Univerzita Jana Evangelisty Purkyně v Ústí nad Labem

Požádala jsem o distribuci dotazníku vedoucího informačního střediska a univerzitního správce systému OBD Pro PhDr. Svatopluka Riegera (UPOL) a vedoucího univerzitní knihovny UJEP Ing. Brožka.

6.1.3. Průběh šetření a výsledky

Dotazník byl šířen elektronicky – respondenti obdrželi do e-mailových schránek odkaz. Po vyplnění se dotazník uložil na mém kontě k vyhodnocení. Dotazník byl šířen mezi širokou akademickou obcí, zabývající se různými obory vědecké činnosti; snažila jsem se tedy volit co nejsrozumitelnější jazyk a omezit knihovnickou terminologii. Například termín „elektronický katalog“ je mimo knihovnickou obec snáze pochopitelný než termíny OPAC či IPAC. I přesto zřejmě ne vždy respondenti pochopili otázku tak, jak bylo zamýšleno. Doba výzkumu trvala od 26. června do 28. července 2006. Celkový počet přijatých responsí je **107**.

Na dotazník odpovědělo **79** respondentů z AV ČR:

27 responsí z Ústavu teorie informace a automatizace,

11 responsí z Geologického ústavu,

4 response z Ústavu informatiky,

3 response z Ústavu biologie obratlovců,

2 response z Historického ústavu, Ústavu analytické chemie, Ústavu půdní biologie, Ústavu jaderné fyziky, Etnologický ústav, Ústavu fyziky atmosféry,

1 response z Archeologického ústavu, Astronomického ústavu, Botanického ústavu, Filozofického ústavu, Geofyzikálního ústavu, Hydrobiologického ústavu, Mikrobiologického ústavu, Psychologického ústavu, Ústav dějin umění, Ústavu experimentální botaniky, Ústav pro českou literaturu, Ústavu chemických procesů, Ústavu makromolekulární chemie, Ústavu organické chemie a biochemie, Ústavu pro hydrodynamiku, Ústavu pro soudobé dějiny, Ústav struktury a mechaniky hornin, Ústavu systémové biologie a ekologie, Ústavu živočišné fyziologie a genetiky.

- 4 respondenti uvedli pouze AV ČR (neuvedli ústav).

Z UJEP odpovědělo **13** respondentů:

7 responsí z Právnické fakulty,

3 response z Přírodovědecké fakulty,

1 response z Pedagogické fakulty, 2 respondenti uvedli pouze UJEP

Dotazník zodpovědělo také **12** respondentů z UPOL:

9 responsí z Přírodovědecké fakulty,

1 response z Společné laboratoře optiky UP a FZÚ AV ČR,

2 respondenti uvedli pouze UPOL.

Někteří respondenti mají zřejmě úvazky i mimo instituce, které jsem obeslala, takže jsem obdržela i po jedné responsi z ČZU - fakulty lesnické a enviromentální (interní vysokoškolský systém), JČU - Zemědělská fakulta (OBD Pro) a ČVUT FEL – katedra řídicí techniky (jiný systém).

6.2. Okruh otázek v dotazníku

6.2.1. I. okruh otázek – zápis dat publikační činnosti

1. Využíváte finanční podpory z veřejných prostředků na podporu výzkumu a vývoje? (grantové projekty, výzkumné záměry atd.)

Na tuto otázku odpovědělo všech 111 respondentů kladně.

2. Z jaké jste instituce? Uveďte prosím zkratku pracoviště (ústav, univerzita), popřípadě i oddělení (fakulty).

Zde všichni respondenti uvedli zkratku instituce (ústavu, oddělení, univerzity, fakulty, katedry)

3. Informace o publikační činnosti na poskytnutou podporu výzkumu a vývoje předáváte do Registru informací o výsledcích (RIV) Rady vlády jako:

fyzičká osoba	1	
	3	
přes zpracovatele ve vaší instituci	8	
	9	
jiným způsobem	5	

	AV ČR	UJEP	UPOL	Jiné inst.
přes zpracovatele	68	8	11	2
fyzičká osoba	7	5		1
jiným způsobem	4		1	

Odpověď „jiným způsobem“ - 3 respondenti AV ČR + 1 respondent UPOL:

(„osobně + formální kontrola sekretářka a bibliograf“, „nerozumím otázce; co to je informace na poskytnutou podporu?“, knihovna AV, e-projekt (web aplikace)“, „fyzická osoba, zadávám celou katedru“).

Z odpovědí na tuto otázku vyplývá, že většina vědeckých pracovníků ze všech institucí využívá možnosti předávat data publikační činnosti přes zpracovatele v jednotlivých institucích (sekretářky, bibliografové, knihovníci, pověřeni pracovníci kateder). Pouze 12% ze všech respondentů předává data publikační činnosti do IS VaV jako fyzická osoba.

4. Pokud víte, uveďte, jaký informační systém pro evidenci publikační činnosti používáte Vy nebo Vaše instituce:

Advanced Rapid Library	23	
ALEPH	7	
interní VŠ systém	1	
OBD Pro	26	
VERSO	0	
VKLAP (inf. systém RVV	0	
Nevím	41	
používám jiný systém	9	

	AV ČR	UJEP	UPOL	Jiné inst.
Advanced Rapid Library	23			
ALEPH	7			
interní VŠ systém				1
OBD Pro		13	12	1
Nevím	41			
používám jiný systém	8			1

Tato otázka měla zjistit, jak dalece se vědečtí pracovníci orientují v tom, jaký informační systém publikační činnosti instituce používá. To, jak se informační systém jmenuje, není samozřejmě nikterak důležitý údaj, nicméně je zajímavé, že všichni respondenti z UJEP a UPOL správně uvedli systém OBD Pro. Z AV ČR uvedlo informační systém ARL 29%, 51% nevědělo.

5. Jakým způsobem předáváte výsledky publikační činnosti ve vaší instituci?

Vyplňuji online formulář	5 4	
Vyplňuji tištěný formulář a předávám zpracovateli (knihovník, bibliograf)	6	
Vyplňuji formulář v textovém editoru a předávám/zasílám zpracovateli	1 1	
Předám podklady zpracovateli	2 5	
Přímo do systému VKLAP Rady vlády	0	
Pověřená osoba za instituci vkládá data do systému VKLAP Rady vlády	8	
Jiný způsob	3	

	AV ČR	UJEP	UPOL	Jiné inst.
Vyplňuji online form.	36	8	8	2
Vyplňuji tištěný form. a předávám zpracovateli	6			
Vyplňuji form. v textovém editoru a předávám / zasílám zpracovateli	10			1
Předám podklady zpracovateli	21	2	2	
Pověřená osoba za instituci vkládá data do systému VKLAP Rady vlády	3	3	2	
Jiný způsob	3			

Celkem 58% respondentů předává data publikační činnosti ve své instituci online. Je ale pozoruhodné, že celých 27% pouze předává data publikační činnosti zpracovateli.

6. Jakým způsobem předáváte výsledky publikační činnosti ve vaší instituci?

Zde odpovídali 3 respondenti z AV ČR, kteří v předchozí otázce uvedli, že předávají data jiným způsobem, ale v podstatě využívají zpracovatele v ústavech („tak napůl“, „předávám pověřené osobě na zákl. bibliografie pořádané ústavem“, „v textovém editoru volně koncipuji podklady a předávám zpracovateli“).

7. Uvítali byste zápis výsledků publikační činnosti přes online formulář?

Ano	2	
	5	
Ne	2	
	0	

	AV ČR	UJEP	UPOL	Jiné inst.
Ano	21	2	1	1
Ne	19		1	

6.2.2. II. okruh otázek – práce s elektronickým katalogem

8. Zpřístupňuje Vaše instituce elektronický katalog publikační činnosti, ve kterém jsou obsaženy i záznamy Vašich publikací?

Ano	9	
	4	
Ne	7	
Nevím	6	

	AV ČR	UJEP	UPOL	Jiné inst.
Ano	69	10	12	3
Ne	7			
Nevím	3	3		

Z odpovědí na tuto otázku je zřejmé, že téměř 88% respondentů si je vědomo existence elektronického katalogu.

9. Uvítali byste zpřístupnění elektronického katalogu publikační činnosti ve Vaší instituci?

Ano	7	
Ne	0	
Nevím	6	

	AV ČR	UJEP	UPOL	Jiné inst.

Ano	5	2		
Ne				
Nevím	5	1		

Je potěšitelné, že nikdo z respondentů elektronický katalog jako takový neodmítá, odpověď „nevím“ nejspíše signalizuje, že respondent netušil, co si má pod tímto pojmem představit a co by mu elektronický katalog vlastně přinesl.

10. Jak elektronický katalog publikační činnosti využíváte: (respondenti mohli vybrat více možností)

Vyhledávání záznamů	6	
Kontrola záznamů	5	
Vytváření vlastní bibliografie	3	
Sledování určitého tématu	1	
Nepoužívám, pokud potřebuji, zadám zpracovateli	8	
Nepoužívám vůbec	7	
Využívám jinak	5	

	AV ČR	UJEP	UPOL	Jiné inst.
Vyhledávání záznamů	47	8	9	2
Kontrola záznamů	44	7	5	
Vytváření vlastní bibliografie	30	4	2	1
Sledování určitého tématu	11	2		1
Nepoužívám, pokud potřebuji, zadám...	5		3	
Nepoužívám vůbec	5		1	1
Využívám jinak	5			

11. Jaké používáte pomůcky zpřesňující vyhledávání: (respondenti mohli vybrat více možností)

Zadávám jednoduchý dotaz (např. autor)	5	
Kombinuji několik údajů (např. autor + ústav)	5	
Zkracuji vyhl. termín (?,*)	1	
Vyhledávám v rejstřících (např. autorů, grantů)	2	

Nepoužívám	1 2	
Jiné pomůcky	6	

	AV ČR	UJEP	UPOL	Jiné inst.
Zadávám jednoduchý dotaz (např. autor)	45	7	5	1
Kombinuji několik údajů (např. autor + ústav)	42	6	5	2
Zkracuji vyhledávaný termín (?,*)	10			
Vyhledávám v rejstřících (např. autorů, grantů)	18	4	1	
Nepoužívám	8		3	1
Jiné pomůcky	6			

Odpovědi „využívám jinak“ (respondenti z AV ČR): „přes www vyhledávač“, „k administrativním účelům“, „statistiky, přehledy“, „google“, „podklad k hodnocení pracovníků, vytváření závěrečné zprávy“.

Odpovědi „jiné pomůcky“ (respondenti z AV ČR): „různé jiné zdroje“, „laskavě požádám milou kolegyni“, „google“, „zpracovatel“, „Web of Science“.

Otázky 12. a 14. jsou nepovinné a filtrují respondenty, kteří nepoužívají různé formáty záznamů při vyhledání a ukládání nebo nevědí, že jim systém tuto možnost nabízí.

13. Jaké formáty vyhledaných záznamů nejčastěji používáte? (respondenti mohli vybrat více možností; příklady jednotlivých formátů byly uvedeny v připojeném souboru)

Citace	5 3	
Zkrácený formát	2 3	
Katalogizační lístek	3	
Jiné formáty vyhledaných záznamů	6	

	AV ČR	UJEP	UPOL	Jiné inst.
Citace	39	5	8	1
Zkrácený formát	17	4	2	
Katalogizační lístek	2	1		
Jiné formáty vyhledaných záznamů	5			1

15. Jaké formáty záznamů nejvíce používáte při ukládání? (respondenti mohli vybrat více možností; Příklady jednotlivých formátů byly uvedeny v připojeném souboru)

Citace	5	
Zkrácený formát	6	
Katalogizační lístek	1	
Jiné formáty vyhledaných záznamů	9	

	AV ČR	UJEP	UPOL	Jiné inst.
Citace	38	5	8	2
Zkrácený formát	2	2	2	
Katalogizační lístek	7	4	1	
Jiné formáty	7		2	

V možnosti odpovědi „jiné formáty vyhledaných záznamů“ odpověděl 1 respondent z jiné instituce „*abstrakty, odkaz na plný text*“, respondenti z AV ČR uvedli „*bibtex*“, „*s abstraktem*“, „*jednotlivé záznamy mám uloženy v souborech, které prohledává Google desktop*“.

V otázce 15 uvedl respondent z UPOL, že používá jiné formáty ukládaných záznamů: „*kompletní záznam pro archivaci*“. V ostatních odpovědích respondenti formáty neuvedli.

16. Uvítali byste nějaký (další) formát vyhledaných záznamů? Pokud ano, tak jaký?

Respondenti uvedli konkrétní formáty, které postrádají: „PDF, LaTeX, RTF, XML, Tex, BibTex, Tex s možností volby jednotlivých položek“ (AV ČR); „Latex, BibTex“ (UJEP); někteří odpověď rozepsali: „volitelně co má být ve výstupu (klíč.sl + anotace, grant+ záměr, citační ohlas, dále volitelně pouze zdrojový dokument, pouze název konference, hodí se to při sledování aktivity skupiny autorů, v čem publikovali, kde byli..“, „přehlednější formát“ (AV ČR) ; 21 respondentů (AV ČR) uvedlo, že jim současné formáty vyhledaných záznamů vyhovují.

17. Uvítali byste nějaký (další) formát vyhledaných záznamů při ukládání? Pokud ano, tak jaký?

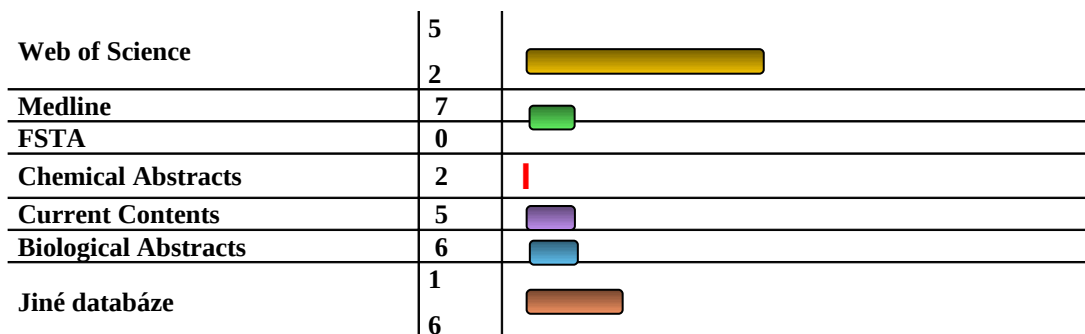
V odpovědích na tuto otázku respondenti odpovídali, že postrádají formát „BibTex“ (AV ČR, UPOL), „chybí TEX, XML, export do MS Excel“, „PDF, LaTeX, RTF, XML“, „citace RIS“ (AV ČR), nebo jim dostupné formáty vyhovovaly (AV ČR, UJEP).

6.2.3. III. Okruh otázek – práce se záznamy

18. Vytváříte soubory citací z citačních rejstříků nebo z jiných databází?

Na tuto otázku odpovědělo kladně 53 respondentů.

19. Z jakých databází vytváříte soubory citací (respondenti mohli vybrat více možností):

AV ČR	UJEP	UPOL	Jiné inst.
-------	------	------	------------

Web of Science	43	4	4	1
Medline	5	1	1	
Chemical Abstracts	2			
Current Contents	5			
Biological Abstracts	2	1	2	1
Jiné databáze	15	1		

Další databáze, které respondenti využívají:

ACM Portal, CiteSeer, Google Scholar, GeoRef/GeoBase (2 respondenti), IEEE (2 respondenti), JSTOR, Science Direct, Scopus (4 respondenti), Springer, Steer (AV ČR); SciFinders (UJEP).

20. Vytváříte seznamy literatury?

Ano, sám/a	8	
Ano, přes zpracovatele (knihovníka, bibliografa)	5	
nevytvářím	1	
	4	

	AV ČR	UJEP	UPOL	Jiné inst.
Ano, sám/a	71	10	4	3
Ano, přes zpracovatele...	3		2	
nevytvářím	5	3	6	

87% respondentů vytváří pro nějaký účel seznamy literatury.

21. Pro jaké potřeby vytváříte seznamy literatury? (respondenti mohli vybrat více možností)

Osobní bibliografie	8	
Evaluace	4	
Výukové potřeby - sylaby	5	
Jiné účely	2	
	9	
	6	

	AV ČR	UJEP	UPOL	Jiné inst.
Osobní bibliografie	67	8	6	3
Evaluace	41	2	2	

Výuk. potreby-sylaby	17	8	2	2
Jiné účely	23	2	1	

Jiné účely: „do publikací“ (10x), „projekty“, „závěrečné zprávy grantů“, „monitoring publikací zájmových témat“, „ke studiu sledované problematiky“, „statistiky“, „přehledy“, „citace ve (vlastních) publikacích“, „bádání“, „citace pro články“ (AV ČR); „psaní odborných článků“, „podle zadání“ (UJEP); „psaní publikací“ (UPOL).

22. Využíváte programy ProCite, Reference Manager nebo EndNote?

ProCite	3	
Reference Manager	6	
EndNote	8	
Nevyužívám tyto programy	8	
Využívám jiný program	1	
	2	

	AV ČR	UJEP	UPOL	Jiné inst.
ProCite	2		1	
Reference Manager	4	2		
EndNote	6		1	1
Nevyužívám	63	11	8	5
Jiný program	10		2	

V odpovědi „jiný program“ respondenti uvedli: „MS Word Perfect“, „LaTex“, „BibTex“ (5x), „JabRef“, „AWK“, „Access“, „OBD Pro“ (2x), „Reference97“, „Reference98“ (AV ČR); „BibTex“, „OBD Pro“ (UPOL).

23. Jaké funkce či možnosti Vám v informačním systému Vaší instituce chybí:

V této otázce se mohli respondenti vyjádřit a rozepsat, co postrádají nebo jaké zlepšení by uvítali. Nejzajímavější response jsou uvedeny níže; jejich kompletní seznam je uveden v Příloze 3.

Někteří respondenti AV ČR zhodnotili informační systém pozitivně: „pokládám jej za funkční a potřebám uživatelů interních i externích naprosto dostačující“, „žádné (funkce) nepostrádám“, „v podstatě mi vyhovují tak, jak jsou“, „jsem v celku spokojen“, „v zásadě vše funguje podle aktuálních potřeb“, „IS vyhovuje“, „nevím, nepostrádám“.

Další respondenti z AV ČR hodnotili systém takto: *“Nechybí mi ani tak možnosti, ale celý systém obsahuje naprosto zbytečné údaje. Stačil by záznam typu citace bez dalších údajů. Vše další (abstrakty a jejich překlady do češtiny, státní příslušnost autorů a mnoho dalších) je naprosto zbytečné a v databázi RIV nebo podobných (v AV ČR ASEP a ALEPH) je stejně nikdo nevyužije. Uvítal bych zjednodušení povinných údajů pro záznam“*. Jiní respondenti uvedli: *„co mi chybí?? jednoduchost, jak při přístupu, tak ve strukturovanosti. Celý náš systém je zbytečně komplikovaný, vyžadovány jsou i nepodstatné informace, nejde automaticky převádět do ASEP/RIV, atd..“*. *„možnost tisknout bibliografické údaje – momentálně nelze“*; *„různé přehledy, statistiky; „vyhledávání dle pracovníka s uživatelsky zvolenými položkami k zobrazení a to i včetně anotací (souhrnů), které nejsou v našem ústavu dostupné, i když se vkládají..“*.

Několika respondentům chyběly v systému tyto funkce: *„evidence separátového fondu“*; *„přívětivější interface, vazba na freeware-Linux systémy pro katalogizaci citací“*; *„on line přístup do IEL (IEEE Electronic library) - asi to stojí moc peněz. Ale všude v zahraničí to mají“*; *„propojení (webový odkaz) na elektronické verze (PDF soubory) článků“*; *„lepší přístup k plným verzím,“*; *„častější aktualizace, informace o možnostech systému“*; *„více licencí EndNote“*; *„mohlo by být více fulltextových zdrojů“*.

Někteří respondenti z UJEP se vyjadřovali k informačnímu systému OBD Pro pozitivně: *„současný informační systém poskytuje dostatek možností“*; *„nechybí nic“*. Další vyjadřovali, co postrádají: *„jednodušší administrace záznamů a jejich ukládání, někdy zbytečné vyplňování údajů“*; *„jednodušší systém přístupu, více komunikativní, okamžité a jednoznačné hlášení o chybě“*; *„Chybí pracovník, který by odpovědně, přesně, v souladu s potřebami a možnostmi informačního systému potřebné údaje do databáze vkládal (záznamy jsou vráceny pro údajnou neúplnost, byť při jejich odeslání nebyla signalizována žádná chyba)“*; *„chybí mi zejména čas prokousat se všemi manuály a příručkami pro správné vkládání dat“*. Objevil se i kritický ohlas: *„Systém OBD Pro je natolik ošklivý, že jsem ho přestal zkoumat a využívám jej jen pokud chci mít přehled o publikační aktivitě některého kolegy z jiného pracoviště nebo ke kontrole záznamů, které odcházejí do RIV, tedy pouze v případě, že neexistuje jiná cesta. Jinak je systém podle mě v současné podobě nepoužitelný, nemohu si z něho vytáhnout vlastní publikace v rozumném tvaru, třeba když publikuji v TeXu, nemohu*

system použít ani pokud chci vygenerovat publikace za katedru nebo za nějakého pracovníka katedry na našich webových stránkách...(.) Managementu UJEP je to ovšem úplně jedno...“

Respondenti z UPOL se vyjádřili pouze tři: „jsem spokojen“, „mít všechny kopie článků získaných prostřednictvím MVS v elektronické podobě“; „on-line přístup na pdf soubory mnoha časopisů“.

24. Vyjádřete celkovou spokojenost s funkcemi systému:

(známky od jedné do pěti udělené respondenty, vyjádřeno v procentech). Průměrná známka je výsledek známkování jedna až pět.

	1	2	3	4	5	Nedokázu posoudit	Průměrná známka
Zapisování dat publikační činn.	22,4	34,6	13,1	10,3	1,9	17,8	2,21
Vyhledávání v elektronickém katalogu	18,7	38,3	20,6	7,5	0,9	14	2,23
Formáty zobrazených záznamů	12,1	32,7	22,4	3,7	3,7	25,2	2,38
Formáty při ukládání záznamů	12,1	27,1	18,7	2,8	4,7	34,6	2,40
Celkové hodnocení IS	9,3	45,8	21,5	4,7	0,9	17,8	2,30

6.3. Vyhodnocení dotazníku

Vyhodnocení I. Okruhu otázek – zápis dat publikační činnosti

Odpovědi na první okruh otázek ukazují, že pro 83% vědeckých pracovníků jsou zpracovatelé v ústavech AV ČR a na univerzitách důležitými prostředníky mezi nimi a IS VaV (otázka č.3). Využití online Velké procento respondentů předává data přes

online formuláře - 58% respondentů (otázka č. 5). U otázky č. 4 uvedlo 7 respondentů z AV ČR systém ALEPH. V tomto systému funguje souborný katalog AV ČR, proto zde zřejmě došlo k mylce.

Je zajímavé, že naprostá většina respondentů, kteří nechtějí předávat data publikační činnosti online jsou z AV ČR, i když to systém ARL umožňuje (otázka č. 7). Někteří zpracovatelé, kteří reagovali na mou prosbu ohledně šíření dotazníku, přímo uvedli, že tomu není nakloněno vedení ústavu. To totiž filtruje data, která jsou odevzdávána a využívá je pro evaluace a statistiky.

Vyhodnocení II. Okruhu otázek – práce s elektronickým katalogem

V této části odpovídalo 88% respondentů, kteří odpověděli kladně na otázku č. 8. V otázce č. 10 je zřejmé, že přes polovinu respondentů vyhledává a kontroluje záznamy v elektronickém katalogu. 14% respondentů elektronický katalog nevyužívá a pouhých 7% se při práci s elektronickým katalogem spoléhá na zpracovatele. V otázce číslo 11. se ukázalo, že necelá pětina respondentů vyhledává v rejstřících; většina využívá jednoduchý dotaz, případně kombinaci vyhledávacích termínů. V možnosti „jiné pomůcky“ vyšlo najevo, že někteří respondenti měli na mysli internetové vyhledávače (Gogole) nebo databáze (Web of Science). Není překvapením, že nejoblíbenějším formátem je citace (otázka č. 13), která je také nejčastějším formátem při ukládání vyhledaných záznamů – shodně 56% respondentů (otázka č.15). 7 respondentů uvedlo, že využívá další formáty – například s abstrakty, odkazy na plný text. 34% respondentů uvedlo, jaké další formáty vyhledaných záznamů by přivítali (otázka č. 16). Asi nejvíce by respondentům vyhovovala možnost vlastní definice údajů pro zobrazení i pro ukládání záznamů. V této a následující otázce (zde se vyjádřilo 43% respondentů) by přivítali formáty PDF, LaTeX, Tex, BibTex, XML, RTF, MS Excel.

Vyhodnocení III. Okruhu otázek - práce se záznamy

V této části dotazníku uvedlo 49% respondentů, že využívají soubory citací z citačních rejstříků nebo jiných databází. Nejvíce je pro tyto účely využita databáze Web of Science (zmínili jí všichni respondenti), kterou používá 83% respondentů z AV ČR. Seznamy literatury (otázka č. 20) vytváří 87% ze všech respondentů, 13% potřebuje asistenci zpracovatele (případně je zadává zpracovateli). Respondenti

používají seznamy nejvíce jako osobní bibliografie (95% respondentů). V odpovědi „jiné účely“ uvedli (většinou respondenti AV ČR) citace do publikací. Osobní bibliografickou databázi v komerčních softwarech si vede pouze 29 respondentů (převážně z AV ČR). Mezi nimi převládá EndNote a BibTex.

Ve slovních vyjádřeních u otázky 23. reagovalo z AV ČR celkem 42 respondentů. 18 z nich je se systémem ARL spokojeno nebo neví, jaké další funkce by jim systém mohl nabídnout. U několika respondentů se objevuje averze k systému ASEP (nyní ARL) a požadavkům Rady VaV na odevzdávaná data., další kritizují složitost systému. Další respondenti postrádají přístup k plným textům, uvítali přívětivější interface a informace o možnostech systému ARL.

Na otázku č.23 reagovalo z UJEP 8 respondentů. Dvěma respondentům v systému OBD Pro nic nechybí. 1 respondent kritizoval systém OBD Pro a jeho vlastnosti. Další respondenti by přivítali jednodušší komunikaci se systémem.

Dva ze tří respondentů z UPOL, kteří uvedli odpověď na otázku č. 23 by uvítali online přístup k článkům, jeden respondent vyjádřil spokojenost.

Dotaz na spokojenost respondentů je v podstatě jádro dotazníku. U některých odpovědí není jisté, zda respondenti posuzovali systémy ARL či OBD Pro nebo intranet vlastní instituce. Přes velký počet kladných ohlasů na systémy se objevují názory, že tyto systémy jsou velmi složité a vyžadují i nepodstatné údaje. Vyjádření v podobném duchu jsem obdržela i v několika e-mailových reakcích na dotazník. Správci informačních systémů (univerzita, ústav) si ale nemohou vybrat, jaké údaje budou data odevzdávaná do RIV obsahovat, musí se řídit metodickými pokyny Rady vlády. V tomto případě by bylo na místě kritiku uplatnit tam.

ZÁVĚR

Hlavním cílem práce bylo popsat Informační systém vědy a výzkumu ČR, provést analýzu informačních systémů pro evidenci publikační činnosti ARL a OBD Pro, porovnat je a v dotazníkovém šetření zjistit, jak jsou s ním jejich uživatelé spokojeni.

Informační systémy ARL i OBD Pro, které byly v diplomové práci porovnávány, splňují všechny požadavky pro efektivní fungování systému pro správu evidence publikační činnosti. Systém OBD Pro mohou vědeckí pracovníci více využít jako osobní bibliografickou databázi, nabízí více formátů citací. Systém ARL má lépe nastaveny kontroly dat, podporuje protokol Z39.50 a jeho IPAC je nepoměrně sofistikovanější.

Z provedeného dotazníkového průzkumu, na který odpovídalo 107 respondentů, vyplývá, že ač je většina se systémy ARL a OBD Pro spokojena, větší osvětu by přivítali téměř všichni. O některých funkcích někteří respondenti vůbec neměli tušení (např. 10 respondentů z AV ČR a 3 u UJEP nevědělo o existenci elektronického katalogu). Je potěšitelné, že přes polovinu respondentů zadává data do systému prostřednictvím online formulářů. Téměř všichni respondenti také aktivně využívají elektronický katalog. Kritické ohlasy se objevily v souvislosti s uživatelskou vřídností systému. Respondenti si také stěžovali na zbytečné údaje, které musí do systému vyplňovat (překlady názvů, anotací aj.). Oba systémy by také měly respondentům nabízet více formátů pro ukládání a tisk záznamů (PDF, LaTeX, Tex, BibTex, XML, MS Excel).

Sebelepší a výkonnější informační systém není plně využíván, pokud uživatelé neznají všechny možnosti. Informace o některých funkcích systémů se zřejmě k vědeckým pracovníkům nedostaly. Zde by bylo na místě provést účinnější osvětu. Pro vědeckého pracovníka je důležité, aby byl systém sběru co nejjednodušší a aby věděl, co mu systém umožňuje. To, že Rada VaV vyžaduje data v určitém formátu

a rozsahu, správci informačních systémů nikterak neovlivní. Mohou se pouze snažit o to, aby sběr dat, jejich zpracování, uchování a odevzdání

do RIV bylo co nejnázší a aby byl systém sběru nejjednodušší v rámci možností informačního systému v instituci, což je zájem a úloha informačních pracovníků.

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

1. ANDREJČÍKOVÁ, Naděžda. *Advanced Rapid Library a možnosti jeho využitia při budování akademické informační brány* [online]. 2003 [cit. 2006-08-12]. In UNINFOS 2003 : Univerzitné informačné systémy, Nitra. Portable Document Format. Dostupný z WWW: <http://www.fem.uniag.sk/konferencie_a_seminare/uninfos/2003/zbornik/nadezda_andrejcikova.pdf>.
2. ANDREJČÍKOVÁ, Naděžda. *ARL - systém pro knihovny, archivy, galerie a muzea* [online]. 2005 [cit. 2006-08-12]. MS Power Point. Dostupný z WWW: <http://www.library.sk/aRLwww/galerie_muzea_edit.ppt>.
3. ANDREJČÍKOVÁ, Naděžda; SPIEGEL, Robert. *Bezpečnost' v Advanced Rapid Library*. ITlib. 2005, roč. 9, č.1. Dostupný z WWW: <<http://www.cvtisr.sk/itlib/itlib051/andrejc.htm>>.
4. BAKOVÁ, Adéla. *Software pro správu osobních bibliografických databází* [online]. c2006 [cit. 2006-07-20]. Dostupný z WWW: <http://www.nlk.cz/nlkcz/lekknihovna/lekar_knihovna/2000/c2.00/str%209%20az%2022.htm>.
5. Cosmotron Bohemia. *Advanced Rapid Library : Z39.50 – katalogizace : část MARC editor* [online]. Ver. 1.0.128b. c2005 [cit. 2006-08-12]. 63 s. MS Word. Dostupný z WWW: <http://cosmotron.cz/download.php?doc_id=53>.
6. Cosmotron Bohemia. *Advanced Rapid Library : Z39.50 – katalogizace : část Vyhledávání* [online]. Ver. 1.0.128b. c2005 [cit. 2006-08-12]. 53 s. MS Word. Dostupný z WWW: http://cosmotron.cz/download.php?doc_id=51>.
7. CTICH. *Brief Guide to Bibliographic Software* [online]. Maintained by Sonja Cameron. CTICH, 1998 [cit. 2006-07-20]. Dostupný z WWW: <<http://www2.arts.gla.ac.uk/www/ctich/Resources/bibliogr.htm>>.
8. Česko. Parlament ČR. *Výsledky veřejné diskuse k novele zákona č. 130/2002 Sb., o podpoře výzkumu a vývoje z veřejných prostředků a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o podpoře výzkumu a vývoje), ve znění pozdějších*

- předpisů* [online]. c2006, [cit. 2006-08-12]. MS Word. Dostupný z WWW: <http://www.vyzkum.cz/Priloha.aspx?id_priloha=18721>.
9. Česko. Parlament ČR. *Zákon č. 130/2002 Sb., o podpoře výzkumu a vývoje z veřejných prostředků a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o podpoře výzkumu a vývoje)* [online]. c2004, [cit. 2005-09-07]. Portable Document Format. Dostupný z WWW: <<http://www.vyzkum.cz/storage/att/E707A02018D5AB1ECF2363E31E22538C/zakon130.pdf>>.
  10. Česko. Parlament ČR. *Zákon č. 341/2005 Sb., o veřejných výzkumných institucích* [online]. c2005, [cit. 2006-08-12]. MS Word. Dostupný z WWW: <http://www.vyzkum.cz/Priloha.aspx?id_priloha=14245>.
  11. Česko. Rada pro výzkum a vývoj. *Data RIV06* [online]. c2005, [cit. 2005-09-01]. Portable Document Format. Dostupný z WWW: <<http://www.vyzkum.cz/storage/att/376981B1771D5738FF391171E9CA20A4/riv05s5.pdf>>.
  12. Česko. Rada vlády pro výzkum a vývoj. *Koncepce informačního systému výzkumu a vývoje (KIS VaV)* [online]. c2004 [cit. 2006-07-29]. Dostupný z WWW: <<http://www.vyzkum.cz/FrontClanek.aspx?idsekce=8549>>.
  13. Česko. Rada pro výzkum a vývoj. *Seznam subjektů evidovaných pro účely CEP, CEZ a RIV* [online]. c2004, poslední revize 17. 8. 2005 [cit. 2005-09-08]. Dostupný z WWW: <<http://www.vyzkum.cz/FrontClanek.aspx?idsekce=972>>.
  14. Česko. Rada pro výzkum a vývoj. *Výzkum a vývoj v ČR* [online]. c2004, poslední revize 10. 8. 2006 [cit. 2006-08-12]. Dostupný z WWW: <<http://www.vyzkum.cz/>>.
  15. Česko. Úřad vlády. *Informační systém výzkumu a vývoje (výzkum a vývoj finančně podporovaný z veřejných prostředků ČR)* [online]. c2004, [cit. 2005-09-08]. Dostupný z WWW: <http://www.vlada.cz/1250/rvv/index_cz.html>.
  16. Česko. Úřad vlády. *Provoz web aplikací Sběr dat pro IS VaV* [online]. c2004, poslední revize 6. 5. 2005 [cit. 2005-05-17]. Dostupný z WWW: <<http://www.vyzkum.cz/FrontClanek.aspx?idsekce=1010>>.
  17. DELL'ORSO. *Bibliography Formatting Software: An Evaluation Template* [online]. 2006, Last version: February 2006 [2006-08-12]. Dostupný z WWW: <<http://www.burioni.it/forum/ors-bfs/text/6e12400-43.html>>.

18. DERS. *Demoverze programu OBD Pro* [počítačový program]. c2001- [cit. 2006-07-15]. 15 MB. Dostupný z WWW: <<http://www.ders.cz>>.
19. DERS. *Informační technologie, poradenství, statistika* [online]. c2001- [cit. 2006-08-10]. Dostupný z WWW: <<http://www.ders.cz/>>.
20. DERS. *OBD Pro – PUBLIK : příručka uživatele* [online]. c1999- [cit. 2006-08-12]. 12 s. Dostupný z WWW: <<http://www.ders.cz/>>.
22. DERS. *OBD Pro WEB INPUT : popis pro správce* [online]. c1999- [cit. 2006-08-12]. 2 s. Dostupný z WWW: <<http://www.ders.cz/>>.
23. DERS. *OBD Pro WEB INPUT : příručka uživatele* [online]. c1999 [cit. 2006-08-12]. 2 s. Dostupný z WWW: <<http://www.ders.cz/>>.
24. DERS. *Osobní bibliografická databáze – professional : příručka uživatele* [online]. 36 s. c1999- [cit. 2006-08-12]. Dostupný z WWW: <<http://www.ders.cz/>>.
25. DISMAN, Miroslav. *Jak se vyrábí sociologická znalost*. Praha : Karolinum, 2002. 3. vydání. 374 s. ISBN 80-246-0139-7.
26. DOBIÁŠ, I. Integrovaný informační systém poznatků VaV pro podporu účasti českých subjektů v mezinárodní spolupráci. In *Inženýrská akademie ČR. /Možnosti využití výsledků výzkumu a vývoje v českém průmyslu, Praha, 11. listopadu 2003/*. Praha : Ústav termomechaniky AV ČR, 2004. s. 7-14. ISBN 80-85918-87-0.
27. DOLEŽELOVÁ, Jana. *ASEP na konci roku 2004*. Informace. 2004, č. 2-3, s. 27-29. ISSN 1210-8502.
28. DOLEŽELOVÁ, Jana. *ASEP v roce 2005*. Informace. 2005, č. 2-3, s. 12-13. ISSN 1210-8502.
29. DOLEŽELOVÁ, Jana. *Klient ARL – školení pro pokročilé* [online]. c2006 [cit. 2006-07-30]. Dostupný z WWW: <http://www.lib.cas.cz/index.php?page=020>>.
30. DOLEŽELOVÁ, Jana. *Informace pro zpracovatele* [online]. [cit. 2006-07-30]. Dostupný z WWW: <<http://www.iach.cz/knav/asep.htm>>.
31. DOLEŽELOVÁ, Jana. *Klient ARL – školení pro úplné začátečníky* [online]. c2006 [cit. 2006-07-30]. Dostupný z WWW: <<http://www.lib.cas.cz/index.php?page=020>>.
32. Easyresearch. *Online průzkumy pro každého* [online]. c2004-2006 [cit. 2006-08-14]. Dostupný z WWW: <<http://www.easyresearch.biz/>>.

33. EVANS, Peter. *Personal Bibliographic Managers* [online]. Biblio-Tech, 1998 [cit. 2006-08-15]. Dostupný z WWW: <<http://www.biblio-tech.com/html/pbms.html>>.
34. FARKAŠOVÁ, Blanka; KRČÁL, Martin. *Projekt Bibliografické citace : dle normy ČSN ISO 690 a ČSN ISO 690-2* [online]. c2004-2006 [cit. 2006-08-12]. Dostupný z WWW: <<http://www.citace.com>>.
35. HÁJKOVÁ, H. *Zpracování dat publikační činnosti na Univerzitě Jana Evangelisty Purkyně* [telefonický rozhovor]. 26. 7. 2006 [cit. 2006-08-12]. Osobní komunikace.
36. HOLUB, Vojtěch. *Funkční modelování* [online]. [2006] [cit. 2006-08-12]. MS Power Point. Dostupný z WWW: <http://home.zcu.cz/~holubv/Sylaby/Funk%ED%8n%ED_anal%FDza.ppt>.
37. InfoScience. *Předávání údajů do Informačního systému výzkumu a vývoje ve formátu XML : struktury dat pro rok 2006* [online]. 2005-10-17 [cit. 2006-08-12]. 39s. Portable Document Format. Dostupný z WWW: <<http://www.vyzkum.cz/storage/att/9D08CC18B72B099B0F8B64BB61DB23B0/popis06.pdf>>.
38. JAROLÍMKOVÁ, Adéla. *Hodnocení vybraných produktů pro správu osobních bibliografických databází* [online]. c2003 [poslední revize 2006-06-10]. Dostupný z WWW: <<http://www.ikem.cz/www?docid=10393>>.
39. JAROLÍMKOVÁ, Adéla. *Osobní bibliografické databáze* [online]. Poslední revize 10.6.2003 [cit. 2006-07-23]. Dostupný z WWW: <<http://www.ikem.cz/www?docid=10301>>.
40. MathAn.. *Sběr dat do IS VaV v informačních oblastech CEP a CEZ s využitím sady nástrojů RVV VKLAP* [online]. c2006, 2006-01-05 [cit. 2006-08-10]. 31 s. Portable Document Format. Dostupný z WWW: <<http://aplikace.isvav.cvut.cz/vklap/>>.
41. MUTHSAM, Michal. *Publikace a jejich citace jako součást vědeckovýzkumného subsystému UIS* [online]. Brno : Mendelova zemědělská a lesnická univerzita : Provozně ekonomická fakulta, 2003. [cit. 2005-09-03]. 42 s. Portable Document Format. Dostupný z WWW: <is.mendelu.cz/dok_server/slozka.pl?id=16028&download=5094;lang=en>.

42. PODANÁ, Z. *Zpracování dat publikační činnosti na Univerzitě Jana Evangelisty Purkyně* [telefonický rozhovor]. 25. 7. 2006 [cit. 2006-08-12]. Osobní komunikace.
43. RIEGER, Svatopluk. RE: *Zpracování dat publikační činnosti na Palackého univerzitě v Olomouci* [elektronická pošta]. Message to: Petra Bártková. 20. Jul 2006 [cit. 2006-08-12]. Osobní komunikace.
44. SPIEGEL, Robert. *Caché v knihnicích* [online]. [cit. 2006-08-12]. In *Symposium Intersystems, 2005*. 25 s. Dostupný z WWW: <http://www.intersystems.cz/cache/education/sympos05/1_sympos05.html>.
45. STRAKA, Libor. *Integrovaný systém pro zpracování agendy vědy a výzkumu pomocí Internetu* [online]. [cit. 2006-07-15]. In *Inforum, 2000*. Dostupný z WWW: <<http://www.inforum.cz/inforum2000/prednasky/integrovanysys.htm>>.
46. SHAPLAND, Maggie. *Evaluation of Reference Management Software on NT (comparing Papyrus with ProCite, Reference Manager, EndNote, Citation, GetARef, biblioscope, Library Master, Bibliographica, Scribe, Refs)* [online]. Bristol : University of Bristol, 1999 [cit. 2006-08-01]. Dostupný z WWW: <<http://www.cse.bris.ac.uk/~ccmjs/rmeval.htm>>.
47. STÖCKLOVÁ, Anna. *Automatizace knihoven*. In *Informační studia a knihovnictví v elektronických textech I : Interaktivní modulární výukový systém na podporu informačního a knihovnického vzdělávání*. 1. vyd. Praha : Ústav informačních studií a knihovnictví FF UK, 2001, s. 1-17.
48. ŠIMRAL, Břetislav. *Citační software*. Ikaros [online]. 2004, roč. 8, č. 11 [cit. 2006-07-20]. Dostupný z WWW: <<http://www.ikaros.cz/node/1808>>. URN-NBN:cz-ik1808. ISSN 1212-5075.
49. VANĚK, Jindřich. *Informační systémy firmy : distanční studijní opora*. Karviná : Slezská univerzita v Opavě, Obchodně podnikatelská fakulta v Karviné, 2004. 1. vyd. 225 s. ISBN 90-7248-252-1.
50. VOŘÍŠEK, J. *Informační technologie a systémová integrace*. Praha : VŠE, 1996. 198 s. ISBN 80-7079-895-5.
51. *Vysoká škola báňská, Technická univerzita Ostrava. Nový systém evidence publikací podkladů RIVu dosažených výsledků vědy a výzkumu na VŠB-TUO ,volně dostupný na webových stránkách vědy a výzkumu od r. 2002* [online].

11 s. Aktualizováno 5.4.2004. [cit. 2006-07-15]. Dostupný z WWW:
<http://www.vsb.cz/cz/veda/pruvodce_db.doc>.

PŘÍLOHY

Seznam příloh:

Příloha č.1.: Vymezení pojmů

Příloha č.2.: Seznam zkratek použitých v textu

Příloha č.3.: Slovní odpovědi respondentů

Příloha č. 1. Vymezení pojmů

Dodavatel

Poskytovatel, dodávající do RIV dodávku dat. Tato dodávka dat obsahuje výsledky vzniklé řešením projektů a výzkumných záměrů, u kterých je dodavatel v CEP resp. CEZ uveden jako poskytovatel dané dotace. Jedná se tedy o státní instituce (krajské úřady, ministerstva, grantové agentury atd.).

Garant výsledku

Jeden z tvůrců výsledku určený autorským kolektivem, který zodpovídá za daný datový výstup, týkající se předávaných údajů o výsledku. Obvykle se jedná o řešitele odpovědného příjemci za řešení příslušného projektu nebo výzkumného záměru.

Informace

Data a údaje, kterým člověk přisuzuje konkrétní význam a které uspokojují informační potřebu příjemce. Informace jsou obnovitelným a nevyčerpatelným zdrojem poznání a i když jsou nehmotné, lze je zaznamenat, případně uchovat.

Informační systém

Soubor lidí, metod a technických prostředků zajišťujících sběr, přenos, uchovávání a zpracování dat s cílem tvorby a poskytování informací dle potřeb příjemců informací činných v systémech řízení.

Poskytovatel podpory

Správce určité části státního rozpočtu nebo územní samosprávních celků, který rozhoduje o poskytnutí podpory a který tuto podporu poskytuje.

Předmět podpory výzkumu a vývoje z veřej. prostředků podle zákona 130/2002 Sb.:
účelová podpora – poskytnutí účelových prostředků na projekt výzkumu a vývoje:

programové projekty

grantové projekty

veřejné zakázky

institucionální podpora – podpora organizací zabývajících se výzkumem a vývojem

výzkumné záměry

specifický výzkum na vysokých školách

mezinárodní spolupráce České republiky na základě mezinárodních

smluv

Předkladatel

Subjekt, resp. organizační jednotka subjektu nebo fyzická osoba předkládající výsledky v dodávce dat. Tato dodávka dat obsahuje výsledky těch projektů a výzkumných záměrů, u kterých je předkladatel v CEP resp. v CEZ uveden jako příjemce nebo spolupříjemce a současně alespoň jeden z tvůrců výsledku jej dosáhl řešením projektu nebo výzkumného záměru v rámci pracovněprávního vztahu k tomuto předkladateli.

Příjemce

Vědecký pracovník, tým nebo instituce, která obdržela určitý finanční obnos od správce kapitoly státního rozpočtu. Seznamy subjektů, evidovaných pro účely CEP, CEZ a RIV jsou na návrhy správců rozpočtových kapitol každoročně aktualizovány.

Tvůrce

Autor, původce nebo jiná fyzická osoba podílející se na dosažení výsledku a mající obdobná práva k výsledku.

Výsledek

Výsledek výzkumu a vývoje, podle platných právních předpisů, který vznikl řešením projektu (evidovaném v CEP) nebo výzkumného záměru (evidovaném v CEZ). Výsledky mohou být uplatněné a neuplatněné. Uplatněním výsledku se rozumí jeho zveřejnění nebo jeho realizace (publikování, patentování, uvedení do poloprovozu, zpřístupnění na internetu atd.). Výsledek, který je označen jako neuplatněný, nebyl ke stanovenému termínu dodání dat do RIV uplatněn.

Vývoj

Vývojem se míní systematické tvůrčí využití poznatků výzkumu nebo jiných námětů k produkci nových nebo zlepšených materiálů, výrobků nebo zařízení, dále sem patří nové či zlepšené technologie, systémy a služby, včetně pořízení a ověření prototypů, poloprovozních nebo předváděcích zařízení.

Výzkum

Výzkumem se podle zákona 130/2002 Sb. rozumí systematická tvůrčí práce, konaná za účelem získání nových znalostí nebo jejich využití a dělí se na:

výzkum základní
výzkum aplikovaný;

Zveřejnitelný údaj

Údaj, který nepodléhá ochraně podle zvláštních právních předpisů, není osobním údajem ani obchodním tajemstvím a lze jej v souladu se zvláštními předpisy poskytnout do veřejně přístupných informačních systémů vč. mezinárodních.

Zpracovatel

Pověřený pracovník instituce (fakulty, katedry, ústavu), který zanáší údaje publikační činnosti do informačního systému instituce a je odpovědný za jejich formální správnost.

Příloha č. 2. Seznam zkratk použitých v textu

AACR2

Anglo-American Cataloguing Rules

ASEP

Automatizovaný systém evidence publikací

AV ČR

Akademie věd ČR

CEP

Centrální evidence projektů výzkumu a vývoje

CEZ

Centrální evidence výzkumných záměrů

CSV

Comma-separated values

ČVUT FEL

České vysoké učení technické, Fakulta elektrotechniky

ČZU

Česká zemědělská univerzita

EDI

Electronic Data Interchange

EPCA

Modul Evidence publikační činnosti a aktivit

FSTA

Food Science and Technology Abstracts

FZÚ AV ČR

Fyzikální ústav AV ČR

IS VaV

Informační systém výzkumu a vývoje

IPAC

Internet Public Access Catalogue

ISBD

International Standard Bibliographic Description

JČU

Jihočeská univerzita

KNAV

Knihovna Akademie věd ČR

MARC

Machine readable cataloguing

OAI

Open Archives Initiative

OPAC

Online Public Access Catalogue

Rada VaV

Rada pro výzkum a vývoj

RIS

Citační formát programu Reference Manager

RIV

Registr informací o výsledcích

RVV VKLAP

Vkládací aplikace pro sběr dat do Informačního systému výzkumu a vývoje

SIGLE

System for Information on Grey Literature in Europe

UJEP

Univerzita Jana Evangelisty Purkyně

UNIMARC

Universal machine readable cataloguing

UP

Univerzita Pardubice

UPOL

Univerzita Palackého

VES

Evidence veřejných soutěží ve výzkumu a vývoji

VIC ČVUT

Výpočetní a informační centrum Českého vysokého učení technického v Praze

XML

Extensible Markup Language

WOS

Web of Science

Příloha č.3. Slovní odpovědi respondentů

1. Informace o publikační činnosti na poskytnutou podporu výzkumu a vývoje předáváte do Registru informací o výsledcích (RIV) Rady vlády jako:

Osobně + formální kontrola sekretářka a bibliograf
Nerozumím otázce; co to je "informace na poskytnutou podporu"?
Fyzická osoba, zadávám celou katedru
Knihovna AV
E-projekt (web aplikace)

6. Jakým způsobem předáváte výsledky publikační činnosti ve vaší instituci?

Tak napůl
Předávám pověřené osobě na zákl. bibliografie pořádané Ústavem
V textovém editoru volně koncipuji podklady a předávám zpracovateli

10. Jak elektronický katalog publikační činnosti využíváte (vyberte i více možností):

Přes www vyhledávač
K administrativním účelům
Statistiky, přehledy
Google
Podklad k hodnocení pracovníků, vytváření závěrečné zprávy

11. Jaké používáte pomůcky zpřesňující vyhledávání (vyberte i více možností):

Různé jiné zdroje
Laskavě požádám milou kolegyni
Google
Různé jiné zdroje
Zpracovatel
Web of Science

13. Jaké formáty vyhledaných záznamů nejčastěji používáte? (vyberte i více možností).

Bibtex
S abstraktem
Chybí možnost zvolit si co má být ve výstupu
Jednotlivé záznamy mám uloženy v souborech, které prohledává Google desktop
Nepracuji tímto způsobem
Abstrakty, odkaz na plný text

15. Jaké formáty záznamů nejvíce používáte při ukládání?

Požádám kolegyni o modré z nebe
Nevím
Kompletní záznam pro archivaci
Nepoužívám
Soubory
Chybí TEX, XML, export do EXCEL

16. Uvítali byste nějaký (další) formát vyhledaných záznamů? Pokud ano, tak jaký?

Ne (14 respondentů)

Ano, přehlednější

Stávající formáty pokládám za postačující

PDF, LaTeX, RTF, XML

Současné formáty postačují

Citace

Není nutný

TEX, s možností volby jednotlivých položek (grant, název konference, statistiky, atd.)

Stávající mi vyhovuje

LaTeX, BibTeX

Zatím vyhovuje

Stačí pouze BIBTeX

BibTeX

Volitelně co má být ve výstupu (klíč.sl + anotace, grant+záměr, citační ohlas, dále volitelně pouze zdrojový dokument , pouze název konference, hodí se to při sledování aktivity skupiny autorů, v čem publikovali, kde byli,..)

S částí článku (s úvodem a závěrem)

Full text search, dle roku, vyhledávání dle klíčových slov grantu

Nepotřebuji

Katalogizační lístek

17. Uvítali byste nějaký (další) formát vyhledaných záznamů při ukládání?

Pokud ano, tak jaký?

Ne (22 respondentů)

Nevím (2 respondenti)

Ne formát ale vzhled (logiku) on-line formuláře

Nepoužívám

Jsem spokojená

Pro TEX, XML dále zpracovatelné - kdo umí mohl by si pak sám navolit, co má ve výstupu být, export do EXCELU

Možnost variability citace (např. pořadí příjmení a iniciály, roku vydání a stránky a pod.)

BibTeX (2 respondenti)

Myslím, že mi stávající stav vyhovuje

Zatím vyhovuje

Stávající vyhovuje

XML

Neznám další možnosti

Není nutný

Citace RIS

PDF, LaTeX, RTF, XML

Stávající formáty pokládám za postačující

19. Z jakých databází vytváříte soubory citací:

Nikoli databáze, ale citační ohlas v konf. sborníku, v knize, ...

Citeseer, ACM portal

Science Direct

CiteSeer, Google Scholar, on-line zdroje publikací
JSTOR
GeoRef/GeoBase (ISI) (2 respondenti)
Scopus (4 respondenti)
IEEE, Steer
IEEEExplore, Scopus, ACM, Springer
SciFinders
CAB, Zool.Record

21. Pro jaké potřeby vytváříte seznamy literatury?

O jaké seznamy literatury se jedná? Samozřejmě k odborným publikacím je vždycky potřeba sestavit seznam použité literatury.

Do publikací
Projekty
Publikace (9 respondentů)
Publikace, závěrečné zprávy grantů
Monitoring publikací zájmových témat
Ke studiu sledované problematiky
Psaní odborných článků
Podle zadání
Citace pro články
Články
Citace ve vlastních publikacích
Citace v publikacích
Přehledové publikace
Bádání
Statistiky, přehledy

22. Využíváte programy ProCite, Reference Manager nebo EndNote?

WotrdPerfect, Latex
Bibtex (4 respondenti)
JabRef + BibTeX
Awk
Access
OBD
OBD Pro
Reference98
Reference97

23. Jaké funkce či možnosti Vám v informačním systému Vaší instituce chybí:

Evidence separátového fondu
Pokládám jej za funkční a potřebám uživatelů interních i externích naprosto dostačující.
V podstatě vyhovují tak jak jsou
Periodikum Nové knihy, např. elektronicky
Žádné nepostrádám
Knihovna ÚSD má nyní nové webové stránky, kde lze nalézt odkazy na nejdůležitější databáze. Myslím si, že není problém dostat se do databází, kde potřebuji nalézt informace o textech a autorech k mému oboru.
Více licencí EndNote

Mohlo by být více fulltextových zdrojů
V zásadě vše funguje podle aktuálních potřeb
Jsem v celku spokojen
Obsahuje údaje jen za poslední dva roky
Jsem spokojen
Mít všechny kopie článků získaných prostřednictvím MVS v elektronické podobě.
Možnost tisknou bibliografické údaje, momentálně nelze
Předpokládám, že máte na mysli knihovnický IS: (v lete bazén), různé přehledy-statistiky
Export citace-RIS import RIS
Chybí mi zejména čas prokousat se všemi manuály a příručkami pro správné vkládání dat
Nikoliv v rámci instituce, ale v informačních systémech obecně - uvádění použitých citací a tím pádem i nemožnost sledovat počet použitých citací toho kterého díla a té které osoby
Současný informační systém poskytuje dostatek možností
Jednodušší systém přístupu, více komunikativní, okamžitě a jednoznačné hlášení o chybě
Zatím nechybí
Jednodušší administrace záznamů a jejich ukládání, někdy zbytečné vyplňování údajů.
On-line přístup na PDF soubory mnoha časopisu
Chybí pracovník, který by odpovědně, přesně, v souladu s potřebami a možnostmi informačního systému potřebné údaje do databáze vkládal (záznamy jsou vráceny pro údajnou neúplnost, byť při jejich odeslání nebyla signalizována žádná chyba)
Systém OBDPro je natolik ošklivý, že jsem ho přestal zkoumat a využívám jej jen pokud chci mít přehled o publikační aktivitě některého kolegy z jiného pracoviště nebo ke kontrole záznamů, které odcházejí do RIV, tedy pouze v případě, že neexistuje jiná cesta. Jinak je systém podle mě v současné podobě nepoužitelný, nemohu si z něho vytáhnout vlastní publikace v rozumném tvaru, třeba když publikuji v TeXu, nemohu systém použít ani pokud chci vygenerovat publikace za katedru nebo za nějakého pracovníka katedry na našich webových stránkách. Na některých ústavech mají na své webové stránce např. tlačítko "Publikační činnost za posledních 5 let", atd. Takže se stejně vše zadává několikrát v různé podobě totéž! Managementu UJEP je to ovšem úplně jedno...
Přívětivější interface, vazba na freeware-Linux systémy pro katalogizaci citací, ?
Možnost jednoduchého vytvoření souboru citací bez autocitací
Co mi chybí?? Jednoduchost, jak při přístupu, tak ve strukturovanosti. Celý náš systém je zbytečně komplikovaný, vyžadovány jsou i nepodstatné informace, nejde automaticky převádět do ASEP/RIV, atd.
IS vyhovuje
Častější aktualizace, informace o možnostech systému
Ty, na které nemáme peníze
Lepší přístup k plným verzím, lepší orientace v národní databázi
On line přístup do IEL (IEEE Electronic library) - asi to stojí moc peněz.
Ale všude v zahraničí to mají
Propojení (webovský odkaz) na elektronické verze (PDF soubory) článků

Vyhledávání dle pracovníka s uživatelsky zvolenými položkami k zobrazení a to i včetně anotací (souhrnů), které nejsou v našem ústavu dostupné, i když se vkládají.

Stabilní identifikátory publikací - ID publikace se mění minimálně v okamžiku, kdy publikace přechází ze stavu "submitted" do stavu "published". Výsledkem je neuvěřitelný b***** - při novém článku, citujícím práce kolegů, musím znovu hledat, pod jakým ID se publikace skrývá, prostě horor

Online zadávání a dodatečná editace v případě chyb nebo doplňujících údajů.

Online přístup k časopisům, které máme koupené

Nechybí nic

Nevím, nepostrádám

Výpis dle témat a oddělení

Systém vyhovuje

Možnost evidovat články zaslané k publikaci

Rychle aktualizace nahlášených publikací

Tabulky - např.přehledy s počty publikací za období podle způsobu zveřejnění. Spíš než další a další výstupní formáty takový výstupní formát, se kterým se dá dál pracovat, třeba s pomocí makra ve wordu, hlavně ne "ruční práce" (on si vždycky někdo vymyslí něco co tu ještě nebylo) přiznávám se, jsem zpracovatelka, pokud budete chtít, pak více a konkrétněji mailem nina@cs.cas.cz

Nechybí mi ani tak možnosti, ale celý systém obsahuje naprosto zbytečné údaje. Stačil by záznam typu citace bez dalších údajů. Vše další (abstrakty a jejich překlady do češtiny, státní příslušnost autorů a mnoho dalších) je naprosto zbytečné a v databázi RIV nebo podobných (v AV CR ASEP a ALEPH) je stejně nikdo nevyužije. Uvítal bych zjednodušení povinných údajů pro záznam.